

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Endbuedelseskrift

til

de offentlige Examina

i Aarhus Cathedralsskole

i Juni og Juli 1858.

Indbydelseskrift

til

De offentlige Examina

i Aarhus Cathedral-skole

i Juni og Juli 1858.

Indhold:

- I. Fortegnelse over Skolens Bibliothek (IV Afdl.), ved Adjunct D. H. Søgaard.
- II. Skole-Efterretninger, ved Skolens Rector, Professor S. S. Blache.

Aarhus.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

1858.

I.

ortegnelse

over

Aarhus Cathedralskoles

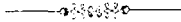
Bibliothek

ved

Adjunct *O. A. Hovgaard.*

Fjerde Afdeling.

Pædagogik og Skolevæsen.

- Abrahamson, J. v.*, s. Mønster.
- Adami, E. D.*, Versuche der Beredtsamkeit. Bresslau u. Leipz., 1750. C. 212.
- Aepinus, Angelius Joh. Dan.*, Briefe über die Einrichtung des Schulwesens u. des Unterrichts der Kinder. Nebst einer hist. Betrachtung der Religion. Rostock u. Wismar, 1759. C. 2.
- Balling, Emanuel*, Huusmoderen eller den værdige Landboeqvinde. Et Priiisskrift. Kbh., 1792. C. 42.
- Basedow, Joh. Bern.*, des Elementarbuchs für die Jugend, ihre Eltern u. Freunde in gesitteten Ständen erstes bis drittes Stück. 1—3 Th. Altona u. Bremen, 1770. C. 3—5.
- Benary, A., A. Krech, A. Seebeck*, zur Vertheidigung der Gymnasien gegen die Beschuldigungen u. Anträge des Herrn Lorinser. Berlin, 1836. C. 172.
- Beyer, A.*, og *E. Bojsen*, Program til de nye Kursus i den højere Dannelses-Anstalt for Damer. 1848 og 1851. C. 230.
- Birch, A.*, causas neglectæ in scholis ruralibus disciplinæ atque earum remedia exposuit. Arhus., 1813. C. 194.
- Birch, D. S.*, Naturen, Mennesket og Borgeren. Forsøg til en Læsebog for Almueskolernes øverste Klasse. Kbh., 1802. C. 351.
- Blache, H.*, disciplinariske Bestemmelser for Disciplene i Aarhus Cathedralskole. Aarhus, 1853. C. 229.

- Bohr, P. G.*, Ledetraad ved Underviisningen i de lærde Skolers nederste Klasser. Rønne, 1832. C. 150.
- Bohr, H. G.*, et Indlæg i Forhandlingerne om Anordningen og Begrændsningen af den lærde Skoles Underviisningsstof. Kbh., 1857. C. 233.
- Boisen, P. O.*, Kateketik. Kbh., 1803. C. 349.
- Brammer, P. G.*, Lærebog i Pædagogik og Didactik, udarbejdet især m. H. t. det danske Almueskolevæsen. Kbh., 1847. C. 111.
- vor Tids Fordringer til Danmarks Skolevæsen, drøftede i Taler og Breve. Kbh., 1850. C. 112.
- Bredow, G. G.*, über den Vortrag der alten Geschichte auf Schulen. Altona, 1799. C. 163.
- Briegleb, A.*, über die Nothwendigkeit des Geschichtsunterricht in gelehrten Bildungsanstalten u. über die Methodik desselben. Eisenach, 1819. C. 40.
- Brzoska, H. G.*, Centralbibliothek der Literatur, Statistik u. Geschichte der *Pädagogik u. des Schulunterrichts* im In- u. Auslande. Jahrg. 1838—39. 6 Bd. Halle. C. 70—75.
- Bugge, Fr. Moltke*, det offentlige Skolevæsens Forfatning i adskillige tydske Stater tilligemed Ideer til en Reorganisation af det off. Skolevæsen i Konger. Norge. 1—3 Bd. Christiania, 1839. C. 104—6.
- Borresen, Chr. L.*, motiveret Forslag til en Reform af det danske Folkeskolevæsen. Kbh., 1853. C. 184.
- Campe, J. H.*, Theophron eller den erfarne Raadgiver for den uerfarne Ungdom. Overs. 1. D. Kbh., 1792. C. 199.
- allgemeine Revision des gesammten Schul- u. Erziehungswesen v. einer Gesellschaft praktischer Erzieher. 1—15 Th. (8 Bd.). 1785—90. C. 15—22.
- Revisions-Værk, det hele Skole- og Optragelses-Væsen angaaende. Oversat. 1—8 D. Kbh., 1799—1806. C. 323—340.
- Christens, C. F.*, og *H. Schneekloth*, Skolens Reform. Aarg. 1853, 1854, 1855, 1—6 H. C. 219—220.
- Christiani, C. J. R.*, Anviisning til en med vor Natur og Bestem-

- melse passende Leveplan. Overs. ved J. Krumm. 1—2 D. Kbh., 1806—1809. C. 352—353.
- Clausen, H. N.*, historisk Fremstilling af Kjøbenhavns Universitets Virksomhed i Rectoratet: fra Juni 1837 til Nov. 1838. Kbh., 1839. C. 110.
- om Bestyrelsen af Kirke og Skole i Danmark. Kbh., 1844. C. 66.
- Dessau, D.*, Lærebog i Stenographie. Bearbejdet for det danske Sprog efter Gabelsbergers „Anleitung etc.“. Kbh., 1853. C. 186.
- Diesterweg, F. A. W.*, das pädagogische Deutschland der Gegenwart. Oder: Sammlung von Selbstbiographiceen jetzt lebender, deutscher Lehrer u. Erzieher. 1—2 Bd. (1 Vol.). Berlin, 1835. C. 54.
- Dittenberger, W.*, die Universität Heidelberg im Jahre 1804. Ein Beitrag zu ihrer Geschichte. Heidelb., 1844. C. 68.
- Droysen, C. L.*, über die beste Art die Jugend in der christlichen Religion zu unterrichten. 1—3 Th. Leipz., 1802—1805. C. 205—207.
- Engelstoft, L.*, Efterretninger ang. Kjøbenhavns Universitet, Sorøe Academie og de lærde Skoler. Kbh., 1823. C. 109.
- Erasmus Roterodamus*, liber aureus de civitate morum puerilium. Das ist, ein güldenes Büchlein des Er. R., von Höflichkeit der Sitten u. Geberden der blühenden Jugend, ins Teutsch übersetzt. Hamburgi, 1673. C. 323.
- Faber, N.*, Forsøg til et Overblik paa Almueskolevæsenet i Danmark. Med et Tillæg om Geistlighedens Stilling som christelig protestantisk Lærerstand. Odense, 1832. C. 347.
- Fibiger, J. A.*, Forslag til en Forandring i de høiere Realskoler. Veile, 1839. C. 43.
- Forslag til en Forandring i Indretningen af de høiere Elementarskoler. Veile, 1839. C. 201.
- Fogh, C.*, et Par Ord om Friskolen i Amerika og den danske Folkeskole. Kbh., 1854. C. 166.
- Efterretninger om det engelske Almueskolevæsen. Kbh., 1855. C. 231.

- Friedemann, F. T.*, Paränesen für studirende Jünglinge. 1—6 Bd. (5 Vol.). Braunsch., 1837—41. C. 151—55.
- Friis, C. B.*, Bidrag til Belysning af Skolespørgsmaalet. (Bellenet Priisskrift.) Hjørring, 1852. C. 161.
- Fuhlrott*, Bedeutung des naturgeschichtlichen Unterrichts an Realschulen und Einleitung in denselben. Elberfeld, 1844. C. 65.
- Funch, Cl.*, den videnskabelige Realskole i Aarhus. Beretning og Forslag. Kbh., 1845. C. 140.
- den videnskabelige Realskole i Aarhus. Kbh., 1852. C. 141.
- Funk, C. P.*, almindelig Læsebog for Borgerskoler. 1—11 H., 7 Bd. Kbh., 1797—1801. C. 7—13.
- G . . . . . r.*, über die Nothwendigkeit der Trennung von Gymnasien u. Realschulen u. einer Reform des Gymnasialunterrichts. Eine Abhandl. veranlasst durch Lorinser's Aufsatz „zum Schutz etc.“. Berl., 1836. C. 174.
- Gad, K.*, hvor skal jeg sætte min Søn i Skole. Kbh., 1833. C. 137.
- Gad, P. C. St.*, om forberedende og høiere Realunderviisning. Kbh., 1835. C. 138.
- Gedike, Fr.*, einige Gedanken über die Uebung im Lesen. Berl., 1785. C. 23.
- einige Gedanken über den mündlichen Vortrag des Schulmanns. Berl., 1786. C. 33.
- Giersing, N.*, om Agerdyrknings- og Forst-Institutet paa Møerupgaard under Sorøe-Academie, dets Hensigt og Indretning m. m. Slagelse, 1831. C. 180.
- Gotthold, Fr. Aug.*, J. G. Hoffmann's Bemerkungen zum Schuze der Gesundh. auf Schulen beleuchtet. Königsb., 1836. C. 175.
- Lorinser's Beschuldigung der Schulen widerlegt. Königsb., 1836. C. 169.
- Groke, G. W.*, Lorinser u. Heinsius, oder einiges über Leben u. Lehren an den preuss. Gymnasien. Berlin, 1836. C. 171.
- Grootii, H.*, et aliorum dissertationes de studiis instituendis. Amsterod., 1645. C. 217.

- Grüner, H. R.*, Efterretninger om det praktiske Handelsacademi i Kjøbenhavn. 1844. C. 159.
- Günther, Fr. J.*, über den deutschen Unterricht auf Gymnasien. Essen, 1841. C. 48.
- von den Tropen u. Figuren. Für Schüler. Essen, 1841. C. 218.
- Götz, L. F.*, das Gymnasium als Vorschule zur öffentlichen Beredsamkeit. Dresd. u. Leipz. 1844. C. 69.
- Magelüken, Fr. Al.*, einige Andeutungen über die Bildung des Herzens an den Gymnasien. Köln, 1844. C. 65.
- Hald, Th.*, om Underviisningsloven for Almueskoler. Kbh., 1853. C. 215.
- Hammerich, M.*, om det mundtlige Foredrag, hvorfor og hvorledes det bør udvikles i vort Underviisningsvæsen. Kbh., 1841. C. 113, 51.
- Hauch, C.*, om Realunderviisning. En Tale. Kbh., 1842. C. 139.
- nogle Betragtninger ang. Underviisningstiden i vore Skoler. Kbh., 1850. C. 142.
- Heiland, K. G.*, zur Frage über die Reform der Gymnasien. Halle, 1850. C. 165.
- Heinsius, Th.*, Hygea u. die Gymnasien. Berlin 1836. C. 170.
- Hempel, S.*, Almuesvennen, en Læsebog for Gamle og Unge i alle Stænder. Odense, 1803. C. 238.
- Hetsch, G. F.*, om Tegneunderviisning. Kbh., 1847. C. 232.
- Heusinger, J. H. G.*, Werthheims Familie. En theoretisk-praktisk Anviisning til en regelret Borne-Optræning. Fordansket af M. F. Liebenberg. 1—2 Dl. (1 Bd.) Kbh. 1799. C. 24.
- Hiecke, R. H.*, der deutsche Unterricht auf deutschen Gymnasien. Ein pädag. Versuch. Leipzig, 1842. C. 47.
- Hjort, P.*, om højere Underviisningsanstalter, især et Agerdykningsakademi, i Danmark. Kbh., 1847. C. 203, 227.
- Holm, Andr. Krag*, s. Plum.
- Holst, Chr.*, statistiske Tabeller vedkommende Underviisningens Tilstand i Norge ved Udgangen af Aaret 1837. Christiania, 1840. A. 2.

- Holstein, F. A.*, skulde der virkelig hos os være gjort for meget for den indbyrdes Underviisning? Slagelse, 1829. C. 179.
- Hundrup, F. E.*, Skole-Calender, indeholdende hist.-statistiske Efterretninger om de lærde Skoler i Kongeriget Danmark, fornemlig i Aaret fra 1ste October 1844 til 30te September 1845. Kbh., 1845. C. 50.
- Hübner, Joh.*, oratoria, zur Erleichterung der Information. 1 Th. Leipz., 1737. C. 221.
- Høgsbro, S.*, Beretning om Folkehøjskolen i Rødding. Haderslev, 1853. C. 188.
- Jørgenslev, C. F.*, om det lærde Skolevæsens Tilstand i nogle Tydske Stater og i Frankerig tilligemed Betragtninger og Forslag angaaende det lærde Underviisningsvæsen i Danmark. Kbh., 1841. C. 55.
- Jacoby*, der Streit der Pädagogen u. Aerzte. Königsb., 1836. C. 177.
- Jahn, Joh. Fr.*, neue Jahrbücher für Philologie u. Pädagogik, begründet v. J. Leipzig, 1841—1857. C. 76—103; 239—271.
- Jørgensen, Chr.*, om Mathematiken, som Mittel for den alm. Dannelse. Kbh., 1857. C. 236.
- Jørgensen, J.*, Pædagogikens Historie, nærmest m. H. t. Folkeskolevæsenets Udvikling. Kbh., 1848. C. 107.
- Kalkar, C. H.*, om Religionsunderviisning i lærde Skoler. Odense, 1834. C. 44.
- Kapp, A.*, die Gymnasialpädagogik im Grundrisse. Arnsberg, 1851. C. 128.
- Kraft, J.*, Taler til Erindring om Sorøe Ridderlige Academies Stiftelses - Dag holdne den 14de August 1764. B. 4.
- Krebsius, Jo. Tob.*, prolusio de prudentia disciplinæ scholasticæ regundæ. Lips., 1764. C. 195. Idem auctor: prolusio de scholis bene constitutis ecclesiæ.
- Kritz, Fr.*, zur Beleuchtung der Schrift des Herrn Lorinser: „zum Schutz der Gesundh. etc.“ Erf. u. Gotha, 1836. C. 173.

- Kützing, F. T.*, die Naturwissenschaften in den Schulen als Beförderer des christlichen Humanismus. Nordhausen, 1850. C. 204.
- Köster, H. M. G.*, Anweisung die Sprachen u. Wissenschaften vernünftig zu erlernen u. ordentlich zu studieren. Frankf. u. Leipz., 1763. C. 14.
- Lange, Fr.*, nogle Bemærkninger om Skoleunderviisningens Princip og Methode. Kbh., 1850. C. 143.
- almindelige Bemærkninger om Pædagogikens Studium. Kbh., 1850. C. 200.
- Skolen og Livet. 1—2 Dl. Kbh., 1854—56. C. 189.
- Lehne, W. Fr.*, Udkast til en theoretisk Pædagogik. Overs. af S. N. J. Bloch. Odense, 1803. C. 126.
- Linde, A. C. P.*, Meddelelser angaaende Kjøbenhavns Universitet, den polytechniske Lærestanstalt, Sorø-Academie og de lærde Skoler med dertil hørende Realunderviisning i Kongeriget Danmark for Aarene 1849—56. 1ste Hefte: Universitetet. Kbh., 1857. B. 9.
- Locken, Joh.*, Gedanken von Erziehung der Kinder, aus d. Engl. übers. Leipz., 1761. C. 1.
- Lorinser, C. J.*, zum Schutz der Gesundheit in den Schulen. Berlin, 1836. C. 168.
- Lütken, Chr.*, om Sorø Academies Idee. Kbh., 1847. C. 192.
- Magier*, pädagogische Revue, begründet von M., herausgegeben v. Langbein. 1—47 Bd. 1840—57. C. 272—318.
- deutsches Elementarwerk (Lese- u. Sprachbuch) für untere Gymnasial-Classen. 1—3 Cursus. 1—2 Th. Stuttg., 1841. C. 134—135.
- Lesebuch zur Encyclopædie, enthaltend 250 Abhandlungen u. Bruchstücke aus 174 Schriften von 129 Autoren über Gegenstände aus allen Gebieten der Wissenschaft. Zürich, 1847. B. 3.
- die moderne Philologie u. die deutschen Schulen. Stuttg., 1840 u. Zürich, 1843—46. C. 132.
- die deutsche Bürgerschule. Schreiben an einen Staatsmann. Stuttg., 1840. C. 131.
- französisches Elementarwerk (Sprach-, Lese- u. Wörter-

- buch) für untere Gymnasialclassen. Stuttg. u. Tübingen, 1840. C. 133.
- Max, J. H.*, allerneueste Vorschläge zu Verbesserung des deutschen Schulwesens. Hirschberg, 1736. C. 198.
- Meedom, A.*, tydelig Anviisning til de almindeligste og simpleste Legemsøvelser. Borris, 1816. C. 162.
- Meier, J. N.*, Grundstene til den nye Skolebygning. Et motiveret Forslag til Forbedringer i det danske Folkeskolevæsen. Odense, 1852. C. 185.
- Meiners, Chr.*, Anviisning for unge Mennesker til at arbeide paa egen Haand især til at læse, excerptere og skrive. Overs. af Joh. Boye. Kbh., 1806. C. 346.
- Miller, Jo. P.*, historischmoralische Schilderungen zur Bildung eines edlen Herzens in der Jugend. 1—2 Bd., 4 Bd. Helmstädt, 1755—1767. C. 208—210.
- Milo, F. A.*, og H. Schneekloth, Skolens Reform. Et Tidsskrift. Nr. 1. Kbh., 1850. C. 321.
- Molbeck, C.*, et Reise-Brev til Hr. Mag. M. Hammerich om Skole-Underviisning i Modersmaalet, om dansk Sprogrenhed, og et og andet mere. Kbh., 1848. C. 191.
- et Reise-Brev til Hr. Prof. Ch. Lütken, om Humanisme og Realisme, om Sorøe Academie, og et og andet mere. Kbh., 1847. C. 190.
- om Sorøe Academie, dets Skiebne og dets Fremtid. Kbh., 1847. C. 183.
- Monrad, D. G.*, om Skolevæsenets Ordning i flere store protestantiske Stæder, med Forslag til dets Reorganisation i Kjøbenhavn. Iste Hefte (Skolevæsenet i Berlin). Kbh., 1844. C. 147.
- Moritz, C. P.*, Forsøg til at bibringe unge Mennesker den Konst at tænke rigtigt. Overs. v. S. H. Kbh., 1792. C. 27.
- Mynster, J. P.*, Tale ved Indvielsen af Frederiksborg lærde Skoles nye Bygning d. 26de Mai 1836. Kbh. C. 225.
- Mønster, P. H.*, og J. v. Abrahamson, om den indbyrdes Underviisnings Væsen og Værd. 1—3 Dl. Kbh., 1821—28. C. 341—343.
- til den indbyrdes Underviisnings Venner og Fjender. Kbh., 1823. C. 228.

- Nachtigall, F.*, Gymnastikens Fremgang i Danmark fra dens første Indførelse 1799 indtil Udgangen af Aaret 1830. Kbh., 1831. B. 6.
- Lærebog i Gymnastik, til Brug for de lærde Skoler i Danmark. Kbh., 1834. C. 156.
  - Regulativ for den gymnastiske Underviisning ved de lærde Skoler i Danmark. Kbh., 1834. C. 157.
- Nagel, Ch. H.*, die Idee der Realschule, nach ihrer theoretischen Begründung u. prakt. Ausführung dargestellt. Ulm, 1840. C. 130.
- Reise-Erfahrungen über d. gegenw. Zust. des Realschulwesens in Deutschland. Ulm, 1844. C. 129.
- Nielsen, Fr.*, Lyngby Seminarium, som Bidrag til Nutidens Forhandling om Skolens Reform. Kbh., 1851. C. 202.
- Niemeyer, A. H.*, über oeffentliche Schulen u. Erziehungsanstalten. Halle, 1799. C. 37.
- Grundsætninger for Opdragelse og Underviisning. Overs. samt ledsaget med nogle faa, meest literære Anmærkninger og Grundtræk til en Skildring af det danske Underviisningsvæsens Begyndelse, Fremgang og Tilstand af Fr. Høegh-Guldberg. 1—2 Dl. Kbh., 1800—1801. C. 344—45.
  - Grundsätze der Erziehung u. des Unterrichts für Eltern, Hauslehrer u. Schulmänner. 1—3Bd. Halle, 1834—35. C. 123—125.
- Niemeyer, H. A.*, Gedanken über die jetzige Gymnasial-Verfassung im Königreich Preussen. Halle, 1836. C. 224.
- Otto, Carl*, Leitfaden der Mnemotechnik für Schulen. Stuttg. u. Tübingen, 1846. C. 115.
- Otto, Fr.*, das Lesebuch als Grundlage u. Mittelpunkt eines bildenden Unterrichts in der Muttersprache. Erfurt u. Langensalza, 1846. C. 136.
- Paul, Jean*, Levana oder Erziehungslehre. 1—2 Bd. Braunsch., 1807. C. 181—82.
- Paulus, die Gebrüder*, die Principien des Unterrichts u. der Erziehung. Stuttg., 1839. C. 127.
- Peter, Carl*, der Geschichtsunterricht auf Gymnasien. Halle, 1849. C. 108.

- Plum, Fr.*, Haandbog for Lærere og Opsynsmænd ved Borger- og Almue-Skolerne. Odense, 1802. C. 36.
- , *Levin Chr. Sander, Adr. Krag Holm*, Egeria. Fjerdingaarsskrift for Opdragelses- og Underviisningsvæsenet i Danmark og Norge. 1—4 Hefte. (3 Bd.) Kbh., 1804—5. C. 41.
- Posselt, H.*, Forslag til Almue-Underviisningens Forbedring. Maribo, 1848. C. 145.
- Bahbek, K. L.*, dansk Læsebog og Exempelsamling. 1—2 Dl. Kbh., 1799—1804. C. 354—55.
- Raumer, H. v.*, Geschichte der Pädagogik. 1—3 Th. Stuttg., 1843—52. C. 63—64.
- Rietz, Joh. Ernst*, skånska skolväsendets historia, utarbetad i synnerhet efter otrykta källor. Lund, 1848. C. 237.
- Rothe, A.*, om den offentlige Underviisning i Frankrig. Kbh., 1851. C. 146.
- Rothe, W.*, det danske Almueskolevæsen og dets Reform. Et kronet Priisskrift. Kbh., 1852. C. 158.
- Ruperti, G. A.*, u. *Schlichthorst, H.*, neues Magazin für Schullehrer. 1—2 Bd. Göttingen, 1792—93. C. 213—214.
- Ruthardt, Ernst*, Vorschlag u. Plan einer äusseren u. inneren Vervollständigung der grammatikalischen Lehrmethode, zunächst für die lateinische Prosa. Breslau, 1841. C. 49.
- Saltzmand*, Underholdninger for Børn og Børnevenner. Af det Tydske ved P. N. Nyegaard. 1—8 Bd. (3 Vol.) Kbh., 1788—90. C. 116—118.
- Salzmann, Chr. G.*, Peder Jensen eller Anviisning til en fornøftig Børne-Opdragelse. Overs. af Fr. Høegh-Guldberg. Kbh., 1796. C. 34.
- Peder Jensens ABC og Læsebog. Et Tillæg til Peder Jensen. Overs. af Fr. Høegh-Guldb. Kbh., 1798. C. 35.
- erster Unterricht in der Sittenlehre für Kinder von acht bis zehn Jahren. Schnepfenthal, 1803. C. 39.
- Sander, L. Chr.*, s. Plum.
- Sause, W.*, Grundzüge der Kunst eine Schule zu leiten. Halle, 1841. C. 53.

- Sause, W.*, die Lehre von der öffentlichen Erziehung. Halle, 1841. C. 52.
- die Lehre von der Verwaltung der Schulen. Halle, 1843. C. 46.
- Schelle, K. G.*, welche alte klassische Autoren, wie, in welcher Folge u. Verbindung mit andern Studien soll man sie auf Schulen lesen? 1—2 Bd. Leipz., 1804. C. 234—35.
- Schmidt, M.*, über die Nothwendigkeit einer Reform im Gymnasialunterricht. Halle, 1836. C. 176.
- Schneekloth, H.*, s. Christens.
- Schollmeyer, Joh. Georg*, moralische Aufgaben für die Jugend nebst Grundlinien einer vollständigen Theorie der Collisionsfälle für Lehrer. Leipz., 1802. C. 28.
- Schulze, Joh. Dan.*, Ideenmagazin für Lehrer in obern Klassen der Gymnasien u. Lyceen zu zweckmässigen schriftlichen Arbeiten für ihre Schüler. Weissenfels u. Leipz., 1804. C. 25.
- Schwarz, Fr. H. Chr.*, Erziehungslehre. In drei Bänden. 4 Vol. Leipz., 1829. C. 119—122.
- Selmer, H. P.*, academiske Tidender. 1—4 Bd. (16 H.) Kbh., 1833—41. C. 56—59.
- Kjøbenhavns Universitets Aarbog for 1837—47 samt Supplement, Nr. 1, for 1848. Kbh. C. 60—62.
- om Oprettelsen af et Universitet i Jylland. Nr. 2. Kbh., 1851. C. 226.
- Seybold, Jo. Georg*, officina virtutum (Jugend-Schul). Nürnberg, 1670. C. 216.
- Sibbern, Fr. Chr.*, hvad det har at betyde at komme til Universitetet. Academisk Tale. Kbh., 1836. C. 45.
- Stallbaum, G.*, über den innern Zusammenhang musikalischer Bildung der Jugend mit dem Gesamtzwecke des Gymnasiums. Leipz., 1842. C. 67.
- Steen, A.*, og *Milo, F. A.*, Beretning om det alm. Lærermøde i Aarhus d. 5te, 6te og 7de August 1850. C. 187.
- Stibolt, A. H.*, en aldrende Faders Ord til sine Børn, hvortil Tiderne gav særdeles Anledning. Kbh., 1803. C. 38.

- Strøm, Chr. L.*, Forstandsevelser til Brug ved Underviisningen i Almueskoler. Kbh., 1816. C. 350.
- Suhr, J. E.*, om Reformerne i de lærde Skoler. Kbh., 1845. C. 164.
- (*Tauber, J. H.*) Brøstfældighederne i det lærde Skolevæsen, uddragne af Original-Dokumenter og indstillede til høiere Eftertanke. Kbh., 1789. C. 26.
- Tegnér, Esaias*, Leiligheds-Taler, overs. af B. F. Jensen. Kbh., 1841. C. 149.
- om Skolen og Sprogstudierne i fire Taler. Udg. af Fearnley. Christiania, 1839. C. 319.
- Thorup, P. N.*, historiske Efterretninger om Ribe Cathedralskole. I Dl. I H. Ribe, 1847. C. 160.
- Thura, Albert*, Lyk - Ønsknings Tale til Kolding Byes Kongelige Skoles Indvielses Høytid holden i Skolen dand 26 Martii 1732. Tilligemed en kort historisk Beretning om Kolding Skole fra dends Begyndelse indtil denne Tiid. Kbh., 1732. B. 7.
- Ussing, R.*, Anviisning til Frihaandstegning samt Illuminering med Vandfarver. Borris, 1816. C. 211.
- Villaume*, Methode, junge Leute zum schriftlichen Ausdruck ihrer Gedanken zu bilden. Hamb., 1804. C. 223.
- Voigt, Joh. H.*, første Underviisning om Mennesket og de fornemste Ting, som have Hensigt til det. Overs. af M. Hallager. Kbh., 1797. C. 29.
- Weisse, J. H.*, Haandbog i Opdragelseslæren, egentligen bestemt for Forældre i de kultiveerte Stænder. Odense, 1803. C. 348.
- Werner, J.*, über die Organisation der preussischen Gymnasien. Breslau, 1836. C. 167.
- Wilmsen, F. P.*, Uebungsblätter oder 150 Aufgaben aus der Sprachlehre, Erdbeschreibung etc. Nebst Erläuterung der Aufgaben. Berlin und Leipzig, 1808. C. 32.
- Winther, F.*, Bidrag til Orientering i Skolereformens Sag fornemmeligt fra et kirkeligt Stade. Maribo, 1849. C. 144.
- Winther, G. H.*, quibus artibus et conatibus ludi reales, qui vo-

cantur, in Germania apud Protestantas ad initium hujus seculi instituti sint. Haun., 1846. C. 178.

Wolff, Odin, nyttige Kundskaber for Ungdommen i et morende, fatteligt Foredrag. En Samling sanket og oversat af Weisses Kinderfreund. Kbh., 1791. C. 6.

Plan for den kongelige militaire Høiskole. Kbh., 1834. B. 1.

Plan for den kongelige militaire Høiskole, approberet d. 27de Februar 1844. Kbh., 1844. B. 2.

Uddrag af de, i Planen for det Kongelige Landcadet-Corps af 11te Marts 1831 og senere emanerede Allerhoieste Resolutioner, indeholdte Bestemmelser, betreffende Adgangen og Examensproverne. Kbh., 1832. C. 322.

Uddrag af de ved det kongelige Landcadetcorps gjældende Bestemmelser, betræffende Adgangen og Examensprover. Kbh., 1839. C. 148.

Kurtzer Bericht von der gegenwärtigen Verfassung des *Pädagogii Regii* in Glaucha vor Halle. Halle 1710. C. 31.

Beretning om det Kjøbenhavnske Borger og Almueskolevæsens Tilstand for Aarene 1844, 1846, 1848, 1851. 4 Hefter. Kbh. B. 5.

Meddelelser fra Bestyreren af Mariboers Realskole til Elevernes Forældre. Kr. 1. Kbh., 1850. C. 222.

Statistiske Tabeller vedkommende Underviisningsvæsenet i Norge ved Udgangen af Aaret 1840. Christiania, 1843. A. 1.

Gedanken von dem Zustande der Schulen u. ihren Verbesserungen. Jena, 1761. C. 30.

Entwurf einer neuen Schulordnung für die gelehrten Anstalten Württembergs, verfasst v. der hierzu beauftragten Commission. Stuttg. u. Tübingen, 1848. C. 114.

Tvende Forslag, afgivne af den til at afgive Betænkning om den polytechniske Lærestalts fremtidige Stilling osv. nedsatte Commission. Kbh., 1852. C. 193.

Projet d'une académie Asiatique. St.-Petersbourg, 1810. B. 8.

Er det Ret at skrive offentlig om Ungdommens hemmelige Synder? Eller Svar paa Sundhedsbladene Nr. 7 og 8. Kbh., 1785. C. 197.

Verhandlungen der vier ersten Versammlungen deutscher Schulmänner. 1838—41. B. 10.

- Observationes pro scholis puerorum. Hafniæ, 1617. C. 324.
- Ophævelsen af Regentsens Læseforening, et Supplementblad til
Universitetets indre Historie. Kbh., 1839. C. 320.
- Programmer* fra de danske Skoler.
- fra Hertugd. Holsten. 1844—57.
  - fra Hertugd. Lauenborg. 1846—56. B. 103.
  - fra de norske Skoler for Aarene 1850—56.
  - fra de preussiske Skoler for 1844—55. 93 Bd. C. 65;
B. 11—102.

Philosophi.

- A*der, A. P., den isolerede Subjectivitet i dens vigtigste Skikkelser. Første Dl. Kbh., 1840. C. 45.
- Æschacius Major Dobreboranus*, scrutinium ingeniorum, perpetua linguæ Castellanæ translatione latinitate donatum. Jenæ, 1663. Eod vol. contin. Delphi Phœnicizantes, diatriba de Noë in Italiam adventu, oratiuncula pro philosophia liberanda. Francof., 1670. C. 20.
- Anton, B. C. E.*, dissertatio de eo, utrum repugnantie in notionibus usu vitæ nobis exhibitis ab Herbarto propositæ logico principio identitatis et contradictionis confirmentur nec ne. Gorlicii, 1844. Pædag., C. 65.
- Bährdt, C. Fr.*, om Trykkefriheden og dens Grændser. Et Ord for Fyrster og Skribentere. Overs. Kbh., 1797. C. 29.
- Bang, O. L.*, kan Udfaldet af Statens og Menneskets Sygdomme forudsiges efter de samme Grundsætninger? Universitetstale. Kbh., 1840. C. 75.
- Bastholm, Chr.*, Philosophie for Ulærde. Kbh., 1787. C. 122.
- historisk - filosofiske Undersøgelser over de ældste Folkeslægters religiøse og filosofiske Meninger. Kbh., 1802. C. 131.
  - moralske Tanker af Stoikerne; bragte i systematisk Orden. Kbh., 1808. C. 125.

- Bekker, B.*, le monde enchanté ou examen des communs sentiments touchant les Esprits, leur nature, leur pouvoir, leur administration, et leurs opérations, et touchant les états que les hommes sont capables de produire par leur communication et leur vertu. Tom. I—IV. Trad. du Hollandois. Amsterd., 1694. C. 58—61.
- Bernardus, Joh. Bapt.*, seminarium totius philosophiæ Aristotelicæ et Platonicæ. Tom. I—II. Lugd., 1599. Philol. Skr. D. 9.
- Bianchi, Abbé Don Isidoro*, Betragtninger over adskillige Puncter af den almindelige og private Lyksalighed. Overs. af det Italienske ved Charlotta Dorothea Biehl. Kbh., 1774. C. 13.
- Bojesen, Ern. Fr.*, de problematis Aristotelis dissertatio. Hafn., 1834. C. 114.
- Bonnet, C.*, la palingénésie philosophique, ou idées sur l'état passé et sur l'état futur des êtres vivants. I—II T. Münster, 1770. C. 120—121.
- Bruckerus, Jac.*, historia critica philosophiæ. Tom. I—VI. Lips., 1767. B. 1—6.
- Brœchner, H.*, Benedict Spinoza. En Monographie. Kbh., 1857. C. 108.
- Chalybæus, H. M.*, historische Entwicklung der speculativen Philosophie von Kant bis Hegel. Dresd. u. Leipz., 1839. C. 49.
- historisk Udvikling af den speculative Philosophie fra Kant til Hegel. Overs. af S. Kattrup. Kbh., 1841. C. 93.
- Chateaubriand*, le génie du Christianisme. Paris, 1855. C. 110.
- Cramerus, Dan.*, isagoge in metaphysicam Aristotelis. Ad Tychonem Brahe Danum, virum nobilissimum et in astronomia facile principem. Hannoviæ, 1594. C. 11.
- Dahl, F. C. B.*, om Forskjellen imellem Platos og Aristoteleses Naturphilosophie, forsaavidt samme kan antages grundet i disse to Philosophers forskjellige Opfattelse af „Ideen“. Kbh., 1854. C. 94.
- Dampe, J. J.*, Taler over Religionen. 1—4. Kbh., 1850—51. C. 89.

- Dannhauerus, Joh. Conr.*, elementa dialectica, ad discentium faciliora captum formata a Joh. Henr. Rapp. Argentorati 1668. C. 19.
- Darjes, J. G.*, via ad veritatem. Jenæ, 1755. C. 87.
- Daumer, G. Fr.*, Urgeschichte des Menschegeistes. Fragment eines Systemes speculativer Theologie mit besonderer Beziehung auf die Schelling'sche Lehre von dem Grunde in Gott. Berlin, 1827. C. 68.
- Dirckinck-Holmfeldt, Constant*, om den aandelige Sandheds Anerkjendelse og Anvendelse i Livet. Et Forsøg til at oplyse Samfundets og Retsordenens Grundvold. Kbh., 1827. C. 34.
- Dunbar, Joh.*, Versuche über die Geschichte der Menschheit in rohen u. gesitteten Zeitaltern. Aus d. Engl. Leipz., 1781. C. 50.
- Eberhard, J. A.*, Sittenlehre der Vernunft. Berlin, 1781. C. 12.
- Effen, Just van*, der vernünftige Philosoph oder auserlesene Abhandlungen zur Einrichtung u. zum Vergnügen des Verstandes, Witzes u. Herzens. Aus d. Franz. deutsch herausgeb. v. Osterländer. 1—2 Bd. Frankf. u. Leipz., 1754. C. 21 b.
- Emerson, Ralph Waldo*, Tale holdt til de ældre theologiske Studerende ved Universitetet i Cambridge i Massachusetts (Harvard University). Paa Dansk udg. af E. M. Thorson. Kbh. 1856. C. 105.
- Euler, Leonh.*, Breve til en Prindsesse i Tydskland over adskillige Gjenstande af Physiken og Philosophien. Overs. af C. Pflueg. 1—2 Dl. Kbh., 1792. C. 128—29.
- Fischer, J. C. H.*, Astronomiens og Skriftens Auctoritet. Kbh., 1851. C. 82.
- Fog, B. J.*, Cartesius, den nyere Philosophies Fader. Kbh., 1856. C. 106.
- Gad, O. Chr. Lund*, de argumentis pro existentia dei specimen. Havn., 1640. C. 112.
- Gamborg, A.*, Jesu Moral samlet, ordnet, oversat og oplyst. Kbh., 1799. C. 135.
- Guldberg, Ove*, Breve over vigtige Sandheder. I samme Bind en

- omvendt Fritænkens Leynets - Beskrivelse. Kbh., 1760—61. C. 76.
- H**....., *H.*, compendium philosophicum eller et kort Begrib af Philosophien. Kbh., 1726. B. 10.
- H-t*, Striden mellem Ørsted og Mynster eller Videnskaben og den officielle Theologi. Kbh., 1851. C. 83.
- Hagen, Joh. Fr.*, Ægteskabet, betragtet fra et ethisk-historisk Standpunct. Kbh., 1845. C. 40.
- Hansen, Lorens*, fornuftige Betragtninger over vigtige Gjenstande af Natur og Konst, af det Tydske overs. af L. H. 1—3 Dl. Fridericia, 1801—1802. C. 132—34.
- Harris*, Handbuch der philosophischen Critik der Litteratur. Aus d. Engl. von D. Jenisch. Berlin u. Libau, 1789. C. 54.
- Hefter, K. Ch.*, philosophische Darstellung eines Systems aller Wissenschaften oder einer allgemeinen Wissenschaftslehre. Leipz., 1806. C. 15.
- Herder, Joh. Gottfr.*, Ideen zur Philosophie der Geschichte der Menschheit. 1—3Th. Riga u. Leipz., 1784—87. B. 7—9.
- Hermanus ab Elsuwich, Jo.*, Jo. Launoi theologi Parisiensis de varia Aristotelis in academia Parisiensis fortuna et Jo. Jonsii Holsati de historia Peripatetica dissertatio. Præmissum est schediasma de varia Aristotelis in scholis protestantium fortuna. Vitemb., 1720. C. 24.
- Heusde, Phil. Guil. van*, initia philosophiæ Platoniciæ. Vol. I—III. Traject. ad Rhen., 1827. C. 35—37.
- Hoff, M. C.*, Anvendelse af Livet. Et kort og fyndigt Moral-System i Østerlandsk Stil. Med et Chemitypi efter Rafaello d'Urbino. Overs. Kbh., 1846. C. 57.
- Holberg, Ludw.*, moralische Gedanken. Aus d. Dänisch. übers. v. C. Reichard. Leipz., 1744. C. 17.
- K**ant, Immanuel, metaphysische Anfangsgründe der Naturwissenschaft. Riga, 1787. C. 23.
- Kiesewetter, J. G.*, den kritiske Philosophies vigtigste Sandheder for Uindviede tilligemed et kort Udtog af Kants reene Fornuft-Kritik. Fordansket af J. Thomsen. Kbh., 1797. C. 77; 44.
- Kierkegaard, S. A.*, om Begrebet Ironi med stadigt Hensyn til Socrates. Kbh., 1841. C. 33.

- Kirkegaard, S. A.*, Frygt og Bæven. Dialectisk Lyrik af Johannes *de silentio*. Kbh., 1843. C. 98.
- Gjentagelsen. Et Forsøg i den experimenterende Psychologi af Constantin Constantius. Kbh., 1843. C. 99.
  - philosophiske Smuler eller en Smule Philosophi. Af Joh. Climacus. Kbh., 1844. C. 100.
  - afsluttende uvidenskabelig Efterskrift til de philosophiske Smuler. Kbh., 1846. C. 101.
  - Enten - Eller. Et Livs-Fragment, udg. af Victor Eremita. Anden Udg. Kbh., 1849. C. 102.
  - tvende ethisk-religiøse Smaa-Afhandlinger af H. H. Kbh., 1849. C. 103.
  - Begrebet Angest. En simpel psykologisk - paapegende Overveielse i Retning af det dogmatiske Problem om Arvesynden af Vigilius Haufniensis. Kbh., 1855. C. 104.
- Knigge, A.*, over Omgang med Mennesker. Overs. fra Tydsk ved P. D. Faber. Kbh., 1793. C. 28.
- Lamennais, de*, paroles d'un croyant. 1833. Suivi de l'Hymne à la Pologne, par le même; de la Réponse d'un Chrétien par l'abbé Bautain; du jugement ou examen de l'ouvrage par le baron d'Eckstein et par Sainte-Beuve; d'une Lettre de S. Cahen, et de la Lettre encyclique du Pape. Bruxelles, 1834. C. 62.
- Lange, Joach.*, medicina mentis. Hal. Magdeb., 1718. C. 85.
- Leibnitz, G. W. Freyherr v.*, Theodicee, mit Zusätzen u. Anmerkungen vermehret von Joh. Christoph Gottsched. Hannover u. Leipz., 1763. C. 130.
- Martensen, H.*, Grundrids til Moralphilosofiens System. Kbh., 1841. C. 47.
- Meiszner, J. G.*, Bidrag til Menneskekundskab. Overs. efter den tydske Original. Kbh., 1795. C. 14.
- Mynster, J. P.*, Bemærkninger ved Skriftet „Aanden i Naturen“ første og anden Deel. Kbh., 1850. C. 67.
- blandede Skrifter. 1--6 Bd. Kbh., 1852--57. C. 64--66.
- Nielsen, R.*, om Skjæbne og Forsyn. Kbh., 1853. C. 91.
- om Personlighed. Tolv Forelæsninger for dannede Tilhørere af begge Kjøen. Kbh., 1854. C. 97.

- Nielsen, R.*, Philosophie og Mathematik. En propædeutisk Afhandling. Kbh., 1857. C. 109.
- philosophisk Propædeutik i Grundtræk. Kbh., 1857. C. 111.
- Nieuwetyl, B.*, rechter Gebrauch der Welt-Betrachtung. Übers. v. Joh. A. Segner. Jena, 1747. B. 11.
- Platner, Ernst*, philosophische Aphorismen nebst einigen Anleitungen zur philosophischen Geschichte. 1—2 Th. Leipz., 1793—1800. C. 25—26.
- R—*, initia parvæ logicæ et rhetoricæ compendiosa. Havnix, 1610. I samme Bd.: den lidlle *Logices* Begyndelser, fordeligen at bruge, lige effter Latinen, for den femte Lectie i Borne scholer i Danmark etc. oc ellers i almindelighed. Prentede i Kiøbinghaffn, 1610. C. 92.
- Raynal, Guil. Thom.*, remarques sur les erreurs de l'histoire philosophique et politique. Traduites de l'Anglais par A. M. Cerisier. Amsterd., 1783. C. 22.
- Reid, Th.*, Untersuchung über den menschlichen Geist nach den Grundsätzen des gemeinen Menschenverstandes. Aus d. Engl. Leipz., 1782. C. 86.
- Rohr, J. B. von*, Anweisung zur wahren Gemüths-Ruhe, Leipz., 1732. C. 90.
- Versuch einer erleichterten u. zum Gebrauch des menschlichen Lebens eingerichteten Vernunft-Lehre. Leipz., 1736. C. 88.
- Rosenkranz, K.*, Psychologie oder die Wissenschaft vom subjectiven Geist. Königsb., 1837. C. 46.
- Rothe, C.*, Tanker om Kjærlighed til Fædrelandet. Kbh., 1759. C. 63.
- Rothe, T.*, Undersøgelse, om ikke Eresminder, hvilke offentlig og uden Betingelse oprettedes for Voltære, vare til Haan for vor Levetid og dens Philosopher. Kbh., 1779. C. 72.
- Rousseau, J. J.*, om Oprindelsen til Uligheden blandt Menneskene, og dens Grundstøtter. Et kronet Priisskrift. Overs. af det Franske af S. Soldin. Kbh. 1800. C. 119.
- S...*, principes de la philosophie morale; ou essai sur le mérite et la vertu. Amsterd., 1745. C. 136.

- Salzmann, C. G.*, Himmelen paa Jorden. Overs. fra Tydsk af E. C. Randrup. Kbh., 1788. C. 27.
- Scharling, C. E.*, Universitetstale den 21de September 1843. Kbh. C. 73.
- Tale ved Immatriculationen ved Kjöbenhavns Universitet 1843. C. 74.
- Schmeizel, Martin*, die Klugheit zu leben u. zu conversiren. Halle im Magdb., 1737. C. 18.
- Schwegler, A*, Philosophiens Historie i sammentrængt Fremstilling. Fra Tydsk overs. af F. C. B. Dahl. 1—2 H. Kbh., 1856. C. 107.
- Sibbern, Fr. Chr.*, philosophiskt Archiv og Repertorium. 1—4 H. Kbh., 1829—30. C. 81.
- Logik som Tænkelse fra en intelligent Iagttagelses Standpunct og i analytisk-genetisk Fremstilling. Anden foreg. og forbedr. Udg. Kbh., 1835. C. 32.
- Sibbern, Gabriel*, den stoiske og epicuræiske Moral. En philosophisk-historisk Sammenligning. Kbh., 1853. C. 95.
- Humanitet og Alsind. Kbh., 1857. C. 123.
- Sintenis, Chr. Fr.*, Elpizon eller om Sjælens Udødelighed. Overs. af Tydsk ved Ch. G. Limkilde. 1—3 Dl. Odense, 1808. C. 116—18.
- Smith, Sam. Stanhope*, Versuch über die Ursachen der ungleichen Farbe u. Gestalt des Menschengeschlechts. Aus d. Engl. übers. v. Fr. Th. Kühne. Braunsch., 1790. C. 16.
- Steenberg, G.*, om Synspunctet for Opfattelsen af Philos Guds-erkjendelse. Kbh., 1849. C. 43.
- Steenstrup, Math. G. G.*, historisk-kritisk Oversigt over Forsøgene paa at give en Historiens Filosofi. Kbh., 1854. C. 96.
- Stilling, P. M.*, den moderne Atheisme eller den saakaldte Neo-hegelianismes Consequenser af den hegelske Philosophie. Kbh., 1844. C. 38.
- Sucro, J. J.*, über Epictet u. seine Lampe. Brandenburg, 1759. C. 21.
- Suhm (Philaletus)*, Skilderie af Verden. 1—3 Hefte. Kbh., 1775—76. C. 71.

- Süssmilch, Joh. Peter*, die göttliche Ordnung in den Veränderungen des menschlichen Geschlechts. 1—3 Th. Berlin, 1765—76. C. 2—4.
- Tiedemann, D.*, u. *Jenisch, D.*, über die beträchtlichen Vortheile, welche alle Nationen des jetzigen Zeitalters aus der Kenntniss u. hist. Untersuchung des Zustandes der Wissenschaften bei den Alten ziehen können. Zwei Preisschriften. Berlin, 1798. C. 55.
- Trendelenburg, Fr. A.*, elementa logices Aristotelicæ. Excerpta ex organo Aristotelis. Berol., 1836. C. 48.
- Treschow, N.*, Forelæsninger over den Kantiske Philosophie. Kbh., 1798. C. 124.
- Indledning til den hele Philosophie og de vigtigste Læreyngninger af samme. Kbh., 1805. C. 70.
  - Moral for Folk og Stat. To Dele (1 Bd.). Kbh., 1811. C. 115.
  - Elementer til Historiens Philosophie. To Dele (1 Bd.). Kbh., 1811. C. 127.
  - almindelig Logik. Kbh., 1813. C. 126.
  - Lovgivningsprincipier. 1—3 Dl. Christiania, 1820—23. C. 78—80.
- Thümmigius, Ludov. Phil.*, institutiones philosophiæ Wolfianæ. Ed. nova. Francof. et Lips., 1729. C. 1.
- de V...*, de l'esprit. Geneve, 1762. C. 56.
- Wachsmuth, W.*, Entwurf einer Theorie der Geschichte. Halle, 1820. C. 53.
- Walch, Joh. Georg*, philosophisches Lexicon. Bd. 1—2. Leipz., 1740. C. 5—7.
- Weis, C.*, Staten og dens Individier, Indledning i Retsvidenskaben. Kbh., 1845. C. 39.
- Wolf, Chr.*, philosophia rationalis. Francof. et Lips., 1728. Theol. B. 223.
- cogitationes rationales de viribus intellectus humani. Francof. et Lips., 1730. C. 10.
  - philosophia prima, s. ontologia. Francof. et Lips., 1730. Theol. B. 224.
  - psychologia rationalis. Francof. et Lips., 1734. Theol. B. 222.

- Wolf, Chr.*, theologia naturalis methodo scientifica pertractata. T. I—II. Francof. et Lips., 1736—37. Theol. B. 205—6.
- Zeuthen, L.*, for Æsthetik og Philosophie. 1 H. Kbh., 1831. C. 84.
- Zeuthen, Fr. L. Bang*, de notione modestiæ imprimis philosophicæ dissertatio. Havn., 1833. C. 113.
- Ørsted, A. S.*, over Sammenhængen mellem Dydslærens og Retslærens Princip. Et kronet Prisskrift. 1—2 Dl. Kbh., 1798. C. 30—31.
- Ørsted, H. C.*, Aanden i Naturen. Kbh., 1850. C. 41.
- Menschenfreuden*. Aus meinem Garten vor Z. 1—3 Th. Wittenberg u. Zerbst, 1779—81. C. 5—7.
- Das Band der Ehe*. Aus dem Archiv der Natur u. Bürgerstandes. 1—2 Th. Berlin, 1795—96. C. 51—52.
- Den religieuse Troes Betydning for Samfundet og Staten*. En Samtale. Kbh., 1851. C. 42.

Skjønne Videnskaber og Kunster.

- Abrahamson, Nyerup og Rahbek*, udvalgte danske Viser fra Midalderen. 1—5 Dl. Kbh., 1812—14. C. 108—12.
- Andersen, H. C.*, samlede Skrifter. 1—22 Bd. Kbh., 1854—55. C. 237—58.
- Arentzen, K.*, Bidrag til det Hæsliges Æsthetik efter Karl Rosenkranz. Kbh., 1854. C. 210.
- Arnaud, d'*, *Fayel*, tragédie. Copenh., 1770. C. 156.
- Asbjørnsen, P. Chr.*, og *Moe, J.*, norske Folkeeventyr. Christiania, 1852. C. 158.
- Åxel Hvide*, Als. Et forgjæves Varsel. Kbh., 1848. C. 165.
- Baggesen, Jens*, Ungdomsarbejder. 1—2 Dl. (1 Bd.). Kbh., 1791. C. 30.
- Gjengangeren og han selv. Kbh., 1807. C. 275.
- Reise til sit Hjem i Udtog. Kbh., 1818. C. 168.

- Barfod Fr.*, poetisk Læsebog for Børn og barnlige Sjæle. Kbh., 1841. C. 126.
- Batteux*, Indledning til de skionne Konster og Videnskaber. Overs. og formered ved Jens Hvas. 1—3 Bd. Kbh., 1773—74. C. 17—18.
- Beaumarchais, Caron de*, le mariage de Figaro. Paris, 1785. C. 156.
- Becker, T. A.*, Claus Limbek den Yngre eller Sønderjyllands sidste Kamp for sin Nationalitet. Kbh., 1855. C. 218.
- Belloy. de*, le siège de Calais, tragédie. Paris, 1765. C. 155.
- Bjerregaard, J.*, om Digtearterne. Efter Dieckhoffs Poetik. Fredericia, 1851. C. 143.
- Exempelsamling til Indøvelse af dansk Verslæres Elementer. Fredericia, 1851. C. 144.
- Blankenburg, Fr. v.*, s. Sulzer.
- Bording, Anders*, poetiske Skrifter, ved Fr. Rostgaard og Peder Terpager samlede og til Trykken befordrede. Kbh., 1735. B. 2.
- Brendel, Fr.*, Geschichte der Musik in Italien, Deutschland und Frankreich. Leipz., 1852. C. 188.
- Brun, Joh. Nordahl*, Einer Tambeskjelver. Et Sørgeespil. Kbh., 1772. C. 34.
- Zarina. Et Sørgeespil. Kbh., 1772. C. 167.
- Endres og Sigrids Brøllup. Et Syngestykke. Kbh., 1791. C. 262.
- (Burke, E.)* a philosophical inquiry into the origin of our ideas of the sublime and beautiful. Basil, 1792. C. 146.
- Camoens, Louis de*, Lusiade, overs. af det Portugisiske ved H. V. Lundbye. 1 Bd. Kbh., 1828. C. 171.
- Chamfort, de*, la jeune indienne, comédie. Copenh., 1769. C. 156.
- Chateaubriand, Courier og Dupin*, tre franske Taler, frit overs. af J. F. Gjødwad og O. Lehmann. Kbh., 1835. C. 173.
- Cooper, J. F.*, Wyandotté eller Hytte-Høien. Overs. fra Engelsk af P. B. Blicher. 1—2 Dl. Kbh., 1844. C. 279—80.
- Courier*, s. Chateaubriand.

- Dahlmann, F. C.**, Betragtninger over Oehlenschlägers dramatiske Værker. Kbh., 1812. C. 172.
- Dante Alighieri**, guddommelige Komedie. Første Deel. Helvede. Oversat af Chr. K. F. Molbeck. Kbh., 1851. C. 124.
- Destouches, Nericault**, l'ambitieux et l'indiscrete, tragi-comédie. Copenh., 1770. C. 156.
- Dupin**, s. Chateaubriand.
- Echtermeyer, Th.**, Auswahl deutscher Gedichte. Halle, 1839. C. 137.
- Eschenburg, J. J.**, Entwurf einer Theorie u. Literatur der schönen Redekünste. Berlin u. Stettin, 1805. C. 16.
- Ewald, Joh.**, samtlige Skrifter. 1—4 Bd. Kbh., 1814—16. C. 96—99.
- samtlige Skrifter. Udgivne ved Understøttelse af Samf. for den danske Litteratur Fremme. 1—8 Bd. Kbh., 1850—55. C. 100—107.
- F., J.**, Frédéric. T. I—II. Londres, 1799. C. 273—74.
- Falster, Chr.**, Satirer, udgivne ved Chr. Thaarup. Kbh., 1840. C. 82.
- Favart**, le caprice amoureux, comédie en deux actes. Copenhague, 1767. C. 155.
- Foersom, P.**, Nytaarsgave for Skuespilyndere. 1805. Kbh. C. 266.
- Friis, Jørgen**, poetiske Skrifter, samlede af hans Søn Peder Friis. Kbh., 1752. C. 260.
- Frimann, Cl.**, poetiske Arbejder. 1ste Saml. Kbh., 1788. C. 189.
- Garbrecht, J.**, Dannebrog. Kbh., 1826. C. 125.
- Gessner**, Abels Død. Overs. af det Tydske. Kbh., 1764. C. 267.
- Goldsmith, Oliver**, miscellaneous works. London, 1841. C. 37.
- Graah, Jacob**, poetisk Tidsfordriv, betaaende af adsk. Skiente-Digte osv. Kbh., 1751. C. 264.
- Grundtvig, N. Fr. S.**, Optrin af Kæmpelivets Undergang i Norden. Kbh., 1809. C. 72.
- danske Kæmpeviser til Skolebrug udvalgte og tillæmpede. Kbh., 1847. C. 62.
- Guldberg, Fr. Hoegh-**, samlede Digte. 1—2 Dl. Kbh., 1803. C. 28—29.

- Goethe*, sämmtliche Werke in 40 Bd. Stuttg. u. Tübingen, 1853—58. C. 321—360.
- Götzinger, M. W.*, deutsche Dichter. 1—2 Th. Leipz., 1831—32. C. 139—140.
- Dichtersaal. Auserlesene deutsche Gedichte. Leipz., 1840. C. 136.
- Hammerich, M.*, s. Kalidasas.
- Hauch, C.*, Bajazet og Tiberius. To Sorgespil. Kbh., 1852. C. 201.
- Afhandlingar og æsthetiske Betragtninger. Kbh., 1855. C. 217.
- Hebenstreit, W.*, wissenschaftlich-literarische Encyclopädie der Ästhetik. Wien, 1848. C. 145.
- Heiberg, J. L.*, prosaiske Skrifter. 1—3 Dl. Kbh., 1841—43. C. 233—35.
- poetiske Skrifter. 1—8 Bd. Kbh., 1848. C. 225—32.
- Hertz, H. A.*, om lyrisk Poesie. Kbh., 1853. C. 211.
- Gustav Erichson Vasa. Et hist. Digt. Kbh. 1856. C. 222.
- Hertz, H.*, Digte fra forskjellige Perioder. 1—2 Dl. Kbh., 1851. C. 191—92.
- Hoffmeister, K.*, Schiller's Leben, Geistesentwicklung u. Werke. 1—5 Th. (3 Vol.). Stuttg., 1838—42. C. 160—62.
- Hogarth*, Kupferstiche, von Carl Rahl, in 62 Blättern. Wien. A. 6.
- Ausführliche Erklärung der Hogarth'schen Kupferstiche v. G. C. Lichtenberg. Wien. C. 61.
- Holberg, L.*, metamorphoses eller Forvandlinger ved Haas Mikelsen. Kbh., 1726. C. 207.
- en ny Vise om Peder Paars (Originaludgaven). C. 208.
- Peder Paars, et heroisk-comisk Digt, udg. af K. H. Seidelin. Kbh., 1798. C. 277.
- Nic. Klimii iter subterraneum. Hafn. et Lips., 1741. C. 278.
- Niels Klims underjordiske Reise. Fra Latin overs. af N. V. Dorph. Med histor. og literariske Oplysninger af E. C. Werlauff. Kbh., 1841. C. 114.
- Ingemann, B. S.*, Valdemar Seier. Tredie Udg. Kbh., 1841. C. 113.
- Jean Paul*, Vorschule der Aesthetik. 1—3 Bd. Stuttg. u. Tübingen, 1813. C. 147—49.

- Kaalund, H. V.**, til Kong Frederik den Syvende. Kbh., 1848.
C. 164.
- Kalidasas**, Sakuntala, et indisk Skuespil, overs. og forklaret af M. Hammerich. Kbh., 1845. C. 127.
- Kirkegaard, S.**, af en endnu Levendes Papirer. Udgivet mod hans Villie. Kbh., 1838. C. 166.
- Klopstock**, sämmtliche Werke. 1—10 Bd. Leipz., 1854—55.
C. 288—97.
- Kosegarten, L. Th.**, Poesieen. 1—2 Bd. Leipz., 1798. C. 132—33.
- Kraft, J.**, kritiske Breve til Videnskabernes Fremvæxt og Smaagens Forbedring. Kbh., 1761. C. 205.
- Krossing, N.**, Majgave til Asylerne. Lejlighedssange. Kbh., 1837. C. 120.
- Kugler, Fr.**, Handbuch der Kunstgeschichte. Lief. 1—3. Stuttg.
C. 236.
- Kurz, H.**, Handbuch der poetischen Nationalliteratur der Deutschen von Haller bis auf die neueste Zeit. I—II Abth. Zürich, 1840. C. 138.
- Lamothe-Langon, E. L. B. de**, l'espion de police. Tom. 1—4. Paris, 1826. C. 128—31.
- Lenau, N.**, Gedichte. Pd. 1— . Stuttg. u. Augsb., 1857—58.
C. .
- Lessing, G. E.**, gesammelte Werke. Bd. 1— . Leipz., 1853—58.
C. 361— .
- Lichtenberg, G. C.**, s. Hogarth.
- Lindeblad, A.**, Cylinda. Lund, 1824. C. 134.
- Luædorphi carmina.** Havnæ, 1775. B. 3.
- Marivaux, de**, la seconde surprise de l'amour, comédie. Copenh., 1767. C. 156.
- Marmontel**, Belisaire. Copenh., 1767. C. 209.
- Michael, Herr**, Præst i Odense, tre danske Riimværker fra A. 1496. Med Oplysninger og Ordforklaringer af Chr. Molbech. Kbh., 1836. C. 204.
- Milton, Joh.**, paradus amissus. Poema a Guill. Dobson latine redditum. Oxon., 1750. B. 4.
— paradise regain'd. A poem in four books. To which is added *Samson agonistes*; and *poems upon several*

- occasions: with a tractate of education.* London, 1765. C. 32.
- Mirabelle, Marquis de Saint-*, Hyæne - Jagden. Oversat. Kbh., 1771. C. 263.
- Moe, J.*, s. Asbjørnsen.
- Molbech, Chr.*, Studier over Oehlenschlägers Poesie og Digterværker. Kbh., 1850. C. 163.
- Digteren A. W. Schack-Staffeldt. Et biographisk Udkast. Kbh., 1851. C. 119.
- Molbech, Chr. K. P.*, Dante, tragisk Drama. Kbh., 1852. C. 157.
- Dæmring. Lyriske Digte. Kbh., 1852. C. 190.
- Monvel, de*, l'amant bourru, comédie. Paris, 1777. C. 155.
- Mourier, C.*, Bidrag til Kundskab om den Behandling, forlængst afdøde Digter A. V. Schack-Staffeldt har været Gjenstand for. Kbh., 1851. C. 215.
- Müller, Fr. Paludan-*, Zuleimas Flugt. Kbh., 1835. C. 223.
- Adam Homo. 1-2 Bd. Kbh., 1851. C. 220-21.
- Ungdomsskrifter. Kbh., 1854. C. 219.
- Müller, K. O.*, Denkmåler der alten Kunst. 1-2 Bd. Göttingen, 1832-56. S. Philol., G. 66-67.
- Müller, S. C.*, fire Foredrag over Poesien for unge Damer. Kbh., 1853. C. 196.
- Møller, P. L.*, kritiske Skizzer fra Aarene 1840-47. 1-2 Dl. Kbh., 1847. C. 63-64.
- Nyerup*, s. Abrahamson.
- Olafsen, John*, om Nordens gamle Digtekonst, dens Grundregler, Versarter, Sprog og Foredragsmaade. Kbh., 1786. B. 1.
- Oehlenschläger, A.*, Ørvarodds Saga. Et oldnordisk Eventyr. Kbh., 1841. C. 153.
- Digterværker og prosaiske Skrifter. 1-26 Bd. og 1-2 Supplementbd. (14 Vol.). Kbh., 1851-54. C. 174-87.
- Ossian*, ein alter celtischer Held u. Barde, Gedichte. 1-3 Th. Düsseldorf, 1775. C. 268-70.
- Pinelli, Bartolomeo*, nuovo raccolta di cinquanta costumi de' con-
torni di Roma. 1823 S. Hist., A. 147.

- Platen, A. v.*, gesammelte Werke. 1—5 Bd. Stuttg. u. Tübingen, 1853—54. C. 283—87.
- Poinsinet*, Sancho Pansa dans son isle, comédie lyrique. Copenh., 1767. C. 155.
- Pram, C.*, udvalgte digteriske Arbejder. 1—6 Bd. Kbh., 1824—29. C. 89—94.
- Stærkodder, et Digt i 15 Sange. Kbh., 1795. C. 31.
- Pyrker, J. L.*, sämtliche Werke. 1—3 Bd. Stuttg. u. Tübingen, 1855. C. 318—20.
- Rahbek**, s. Abrahamson.
- Reenberg, Toger*, poetiske Skrifter. 1—2 Dl. Kbh., 1769. C. 19—20.
- Riber, H. W.*, samlede Digte. 1—2 Dl. Kbh., 1803. C. 83—84.
- Rothe, A.*, les romans du renard, examinés, analysés et comparés. Paris, 1845. C. 41.
- Rousseau, J. J.*, le divin du village. Geneve, 1760. C. 155.
- Saintfoix, de*, le silphe, comédie. Copenh., 1769. C. 156.
- Samso, O. J.*, efterladede Digteriske Arbejder. 1—2 Bd. (1 Vol.). Kbh., 1805. C. 95.
- Sander, L. C.*, Polyhymnia, Euterpe og Theone, eller: theoretisk Sammenligning af Rhytmik og Declamerekunst. Kbh., 1815. C. 42.
- Sandvig*, danske Sange af det ældste Tidsrum, af det gamle Sprog oversatte. Kbh., 1779. C. 198.
- Scarron*, le Virgile travesty. Paris, 1668. C. 206.
- Schiller*, Vilhelm Tell. Overs. af K. L. Rahbek. Kbh., 1805. C. 272.
- sämtliche Werke in zwölf Bänden. Stuttg. u. Tübingen, 1853—58. C. 298—309.
- Schlegel, A. W.*, über dramatische Kunst u. Litteratur. 1—3 Th. Heidelb., 1809—1811. C. 150—52.
- Schummel*, den lille Voltaire. En Levnets-Beskrivelse for vort fritænkernes Aarhundrede. Overs. ved N. Prahl. Kbh., 1794. C. 33.
- Schwartz, Athalia*, Vandring med Danmarks Digtere. Kbh., 1851. C. 213.
- Shakespeare, W.*, dramatische Werke, übers. v. Ernst Ortlepp. 1—16 Th. (8 Vol.). Stuttg., 1842. C. 74—81.

- Sibbern, Fr. Chr.*, om Poesie og Kunst i Almindelighed, med Hensyn til alle Arter deraf, dog især Digte-, Maler-, Billedhugger- og Skuespillerkonst. 1ste Deel. Kbh., 1834. C. 40.
- udaf Gabrieli's Breve til og fra Hjemmet. Kbh., 1850. C. 68.
- Sivertsen, Erland*, Adskilligt paa Vers. Kbh., 1775. C. 265.
- Souvestre, Emil*, paa Engen. Fortællinger. Overs. fra det Franske. Kbh., 1853. C. 202.
- Staffeldt, Schack-*, samlede Digte. Udg. af F. L. Liebenberg. 1—2 Bd., 3 Bds. 2 Hefte, 4 Bds. 1 Hefte. (4 Vol.). Kbh., 1843—47. C. 115—118.
- Stub, Ambrosius*, Arier og andre poetiske Stykker. Odense, 1780. C. 203.
- samlede Digte, udgivne af Fr. Barfod. Kbh., 1848. C. 82.
- Sue, E.*, Fanatikerne i Sevennerne. 1—3 Bd. Kbh., 1845—46. C. 121—23.
- Sulzer, J. G.*, allgemeine Theorie der schönen Künste. 1—4 Th. Leipz., 1792—94. C. 1—4.
- Nachträge zu S.'s allgemeine Theorie etc.: Charactere der vornehmsten Dichter aller Nationen von einer Gesellschaft von Gelehrten. Bd. 1—6 og 8 Bd. 1 Stück. Leipz., 1792—1806. C. 5—11.
- Litterarische Zusätze zu S.'s allgemeine Theorie etc. von Fr. v. Blankenburg. 1—3 Bd. u. Register. Leipz., 1796—99. C. 12—15.
- Thaarup, Chr.*, dansk Bibliothek. 1ste Hefte. (Jørgen Sorterup og Jørgen Friis). Kbh., 1827. C. 216.
- Thisted, V.*, romerske Mosaiker. 1—2 H. Kbh., 1851. C. 199.
- Sirenernes Ø. 1—2 Dl. Kbh., 1853. C. 194—95.
- Bruden. Et Digt. Kbh., 1851. C. 193.
- Thomsen, Grimur Thorgrímsson*, om Lord Byron. Kbh., 1845. C. 65.
- om den nyfranske Poesi. Kbh., 1842. C. 67.
- Thorsen, A. B.*, om Begrebet „Nordisk Kunst“. Kbh., 1851. C. 154.
- Thorsen, C. A.*, Forsøg til en dansk Metrik. 1—2 Dl. Kbh., 1830. C. 38—39.

- Thorvaldsen* og hans Værker. Texten forkortet efter Thiele ved
F. C. Hillerup. 1—4 Dl. Kbh., 1842—51. A. 2—5.
- Thümmel, A. M. v.*, sämtliche Werke. 1—8 Bd. Leipz.,
1853—54. C. 310—17.
- Trollope, Frances*, Barnabys i Amerika. 1—2 Bd. (11 Hefter).
Kbh., 1845. C. 281—82.
- Tychonius, Chr. Lassen*, Samling af Vers og Indfald. Odense,
1776. C. 259.
- Ursin, G. F.*, Lithographien eller Steentrykkerkunsten, med 8
Prøver. 2 Hefter. Kbh., 1844. C. 212.
- Weber, W. E.*, Goethe's Iphigenie u. Schiller's Tell. Zum
Schul- u. Privatgebrauch erläutert. Bremen, 1839.
C. 159.
- Westergaard, Louise*, den franske Tragedies national - poetiske
Character etc. Kbh., 1853. C. 197.
- Wivet, Fr. W.*, den Forfængelige. Comodie. Kbh., 1748. C. 169.
— datum in blanco, eller den af sin egen Last straffede Aager-
karl. Skuespil. C. 35.
— Enke- og Liig-Kassen. Et Skuespil. Kbh., 1787. C. 170.
- Werlauf, E. C.*, historiske Antegnelser til L. Holbergs Lystspil,
Første Bd. Kbh., 1838. C. 71.
- Wieland*, Musarion eller Gratiernes Philosophie. Oversat. Kbh.,
1776. C. 214.
— sämtliche Werke. Bd. 1 — . Leipz., 1853—58. C.
- Wolf, O. L. B.*, poetischer Hausschatz des deutschen Volkes.
Leipz., 1841. C. 135.
- Young*, the complaint, or, night-thoughts on life, death, and
immortality. London, 1760. C. 276.
- Den dramatiske Journal*. 1—2 Bd. Kbh., 1771—72. C. 69—70.
- Euphron*. En Fortælling. Kbh., 1774. C. 261.
- Forsøg* i de skjøne og nyttige Videnskaber. 1—7 Bd. Kbh.,
1769—86. C. 21—27.
- Gibsafstøbninger* af Antiker omtr. 700.
- Hædersminde* for 2den April 1801 eller Sange og Digte i Anledn.
af Krigen mellem England og Danmark. 1—3 Bd.
(1 Vol.). Kbh. C. 36.
- Les mœurs du temps*, comédie. Paris, 1761. C. 155.

- Livsbilleder*. Med Tillæg. 2 Hefter. Kbh., 1852. C. 200.
Ny Samling af fædrelandske Sange, udgivne af Selskabet for
 Trykkefrihedens rette Brug. Kbh., 1846. C. 271.

Theologi.

I. Udgaver af Biblen i Grundsprogene med Oversættelser, Commentarer og andre exegetiske Hjælpemidler.

α.

- Biblia sacra: biblia hebraica eorundemque latina interpretatio*
 Xantis Pagnini Lucensis, B. Ariæ Montani Hispa-
 lensis et quorund. alior. studio collato ad hebr.
 dictionem expensa; *novum testamentum græcum cum*
vulgata interpretatione lat. lineis inserta, opera B.
 Ariæ Montani Hisp. Antwerp., 1719. A. 93.
- Biblia hebraica vet. testamenti*, cura Roberti Stephani. T. I—IV.
 Paris., 1546. C. 5—10.
- cura et studio D. Clodii. T. I—IV. Francof. a. M.,
 1677. C. 3.
- cura et studio D. Clodii. Recognita a J. H. Majo et
 ultimo revisa a J. Leusdeno. Francof. a. M., 1711.
 C. 196.
- adornata notisque illustr. ab E. van der Hooght. Amstel.
 et Ultraj., 1705. C. 4.
- notis instructa a H. Opitio. Kilon. Hols., 1709. B. 1.
- c. et st. J. H. Michaelis. Tom. I—II. Halæ Magdeb.,
 1720. C. 1—2.
- Genesis hebraice*, edita a G. Chr. Bürcklino. Francof. a. M.
 B. 163.
- Liber geneleos hebraice*. In usum scholarum editus. Havn. et
 Lips., 1783. C. 198.

- Liber geneleos hebraice.* Accedunt e psalmis sex primi. In usum scholar. rec. J. J. Rau. Regiomonti, 1774. C. 197.
- Psalterium Davidis.* Lugd. Batavor., 1637. C. 199.
- cum versione latina Santis Pagnini. Basil., 1724. C. 16.
- Liber Jesu Siracidæ græce,* emend. et illustr. a C. G. Bretschneider. Ratisb., 1806. C. 140.
- Novum testamentum græce.* Ut ex biliotheca regia a. 1550 p. Rob. Stephanum excusum fuit. Francof., 1601. A. 48.
- stud. et labore Steph. Curcellæi. Amstel., 1658. C. 12.
- Ultraj., 1698. C. 13.
- denuo revisa stud. et lab. St. Curcellæi. Amstel., 1699. C. 202.
- op. et st. Joan. Jac. Westenii. Tom. I—II. Amstelod., 1751. A. 50—51.
- accur. Chr. Reineccio. Lips., 1766. C. 14.
- Emend. et lect. var. adj. J. Jac. Griesbach. Halæ, 1777. C. 11.
- ex recognitione J. A. Bengelii. Tubing., 1790. C. 201.
- cura Schoettgenii. Vratislav., 1795. C. 161.
- Quatuor evangelia græce.* Ed. A. Birch. Havn., 1788. B. 9.
- Nonnus Panopolitanus,* græca paraphrasis evangelii sec. Joannem, op. Fr. Nansii, c. interpretat. lat. Lugd. Bat., 1589. C. 45.
- Vetus testamentum græcum* ex versione septuaginta interpretum. Amstelod., 1683. C. 200.
- una cum libris apocryphis. Rec. Chr. Reineccius. Lips., 1757. C. 18.
- Novum testamentum hebraice.* Lond., 1817. C. 168.
- Evangelium hebraicum* secundum Matthæum. Paris, 1551. C. 15.
- Testamentum novum syriac., græc., lat.* Paris, 1584. B. 255.
- Epistola S. Pauli ad Rom.* lingua syriaca, ex test. syr. Viennensi desumpta. Studio Christ. Crinesii. Wittebergæ, 1712. B. 82.
- *ad Titum,* lingua syriaca c. interpr. latina. Publicata a Christ. Crinesio. Witteb., 1613. B. 82.
- Biblia sacra latine.* (s. l.) Lugduni, 1516. A. 86.
- *vet. testamenti,* latini ex hebræo facta ab Imm. Tremellio et Fr. Junio. Access. libri apocryphi latine redditi

- a. Fr. Junio et *novi testamenti* libri ex serm. syro a Tremellio et ex græco a Th. Beza in latinum versi. Londini, 1593. A. 17.
- Biblia sacra.* Sec. veterem seu vulgatam translationem ad fontes hebraici textus emendata a Luca Osiandro. I—III p. (2 Vol.) Francof. a. M., 1609—1619. A. 15—16.
- lat. versa et illustrata ab L. Osiandro. Editio emendatior per Andr. Osiandrum. Francof., 1635. A. 18.
  - vulgatæ editionis Sixti V. jussu recogn. et Clementis VIII. auctor. edita. T. I—III. Col. Agrip., 1647. C. 22—24.
  - ex Sebast. Castellionis interpretatione. T. I—II. Lips., 1701. C. 19—20.
  - sive testamentum vetus, ab J. Tremellio et Fr. Junio ex hebr. latine redditum, et test. nov. a Theod. Beza in lat. versum. Tig., 1764. C. 21.
- Psalterium Davidis* carmine redditum per Eobanum Hessum. Cui accessit ecclesiastes Solomomis eod. genere carmine redditus. C. 203.
- Novum testamentum*, interprete Theodoro Beza. Amsterod., 1621. C. 46.
- Lat. reddidit L. Sahl. P. 1—2. Haun., 1780. C. 25—26.
- Chr. Guil. Thalemanni* versio latina evangeliorum Matthæi, Lucæ et Johannis itemque actuum apostolicorum edita a C. Chr. Tittmanno. Berol., 1781. C. 27.
- La sainte Bible*, traduite de Latin en François. Lyon, 1672. B. 6.
- Le nouveau testament.* Amsterd., 1756. C. 43.
- El nuevo testamento.* Bungay. C. 172.
- O novo testamento.* Trad. na lingua portuguesa. 1809. C. 173.
- Ulfilæ versionem Gothicam* nonnullor. capitum epistolæ Pauli ad Romanos eruit commentatus est datque foras Fr. A. Knittel. B. 190.
- Biblia*, det er: den gantske hellige Scriftt, udsæt paa Danske (efter Christian d. Tredies Foranstaltning). Kbh., 1550. A. 91, 92.
- igen offuerseet oc prentet efter K. Frederichs den II. Befalning. Kiøbenhavn, 1589. A. 19.
  - Sext. Oplag. Kbh., 1819. C. 206.

- Bibelen*, paany overs. af Grundtexten og ledsaget af Indledninger og Anmærkninger. Udg. i Forb. med Helweg, Hermannsen og Levinsen af Chr. H. Kalkar. 1—4 Bd. Kbh., 1847. C. 179.
- Det gamle Testament*, overs. paa Dansk (s. tit.). B. 236.
- overs. og forsynet med Anmærkninger v. J. D. Michaelis. Af det Tydske overs. af J. Bech. 1—4 Dl. (8 Bd.). Kbh., 1785—91. C. 47—54.
- Prøver af en ny dansk Oversættelse af det gamle Testament* udgivne af den til Udarb. af samme nedsatte Commission. Kbh., 1845. C. 183.
- Oversættelse af nogle Afsnit af det gamle Test.*, udarb. til Vejledning ved det hebr. Studium af J. P. F. Königsfeldt. Kbh., 1852. C. 195.
- Det nye Testamente* overs. og oplyst med Anm. af C. Bastholm. 1—2 Dl. Kbh., 1780. C. 30—31.
- overs. og forsynet med Anmærkninger af J. D. Michaelis. Af det Tydske overs. ved J. Bech. 1—2 Dl. (4 Bd.). 1793. C. 55—58.
- overs. med tilføiede Anmærkninger af O. H. Guldberg. 1—2 Dl. Kbh., 1794. C. 28—29.
- ved K. Frederik d. Siettes Omsorg. Kbh., 1822. C. 207.
- ved K. Frederik d. Siettes Omsorg. Kbh., 1825. C. 208.
- Pauli Breve* til Galat., Ephes. og Philipp. Forsøg til en dansk Overs. ved N. E. Balle. Kbh., 1777. C. 152.
- til Korinthierne og Brevet til Ebræerne, overs. med Anmærkninger. Et Forsøg ved P. O. Bugge. Fridericia, 1803. C. 204.
- Biblia*, deutsch d. M. Luther. Lüneb., 1640. C. 36.
- das ist: die ganze heilige Schrift, nach der Übersetz. u. mit d. Vorreden u. Randglossen M. Luthers. Register u. eine Harmonie des neuen Testament sind beigefügt. Ausgef. unter der Aufsicht Chr. M. Pfaffen. 1—2 Th. Tübingen, 1729. A. 13—14.
- verteutschet durch M. Luther, herausg. v. J. Morgenweg. 1—2 Th. Hamb., 1708. C. 34—35.
- verdeutschet v. Martin Luther. 1—2 Th. Nürnberg., 1736. A. 11—12.

- Die vier u. zwanzig Bücher der heiligen Schrift.* Unter der Redaction v. Dr. Zunz übers. v. H. Arnheim, J. Fürst, M. Sachs. Berlin, 1843. C. 165.
- Auserlesene Stücke* aus d. alt. Testament übers. u. erläutert v. C. Bastholm, in Deutsche übers. v. C. G. Zahle. Flensb. u. Leipz., 1794. C. 205.
- Die Psalmen Davids* v. Luthero übers., herausg. v. J. D. Frisch. Stuttg., 1719. C. 37.
- übers. u. mit Anmerk. Halle, 1789. C. 136.
- Das neue Testament*, übers. v. C. H. v. Canstein. Berlin, 1712 (s. t.). C. 42.
- nach d. Übers. M. Luthers, herausg. v. J. R. Hedinger. Rudolst., 1724. C. 38.
- Sämmtliche Schriften des neuen Testaments*, übers. v. J. J. Stolz. Zw. Aug. 1—2 Th. (1 Bd.). Zürich u. Leipz., 1795. C. 41.
- Johannis Evangelium*, übers. u. erkl. v. E. F. Chr. Oertel. Görlitz, 1795. C. 150.
- Johannis drei Briefe*, übers. u. erkl. v. E. F. Chr. Oertel. Frankf. u. Leipz., 1795. C. 151.
- Biblia*, dat is: de gantsche h. schrifture, in Neder-landsche tale over-geset. Amsterd., 1641. A. 10.
- overgeset. Leyden, 1663. A. 9.
- Amsterd., 1690. B. 2.
- The holy Bible*, translated. London, 1661. C. 32.
- Testament newydd.* Lond., 1813. C. 171.
- Die nywe testament* ka set over in die Creols tael. Copenh., 1781. C. 44.
- Testamentitokamit.* O. Fabriciusimit. Kbh., 1822. C. 169.
- Tiomna nuadh.* Shacklewell., 1810. C. 174.
- Conaant noa.* Lond., 1810. C. 170.

β.

- Analysis Geneseos* in usum incipientium. Havniaë, 1735. C. 131.
- Aretius, B.*, commentarii in evang. Matthæi. Morgiis, 1580. C. 155.
- commentarii in apocalypsin Johannis. Morgiis, 1581. C. 156.

- Baumgarten, S. J.**, Auslegung des Briefes an d. Römer. Halle, 1749. B. 97.
- Auslegung der beiden Briefe St. Pauli an die Corinthier m. Anmerk. u. einer Paraphrasi. Halle, 1761. B. 98.
- Beck, Fr.**, de capite quinquagesimo tertio libri Jesajani. Haun., 1840. C. 211.
- Bildsee, P. M.**, commentatio in parabolam Luc. XVI. 1—13. Havn., 1774. C. 212.
- Burmannus, F.**, Auslegungen u. Betrachtungen der Geheimnisse wie auch der fürnehmsten Sachen der V Bücher Mosis. T. 1—3. Francof., 1693—95. B. 227—29.
- Buxtorfus, Joan.**, Tiberias sive commentarius masorethicus triplex: historicus, didacticus, criticus. Editio nova per Joh. Jac. Buxtorfium Joh. nep. Basil., 1665. A. 24.
- Tiberias s. commentarius masorethicus triplex. Basil., 1665. B. 162.
- Calovius, A.**, disput. theol. de cantico Zachariæ. Argent., 1684. B. 100.
- Caryl, Joseph**, an exposition with practical observations upon the book of Job. Vol. I—II. London, 1776—66. A. 46—47.
- Cläusen, H. N.**, Fortolkning af de synoptiske Evangelier. 1—2 Bd. Kbh., 1850. C. 177—78.
- Carmohn, Laur.**, Pauli epistola ad Ephesios analysi et paraphrasi illustrata. Arhent., 1684. B. 100.
- De-Brais, Steph.**, epistolæ Sti Pauli apost. ad Romanos analysis paraphratica c. notis. Adjecta est ejusd. dissertatio de sabbatho deutero proto, et de baptismo pro mortuis. Francof. et Lips., 1726. B. 96.
- Doederlein, Joh. Christ.**, scholia in libros vet. testamenti poeticos, Jobum, psalmos et tres Salomonis. Halæ, 1779. B. 90.
- D'Outrein, Joh.**, der Brief an die Hebräer erkläret. Frankf. u. Leipz., 1713—15. B. 105—6.
- Erklärung des Send-Briefs des Ap. Paulus an die Colosser. Übers. v. G. A. Berlu. Francof. a. M., 1718. B. 104.

- Eschrich, Christ.**, Erklärung des 53. Cap. Jesaiä. 1734. C. 137.
- Geierus, M.**, prælectiones academicæ in Daniele prophetam.
Ed. alt. Lips., 1684. B. 46.
- Gouge, W.**, commentary on the whole epistle to the Hebrewes.
London, 1655. A. 70.
- Hafenrefferus, Matth.**, templum Ezechielis, sive in IX postrema prophetæ capita commentarius. Tubingæ, 1613. A. 69.
- Hemmingius, N.**, commentarii in evangelium sec. Johannem.
Basil., 1591. A. 56.
- enarratio virginti et unius psalmorum Davidis. 1592.
C. 132.
- Henricus, J.**, pentateuchus Mosaica et pleias apostolica. Herbornæ Nassoviorum, 1631. C. 130.
- Hieronymus Eusebius Stridonensis**, commentarii in Matthæum et Marcum et in aliquot Pauli epistolas. Accedunt commentarii in omnes Pauli epistolas, sed incerto auctore, et Didymi de spiritu sancto liber a Hieronymo versus. A. 88.
- Hildebrand, Carl**, Harmonie u. Ausleguug der heiligen vier Evangelisten. Halle, 1727. A. 52.
- Hirtius, J. Fr.**, biblia hebræa analytica. Jenæ, 1753. C. 126.
- Hohlenberg, H. M.**, commentatio de capite decimo libri Geneseos.
P. prior. Havn., 1828. C. 163.
- Hornemann, C. F.**, Forsøg til en Forklaring over Davids Psalmer. 1—4 Dl. (2 Bd.). Kbh., 1789—95. C. 134—35.
- Forklaring over Esaias Orakler, hvilke sandsynlig tilhøre ham selv. Første Dl. med alm. og spec. Indledning og et Anhang. Kbh., 1803. C. 209.
- Hunnius, A.**, expositio epist. Pauli ad Philipp., Thessal., Coloss. Lubec., 1603—4. C. 154.
- Kalkar, C. H.**, exegetisk Haandbog til det gamle Testamente. 1 Dls 1—3 H. og 2 Dls 1—2 H. Kbh., 1835—38. C. 127—28.
- lamentationes crit. et exeget. illustratæ. Hafn., 1836. C. 129, 180.
- Kierulf, P.**, observationes philologicæ in danicam epistolæ Paulinæ ad Romanos versionem a. 1737 editam. Hafn., 1741. C. 213.

- Knoll, Joh.*, vocabularium biblicum novi testamenti. Rudolst., 1707. C. 125.
- Knudsen, H.*, Fortolkning af Christi Bjergprædiken. 1—8 H. Kbh., 1853. C. 185.
- Lampe, Fr. Ad.*, Auslegung des Evangeliums S. Johannis. 1—2 Th. (1 Bd.). Leipz., 1729. B. 92.
- Langius, Joach.*, exegesis epistolarum S. Johannis. Hallæ Sax., 1713. B. 111.
- Leusdenus, J.*, compendium græcum novi test. Ed. nova opera J. Simonis. Rostochii, 1747. C. 17.
- Luther, M.*, commentary upon the epistle to the Galatians. Lond., 1734. C. 157.
- Forklaring over St. Pauli Epistel til til de Galater. Overs. Kbh., 1743. B. 109.
- Michaelis, J. H.*, annotationes in vet. testamenti libros vol. I—III. Halæ, 1745—51. B. 186—88.
- Michaelis, J. D.*, Paraphrasis u. Anmerkungen über die Briefe Pauli an die Galater, Epheser, Philipper, Colosser, Thessalonicher, den Timotheus, Titus u. Philemon. Gött., 1750. B. 101.
- Michelsen, Niels*, Forklaring offuer S. Johannis Obenbaring. Kbh., 1611. B. 110.
- Moldenhawer, J. H. D.*, gründl. Erläuterung der schweren Stellen der heil. Bücher neues Test. 1—4 Th. Leipz. u. Königsh., 1763—70. B. 86—89.
- Mosheim, J. M.*, Erklärung des ersten Briefes Pauli an die Gemeinde zu Corinthus. Altona, 1741. B. 103.
- Nannestad, F.*, meletema biblico-criticum de solenni deductione regie conjugis Salomonæ. Nidrosiæ, 1752. B. 216.
- Nicander, P.*, Auslegung u. Erklärung aller Episteln. Leipz., 1607. A. 61.
- Opitius, Jos. H.*, hodegeticum hebræo-chaldæo-biblicum. Hamb., 1702. C. 125.
- Pfaffius, Chr. M.*, notæ exegeticæ in evangelium Matthæi. Tubingæ, 1721. B. 95.
- Rosenmüller, E. F. C.*, scholia in vet. testam. P. 1—V. (1—8 Bd.). Lips., 1788—1806. C. 109—16.

- Rosenmüller, J. G.*, scholia in nov. test. T. 1—5. (6 Bd.).
Havn., 1790—91. C. 141—46.
- Schmidt, Sebast.*, resolutio et paraphrasis epistolæ Jacobi. Argent.,
1685. B. 100.
- commentarii in librum prophetiarum Jeremiæ. T. 1—II.
Francof. ad M., 1685. B. 48—49.
- in d. Pauli ad Galatas epistolam commentatio. Kilon.,
1690. B. 100.
- resolutio brevis c. paraphr. verbor. evangelii Johannis.
Argent., 1699. B. 96.
- commentarius in primam Johannis epistolam. Francof. et
Lips., 1726. B. 96.
- Schulzius, J. Chr. Fr.*, scholia in vet. test. 1—8 Bd. Norimbergæ,
1783—94. C. 117—24.
- Starchius, Joh. Fr.*, commentarius in propb. Ezechielem, cum
indice et præfatione J. G. Pritii. Francof. a. M.,
1731. B. 47.
- Stauning, J.*, korte Anmærknings over enk. Steder af det gamle
og nye Testamentes Bøger. Iste Dl. Aalborg,
1773. C. 133.
- commentatio in dictum Matthæi V. 3. 1775. C. 160.
- Stolz, J. J.*, Anmerkungen z. seiner Übers. des neuen Testaments.
1—3 Th. Hannover, 1796—1801. C. 147—49.
- Struensee, A.*, Erklärung des Briefes an die Galater. Flensburg,
1764. B. 102.
- Teller, Romanus*, die heilige Schrift des alten u. neuen Testa-
ments nebst einer vollständigen Erklärung derselben.
Aus d. Franz. 1—19 Th. Leipz., 1749. B. 16—34.
- Tholuck, A.*, ausführl. Auslegung der Bergpredigt Christi nach
Matthäus. Dr. Ausg. Hamb., 1845. C. 166.
- Vermehren, M.*, disput. theologica de sermone domini in monte.
Argent., 1684. B. 100.
- Vitringa, Campegius*, Auslegung der Weissagung Jesaiä. Aus d.
lateinischen übers. u. mit Anmerkungen begleitet
von A. Fr. Büsching. 1—2 Th. Halle, 1749—51.
B. 50—51.
- Werlin, Chr.*, de laudibus Judæ gen. c. XLIX. v. 8—12 cele-
bratis. Haunniæ, 1838. C. 210.

- Wexels, W. A.*, Mathæus's, Marcus's og Lucas's Evangelier forklarede. 1—4 Deel. Christiania, 1837—54. C. 190—93.
- Wolfius, Jo. Chr.*, curæ philol. et criticæ in IV. ss. evangelia et actus apostolicos. Hamb., 1725. B. 94.
- curæ philol. et criticæ in IV priores S. Pauli epistolas. Hamb. 1732. B. 112.
- curæ philol. et criticæ in X posteriores S. Pauli epistolas. Hamb., 1734. B. 113.
- curæ etc. in Jacobi, Petri, Judæ et Johannis epistolas hujusque apocal. Hamb., 1735. B. 114.

γ.

- Abel, Ivarus*, index unisonorum hebraicus. Hafniæ, 1765. B. 185.
- Adler, Jac. Georg Chr.*, novi testamenti versiones syriacæ, simplex, Philoxeniana et Hierosolymitana, denuo examinatæ. Hafniæ, 1789. B. 10.
- Albertus, P. M.*, lexicon hebræo-latino-biblicum. Budissæ, 1704. B. 43.
- Alstedius, J. H.*, lexicon theologicum. Hannov., 1620. C. 130.
- Althamerus, A.*, conciliationes locorum scripturæ. Onoltzbachii, 1634. C. 162.
- Bahrddt, C. F.*, hexaplorum Origenis quæ supersunt auctiora et emendatiora. P. I—II. Lips. et Lubec., 1769. C. 78—79.
- Beckhaus, M. J. H.*, Bemerkungen über den Gebrauch d. apocr. Bücher des alt. Test. zur Erläut. der neutestam. Schreibart. Dortmund u. Leipz., 1808. C. 139.
- Bellermann, J. J.*, Handbuch der biblischen Literatur. 1—4 Th. Erfurt, 1796—99. C. 93.
- Bengelius, Jo. Alb.*, gnomon novi testamenti. Ulmæ, 1763. B. 84.
- Bianconus, J.*, de antiquis literis Hebræorum et Græcorum libellus. Bononiæ, 1748. B. 184.
- Birch, A.*, kritisk Beskrivelse over græske Haandskrifter af det nye Testament. Kbh., 1785. C. 76.
- variæ lectiones ad textum apocalypseos. Hauniæ, 1800, C. 77.

- Bochartus, Sam.*, geographiæ sacræ p. I—II, Phaleg et Chanaan. Cadomi, 1646. A. 26.
- hierozoicon s. de animalibus sacræ scripturæ. Londini, 1663. A. 27.
- Bos, Lambertus*, exercitationes philologicæ, in quibus novi foederis loca nonnulla illustrantur etc. Acc. dissert. de etymologia græca. Frauequeræ, 1713. C. 80.
- Büchner, Gottfr.*, biblische Real- u. Verbal-Concordanzien. Jena, 1750. B. 8.
- Bünting, H.*, itinerarium vet. et novi testamenti. 1—2 Th. Braunsch., 1581. A. 87.
- Calmet, Augustin*, biblisches Wörterbuch. Aus d. Franz. übers. v. H. G. Glöckner. 1—4 Th. Liegnitz, 1751—54. B. 11—14.
- Carpzovius, Joh. Gottlob*, introductio ad libros canonicos veteris testamenti. Lips., 1721. B. 45.
- Coccejus, Joh.*, lexicon et commentarius serm. hebraici et chaldaici. Ed. novissima op. et stud. Joh. Henr. Maji. Francof. et Lips., 1714. A. 23.
- Crinesius, Christoph.*, gymnasium syriacum, h. e., linguæ Jesu Christo vernaculæ perfecta institutio. Witteb., 1611. B. 82.
- lexicon syriacum. Witteb., 1612. B. 82.
- Crucigerus, Georg.*, harmonia linguarum quatuor cardinalium; hebraicæ, græcæ, latinæ et germanicæ. Francof., 1616. A. 22.
- Dannhewerus, J. C.*, idea boni interpretis et malitiosi calumniatoris. Argent., 1642. C. 72.
- hermeneutica sacra. Argent., 1654. C. 71.
- Daserus, Ludov. Hercules*, exercitatio philologica, qua origo et auctoritas punctorum hebraicorum divina adseritur, stabilitur, vindicatur. Tubingæ, 1728. B. 81.
- Delius, L. A.*, omnium N. T. vocum fontes et rivuli. Gvelferhyti, 1696. C. 184.
- Dresigius, Sigism.*, vindiciæ dissertationis de novi foederis græci latinismis. Lips., 1732. B. 81.
- Dorscheus, Joh. Georg*, biblia numerata seu index specialis in

- vetus testamentum. Auctus a Joh. Grambsio. Francof. a. M., 1674. A. 20.
- Biehhorn, J. G.**, Einleitung in das alte Test. 1—4 Bd. Leipz., 1803. C. 65—68.
- Ewald, Enewald**, den bibelske Concordantz. 1—3 Dl. Kbh., 1748—49. B. 3—5.
- Flacius Illyricus, Matth.**, clavis scripturæ sacræ. Ed. nova ex recens. Th. Suiceri. Francof. et Lips., 1719. A. 25.
- Franzius, W.**, de interpretatione s. scripturarum maxime legitima. Witteb., 1634. B. 93.
- Georgius, Chr. Siegm.**, de chaldæo-syrismis, rabbinismis et per-sismis dictioni novi foederis immerito afflictis. Witteb., 1726. B. 81.
- Gerhardus, Joh.**, harmoniæ evangelicæ a Chemnitio inchoatæ et per Polycarpum Lyserum continuatæ libri V. Genevæ, 1641. A. 53.
- harmoniæ evangelistarum Chemnitio-Lyserianæ continuatio. Roterod., 1646. A. 54.
- Glassius, Salom.**, philologia sacra c. præfat. Jo. Fr. Buddei. Lips., 1713. B. 44.
- Goodwyn, Th.**, Moses en Aaron, ofte, burgerlycke en kerkelycke Gewoonten. Overgeset door D. Peenius. Amsterd., 1686. C. 187.
- Meideggerus, J. H.**, enchiridion biblicum hieromnemonicon. Tiguri 1703. C. 84.
- Holm, P. A.**, bibelske Sæder og Skikke, oplyste ved ældre og nyere Reisendes Beretninger. Efter Engelsk. 1—7 H. Kbh., 1856. C. 194.
- Hottingerus, Joh. H.**, grammatica quatuor linguarum, hebraicæ, chaldaicæ, syriacæ et arabicæ, harmonica. Heidelb., 1659. B. 80.
- Kalkar, C. H.**, quæstionum biblicarum specimen. Othinæ. C. 158.
- Kromayer, Joh. Abrah.**, de usu linguæ arabicæ in addiscenda ebræa. Francof. et Lips., 1707. B. 83.
- Lamy, Bern.**, commentarius in harmoniam quatuor evangelistarum. Paris., 1699. B. 91.
- Lebeus, Theoph.**, onomasticum theologicum. Witteb., 1557. C. 81.

- Leigh, Edw.*, critica sacra, containing observations on all the hebreu words of de old and all the greek words of the new testament. The third ed. London, 1650. A. 29.
- Le Long, J.*, bibliotheca sacra s. syllabus omnium ferme s. scripturæ editionum et versionum. Emend. et aux. C. F. Boernerus. Lips., 1709. C. 69.
- Liskius, Jac. Elieser*, de latinismis græcæ novi foederis dictioni immerito affectis. Vitembergæ, 1726. B. 81.
- Madderup, O.*, nogle Sprog af den hellige Skrift, som af de tamuliske Hedningers Sædvaner, Ceremonier og Talemaader forklares. Bergen, 1776. B. 251.
- Michaelis, J. D.*, Einleitung in die göttlichen Schriften des neuen Bundes. 1—2 Th. Hüttingen, 1765—66. C. 59—60.
- mosaisches Recht. 1—6 Th. (3 Bd.). Francof. a. M., 1774—76. C. 217—19.
- den mosaiske Ret overs. af Jac. Wolf. 1—3 Dl. Kbh., 1780—83. C. 100—102.
- Indledning til det nye Testamentes gudd. Skrivter. Overs. af det Tydske v. J. Stauning. 1—3 Dl. Kbh., 1790—92. C. 61—63.
- Michaelis, J. H.*, hebräische Grammatica. Halle, 1702. C. 214.
- Niemeyer, A. H.*, bibelsk Charakteristik. Oversat af Jens Bech. 1—5 Dl. Kbh., 1779—81. C. 103—7.
- Noldius, Chr.*, concordantiæ particularum ebræo-chaldaicarum. Hafniæ, 1679. B. 77.
- Olearius, J.*, theologica exegetica. Francof. et Lips., 1674. C. 176.
- Otho, J. H.*, lexicon rabbinico-philologicum. Genevæ, 1675. C. 86.
- Palladius, P.*, isagoge ad libros propheticos apostolicos, in quaestiones redacta atque adaucta a. D. Cramero. Rostochii, 1630. C. 70.
- Pasor, G.*, lexicon græco-latinum in test. novum. Amstel., 1641. C. 85.
- lexicon manuale novi test. c. libello de accentibus græcis n. l., post curas A. Goetzii emend. et auctum a. J. Fr. Fischero. Lips., 1781. C. 215.

- Pfeifer, A.*, critica sacra. Dresdæ, 1788. C. 159.
- Ravanellus, P.*, bibliotheca sacra. Genevæ, 1650. A. 28.
- Rée, H. Ph.*, Forschungen über die Überschriften der Psalmen. Leipz., 1846. C. 167.
- Rusius, Joh. Reinh.*, dissertatio de accentuationis hebraicæ usu. Jenæ, 1732. B. 81.
- Schefer, L. Chr.*, hebreisches Wörterbuch. Berlenburg, 1720. B. 75.
- Schindlerus Oederanus, Dn. Valentinus*, lexicon pentaglotton, hebraicum, chaldaicum, syriacum, talmudico-rabbinicum et arabicum. Fr. a. M., 1612. A. 21.
- Schleusner, J. Fr.*, lexicon græco-latinum in nov. test. T. I—II. Lips., 1801. C. 91—92.
- Schmidt, J. E. C.*, hist.-kritische Einleitung ins neue Testament. Giesen, 1804. C. 64.
- Schmidt, Sebast.*, exercitatio theologica de Christi e. pharasæis disputatione super sabbatho deuteroproto. Ed. sec. Arnstadia. B. 96.
- sabbathum deuteroproton. Lips., 1686. B. 100.
- fasc. disputationum analytico-paraphrasticarum. Argent., 1699. B. 96.
- Schönheider, J. Chr.*, Salomons Denksprüche. Aus d. Dänisch. übers. Flensb. u. Leipz. 1784. C. 182.
- Schoettgenius, Chr.*, novum lexicon græco-latinum in novum testamentum. Lips., 1746. C. 82.
- Seiler, G. F.*, biblische Hermenculik. Erlangen, 1800. C. 73.
- Sennertus, A.*, arabismus, h. e. præcepta arab. lingvæ c. compendio lexicæ arabici. Wittebergæ, 1658. B. 80.
- Simonis, Joh.*, lexicon manuale hebraicum et chaldaicum. Rec., emend., aux. J. G. Eichhorn. Hal., 1793. C. 216.
- Starke, Chr.*, synopsis bibliothecæ exegeticæ in novum testamentum. 1—3 Th. Leipz., 1740—41. B. 40—42.
- synopsis bibliothecæ exegeticæ in vetus testamentum. 1—2 Th. Berlin u. Halle, 1741—42. B. 38—39.
- Steinmüller, Joh. David*, de usu alborum calculorum apud veteres. Ad apocal. II, 17. Lips., 1731. B. 81.
- Stockius, Chr.*, clavis lingvæ sanctæ novi testamenti. Jenæ, 1737. C. 90.

- Stockius, Chr.*, clavis lingvæ sanctæ vet. testamenti. Jenæ, 1739. C. 89.
- Thaddeus, Jo.*, conciliatorium biblicum. Francof., 1687. C. 83.
- Thomasius, D. G.*, de ebraïsmis dictioni novi foederis immerito affectis. Vitteb., 1726. B. 81.
- Trommius, A.*, concordantiæ græcæ in septuaginta interpretes. Tom. I—II. Amstelod. et Traj. ad Rh., 1718. A. 84—85.
- Trostius, M.*, grammatica ebræa generalis. Wittebergæ, 1637. B. 79.
- Vetter, Joh. Fr.*, de poenis capitalibus in s. scriptura commemoratis. Halæ Magdeb., 1730. B. 81.
- Vitringa, Campegius*, de synagoga vetere libri tres. Leucopetræ, 1726. B. 76.
- Vorstius, Joh.*, philologia sacra. Lugd. Bat., 1658. B. 78.
- Wagenseilius, Joh. Christ.*, Sota, H. e. liber mischnicus de uxore adulterii suspecta una cum excerptis Gemaræ. Altdorfii, 1679. B. 85.
- Waltherus, M.*, harmonia totius scripturæ. Rostoch., 1631. C. 74.
- Weiland, C. F.*, Bibel-Atlas. Erläutert v. C. Ackermann. Weimar, 1832. B. 254.
- Whitby, D.*, examen variantium lectionum J. Millii in nov. test. c. præf. S. Havercampi. Lugd. Bat., 1724. C. 75.

II. Kirkefædre.

- Ambrosius, episcopus Mediol.*, de officiis clericorum libri tres. Emend. R. O. Gilbert. Præmissa est vita S. Ambrosii a Paulino scripta. Lips., 1839. f. 4.
- Arnobius Afer*, advers. gentes libri VII. Lugd. Bat., 1651. B. 196.
— adversus nationes libri septem. Rec., emend. et illustr. Fr. Oehler. Lips., 1846. f. 1.
- Athenagoras Atheniensis* v. Justinus.
- Augustinus Hipponensis, Aur.*, opera omnia. Tom. I—X. (IV vol.). Basil., ex officina Frobeniana, 1569. A. 1—4.
— In omnia Augustini scripta indices duo. Ex offic. Froben., Basil., 1569. A. 5.

- Augustinus Hipponensis, Aur.*, de civitate dei. Ex offic. Frobenii, Basil., 1522. A. 6.
- sermones ad heremitas (s. t.) f. 12.
- B**revet til *Diognetus* om Christendommens Fortrin, overs. af C. H. Muus. Kbh., 1836. d. 53.
- C**lemens *Alexandrinus*, opera græce et latine quæ extant, p. Fr. Sylburgium. Colon., 1688. A. 77.
- Clemens Romanus*, recognitiones Rufino Aquelci, presb. interprete cur. E. G. Gersdorf. Lips., 1838. f. 8.
- Breve til Menigheden i Korinth overs. og opl. af C. H. Muus, Kbh., 1835. d. 51.
- Commodianus*, instructionum per litteras versuum primas libri duo. Rec. Fr. Oehler. Lips., 1847. f. 6.
- Cyprianus, Th. Cæcilius*, opera recogn. et illustr. Oxoniensem episc. Accedunt annales Cyprianici per Jo. Cestriensem. Bremæ, 1590. A. 75.
- opera genuina curante D. J. H. Goldhorn. P. I—II. (1 Bd.). Lips., 1838. f. 6.
- de vanitate idolorum liber. Rec. et ill. Chr. Cellarius. Lips., 1748. Ph. C. b. 253.
- E**vagrius *scholasticus* v. Theodoritus.
- F**elix, *M. Minucius, Octavius*. Rec. et illust. Chr. Cellarius. Lips., 1748. Ph. C. b. 253.
- Octavius. Rec., emend. atque annotavit, Fr. Oehler, Lips., 1847. f. 7.
- H**ermias *Sozomenus* v. Socrates.
- v. Justinus.
- Hieronymus*, s. pag. 39.
- J**ustinus, *philosoph. et martyr.*, opera. Item Athenagoræ Atheniensis, Theophili Antiocheni, Tatiani Assyrii et Hermiæ philosophi Tractatus aliquot. Græce et lat. Colon., 1686. A. 76.
- Apologier eller Forsvarsskrifter for Christendommen, Overs. af C. H. Muus. Kbh., 1836. d. 34.
- L**actantius *Firmianus, L. Coelius*, opera quæ extant omnia, a Josepho Isæo Cæsenate recognita et notis illustr. Romæ, 1650. A. 68.

- Lactantius, Firmianus, L. Coelius*, opera omnia quæ extant, Christ. Cellarius rec. et illustr. Lips., 1698. f. 13.
— opera. Emend. O. F. Fritzsche. P. I—II (1 Bd.). Lips., 1842. f. 5.
- Macarius Ægyptius*, opuscula nonnulla et apophthegmata. Acc. ejusd. homiliæ. J. G. Pritius collegit, revid., lat. versionem emend. Lips., 1698—99. d. 60.
- Maternus, J. Firmicus*, de errore profanarum religionum ad Constantium et Constantem augustos liber. Rec., emend., annot. Fr. Oehler. Lips., 1847. f. 7.
- Origenes*, dialogus contra Marcionitas, sive de recta in deum fide, cur. J. R. Wetstenio. Basil., 1674. B. 200.
— v. pag. 42, Bahrdt.
- Paulinus episcop. Nolan., Meropius Pontius*, poema adversus paganos. Ed. Fr. Oehler. Lipz., 1847. f. 7.
- Philostorgius*, v. Theodoritus.
- Polyearp, Aposteldisciplen den Smyrnsiske Biskop*, Brev til Philippenserne samt Beretningen om hans Martyrdød, Overs. af C. H. Muus. Kbh., 1836. d. 52.
- Prudentius, Aur. Cl.*, opera. (s. tit.). B. 235.
- Salvianus Massiliensis*, opera, curante Cunr. Rittershusio, qui et commentarium adjecit. T. I—II. Noriberg., 1623. C. 74—75.
- Soerates scholasticus* et Hermias Sozomenus, historia ecclesiastica. Ed., lat. vert. H. Valesius. Moguntiæ, 1677. A. 8.
- Sulpicius Severus*, quæ extant opera omnia cum notis Jo. Vorstii. Lips., 1703. f. 9. (Ph. C. b. 265.)
- Tatianus Assyrius*, v. Justinus.
- Tertullianus, Qu. Sept. Flor.*, opera, curante E. F. Leopold. P. I—IV (2 Bd.). Lips., 1839—41. f. 2—3.
- Theodoritus* et *Euagrius*, historia ecclesiastica. Item excerpta ex historiis Philostorgii et Theodori. H. Valesius græca ex mss. codd. emend., latine vertit, illustr. Moguntiæ, 1679. A. 7.
- Theodorus lector*, v. Theodoritus.
- Theophilus Antiochenus*, v. Justinus.

III. Bibel-, Kirke- og Dogmehistorie.

- An original draught* of the primitive church, Lond., 1717. d. 46.
- Arnold, G.*, Kirchen- u. Ketzler-Historie. 1—2 Th. Franckf. a. M., 1729. B. 219—20.
- Bastholm, Chr.*, den jødiske Historie, fra Verdens Skabelse til Jerusalems sidste Ødelæggelse, med hist., geogr., chronol. og crit. Oplysninger. 1—2 Bd. Kbh., 1777. d. 41—42.
- Bibelvennen.* Bibelske Historier, fortalte med Bibelens egne Ord, til Læsning i Skolen og Hjemmet. Odense, 1853. d. 104.
- Bodenschatz, J. Chr. J.*, kirchliche Verfassung der heutigen Juden, sonderlich derer in Deutschland. 1—4 Th. (1 Bd.). Erlangen, 1748—49. B. 153.
- Boisen, L. N.*, Israels Historie i første Mosebog oplyst ved Hjælp af nyere Reisebeskrivelser samt andre videnskabelige Hjælpemidler. Kbh., 1847. C. 188.
- Israels Historie i de fire sidste Mosebøger oplyst etc. Kbh., 1850. d. 94.
- Israels Historie. Tredie Deels Iste H., indeholdende Josva, Dommernes og Ruths Bøger, oplyste ved Hjælp af nyere Reisebeskrivelser etc. Kbh., 1854. C. 189.
- Bornemann, J. A.*, Anselmus et Abælardus s. initia scholasticismi. Havn., 1840. d. 130.
- Brammer, G. P.*, de Christianis sancti Johannis baptistæ. P. prior. Havn., 1828. d. 70.
- Brœchner, H.*, om det jødiske Folks Tilstand i den persiske Periode. Kbh., 1845. d. 138.
- Camerarius*, vita Christi et apostolorum (s. t.). C. 62.
- Cave, G.*, scriptorum ecclesiasticorum historia literaria. Genevæ, 1705. A. 82.
- Clausen, H. N.*, Aur. Augustinus Hippon. sacræ scripturæ interpres. P. I—II. Havn., 1826—27. d. 65—66.
- bulla reformationis Pauli IIIii. Haun., 1829. B. 192.
- Clausen, Æ. Th.*, de Synesio philosopho. Havn., 1831. d. 69.
- Colding, P. Jensen*, Kircke-Historie oc sandrue Beskriffuelse om den store och underlige Religionsforandring, som skede udi vore Forældris tijd, Kb., 1614. d. 85.

- Compendium historię ecclesiasticę.* Lips. et Gothę, 1695. d. 34.
- Cyprian, E. S.*, Belehrung vom Ursprung u. Wachsthum des Pabstthums nebst einer Schutz-Schrift vor die Reformation. Gotha, 1721. d. 49.
- Dolz, J. Chr.**, Grundriss einer allgemeinen Religionsgeschichte für Schulen. Nebst einem Anhang über den kirchenhistor. Theil des Kalenders. Leipz., 1804. C. 11.
- Drejer, J.*, Bibelen i et kort Udtog. Kbh., 1793. C. 79.
- Einem, J. A. Christ. v.**, Versuch einer vollständigen Kirchengeschichte des 18. Jahrhunderts. 1—2 Bd. Leipz., 1782—83. d. 38—39.
- Eyriksen, M.*, symbolę ad fidem et studia Tyrannii Rufini presb. Aquilei. illustranda. Havn., 1840. d. 134.
- Engelstoft, Chr. Th.*, historia populi Judaici biblica usque ad occupationem Palęstinę ad relationes peregrinas examinata et digesta. Havnię, 1832. d. 43.
- Ewald, Enewald.*, Tiids - Register over det Gamle Testaments Kirke - Historie. Kbh., 1841. d. 137.
- Fenger, J. F.**, de Celso, Christianorum adversario, Epicureo. Kavn., 1828. d. 68.
- Francke, A.*, Jesu Liv. Overs. af J. Magnussen. Kbh., 1847. d. 102.
- Gerbertus, M.**, de cantu et musica sacra a prima ecclesię ætate usque ad pręsens tempus. T. I—II. Mogunt., 1774. B. 203—4.
- Gerhardt, Fr.*, das Evangelium der Jesuiten. Leipz., 1822. d. 86.
- Gieseler, J. C. L.*, historisk Fremstilling af de kirkelige Begivenheder i nyeste Tid (1814—48). Overs. af J. M. L. Hjort. 1—2 H. Kbh., 1856. d. 123.
- Grynęus, S.*, das neue Testament in einer erklärenden Übersetz. 1—2 Th. Basęl, 1774. C. 39—40.
- Hagenbach, K. R.**, den christne Kirke i de tre første Aarhundreder. Overs. af L. C. Hansen. Kbh., 1856. d. 124.
- den christne Kirke fra det fjerde til det sjette Aarhundrede. Overs. af L. C. Hansen. Kbh., 1857. d. 125.
- den nyeste Tids Kirkehistorie. Overs. af L. C. Hansen. H. 1— . Kbh., 1858. d. 127.

- Hagerup, H. H.*, de catechumenis ecclesiæ Africanæ ineunte sæculo quinto. Havn., 1844. d. 131.
- Hahn, Christ. U.*, Geschichte der neu-manichäischen Ketzler, quellenmässig bearbeitet. Stuttg., 1845. d. 101.
- Hald, P. T.*, donatio Caroli Magni ex codice Carolino illustrata. Havn., 1836. d. 57.
- Hartmann, J.*, systema chronologiæ biblicæ. Rostock., 1777. B. 189.
- Heinsius, J. G.*, kurtze Fragen aus der Kirchen-Historia des neuen Testaments, bis auf gegenw. Zeit contin. T. I—XXI. Jena, 1731. d. 1—21.
- Helyot, P. Hippolyt.*, ausführl. Geschichte aller geistl. u. weltl. Kloster- u. Ritterorden für beyderley Geschlecht. Aus d. Franz. übers. 1—8 Bd. Leipzig, 1753—56. B. 240—48.
- Hempel, S.*, Jesus Christus som han var, er og bliver. Odense, 1834, d. 136.
- Hess, J. J.*, vor Frelseres Jesu Christi Levnets Historie fra Hans Daab af indtil Hans Himmelfart. Overs. af det Tydske. 1—3 Dl. (1 Bd.). Kbh., 1773—75. d. 44.
- Hornius, G.*, historia ecclesiastica a cond. mundo ad nostra tempora. Lugd. Bat., 1665. d. 90.
- Hotmanus, Fr.*, testamentum et pactiones initæ inter Mahomedem et christianæ fidei cultores; latine per Gabrielem Sionitam. Paris., 1630. B. 80.
- Hottingerus, J. H.*, historiæ ecclesiasticæ, novi testamenti, seculum XV. T. I—III. Tiguri, 1651—54. d. 35—37.
- Jenssön, Poul*, Kirkehistorie. Kbh., 1614 (s. tit.). B. 201.
- Jochius, J. G.*, vitæ theologorum, eruditione et scriptis insignium. Francof., 1707. C. 89.
- Kalkar, Ch. H.*, den evangeliske Missions Historie. Kbh., 1857. d. 126.
- Kortholt, Chr.*, Historia des Lebens-Lauffs J. Christi. 1—2 Th. (1 Bd.). Kiel, 1684. B. 149.
- historia ecclesiastica novi testamenti atque epitome a Christo nato usque ad seculum decimum septimum. Iterum edita cura S. Kortholti. Hamb., 1708. B. 194.
- Kurtz, J. H.*, den hellige Historie. En Veiviser til Brug ved

- Bibellæsning og Underviisn. i d. bib. Historie. Udg.
af C. Ebeling. Kbh., 1852. C. 181.
- Mangius, J.**, historia ecclesiastica a mundo condito ad Chr. natum. Halæ Magd., 1718. B. 195.
- Lebeus, Theoph.**, catalogus conciliorum præcipuorum. Witteb., 1557. C. 81.
- Leeuwen, G. v.**, Geschichte der heil. Apostel, wie selbige der Evang. Lucas beschrieben, in einer Erläuterung u. Erklärung zuerst vorgestellt. Übers. v. J. C. S. Bremen, 1708. B. 99.
- Lind, P. E.**, de coelibatu Christianorum per tria priora secula. Havn. 1839. d. 132.
- Lucius, M. Ludov.**, historia ecclesiastica, jam ab aliis scriptoribus diligenter congesta, nunc denuo recensita. T. I—III. Basil., 1624. A. 78—80.
— historia Jesuitica. Basil., 1627. B. 199.
- Lübker, J. H. B.**, de hæresi Priscillianistarum ex fontibus denuo collatis. Havn., 1840. d. 133.
- Müller, C. L.**, de resurrectione J. Chr., vita eam excipiente et ascensu in coelum sententiæ, quæ in ecclesia christiana ad finem usque sæc. sexti viguerunt. Havn., 1836. d. 56.
- Müller, L. Chr.**, den bibelske Historie, Aalborg, 1851. d. 92.
- Müller, S. C.**, den hellige Skrift i Udtog. Kbh., 1852. d. 108.
- Münscher, W.**, Lærebog i den kristelige Kirkehistorie. Overs. af J. C. Winther. Kbh., 1805. d. 99.
- Münter, Fr.**, Haandbog i den ældste christelige Kirkes Dogmehistorie. 1—2 Dl. Kbh., 1801—4. d. 71—72.
- Münster, P. J.**, de Dionysii Alexandrini circa apoclypsin Johanneam sententia. Hafniæ, 1826. d. 64.
- Moertinus, Joh. Gottfr.**, de agapis veterum christianorum. Lips., 1730. B. 81.
- Natorp, B. C. L.**, die kleine Bibel. 1—2 Th. Essen, 1802. C. 6—7.
- Nielsen, F.**, de vi et effectibus baptismo ab ecclesiæ patribus tributis. P. prior. Havn., 1836. d. 67.
- Pappus, Joh.**, epitome historiæ ecclesiasticæ. Recogn. H. Kipping. Access. supplementa ejusd. ad præs. usque

- annum. Francof. et Bremæ, 1677. f. 9. (Phil. C. b. 265.)
- Pfaffius, Cr. M.*, introductio in historiam theologiæ literariam. Tubing., 1724. B. 197.
- Rudelbach, A. G.*, den evangeliske Kirkeforfatnings Oprindelse og Princip, dens Udartning og dens mulige Gjenreisning fornemmelig i Danmark. Kbh., 1849. d. 93.
- Scharling, C. E.*, de Paulo apost. ejusque adversariis. Havn., 1836. d. 55.
- *Mystikeren Michael Molinos's Lære og Skjæbne.* Kbh., 1852. B. 262.
- Scherer, J. L. W.*, biblisches Lesebuch. Leipz., 1803. C. 20.
- *Religions-Geschichte für die Jugend.* 1—2 Th. (1 Bd.). Giesen, 1803. C. 19.
- Schmidius, Fr.*, historia Paulicianorum orientalium. Hafn., 1826. d. 62.
- Schmid, H.*, Lærebog i Kirkehistorien. Overs. fra Tydsk ved C. Bang. Christiania, 1853. d. 103.
- Schroeckh, J. M.*, christliche Kirchengeschichte. 1—12 Th. Frankf. u. Leipz., 1768. d. 22—33.
- Silfverberg, A. F.*, historia monasterii Lerinensis usque ad annum DCCXXI enarrata. Havnæ, 1834. d. 129.
- Spanheim*, histoire de la papesse Jeanne, trad. T. I—II. (1 Bd.). La Haye, 1720. d. 47.
- Steinberg, Chr. G.*, bibelske Fortællinger, overs. af det Tydske. 1—3 Dl. Kbh., 1775—77. C. 27—29.
- Svaningius, J.*, parva biblia. Hafn., 1656. C. 85.
- Tang, J.*, Udtog af P. Chr. Müllers Bibelhistorie. Kbh., 1852. d. 107.
- Tidsbestemmelse for det nye Testamentes Bøger med adskillige Anm. Kbh., 1785. C. 220.
- Tribbechovius, A.*, de doctoribus scholasticis et corrupta per eos divinarum humanarumque rerum scientia. Acc. vita Tribbech. a W. E. Tenzelio scripta. Jenæ, 1719. C. 77.
- Volborth, J. C.*, primæ lineæ antiquitatis christianæ. Göttingæ, 1789. d. 135.

- Waage, G. H.**, de etate articuli, quo in symbolo apostolico traditur Jesu Christi ad inferos descensus. Haun., 1836. d. 63.
- Wandalinus, J.**, de feria passionis et triduo mortis J. Christi, nec non aliis quibusd. ad historiam et chronologicam sacram pertinentibus diatriba historico-theologica. Lips., 1651. B. 161.
- Watts, J.**, a short view of the whole scripture history. Lond., 1732. d. 83.
- Winckler, J. P. S.**, des Grafen L. v. Zinzendorf Unternehmungen in Religions-Sachen, seine Anstalten u. Lehr-Sätze. Leipz., 1748. C. 68.
- Wolff, A. A.**, Bibelhistorie for den israelitiske Ungdom. Kbh., 1813. d. 84.
- Zaunschliefer, O.**, regnum Israelis in terra Canaan ex sacræ historiæ et prophetarum monumentis dispositum. Groningæ, 1650. A. 71.
- Om de enkelte Landes Kirkehistorie s. anden Afd. (hist. Skr.).

IV. Apologetik, Polemik, Symbolik.

- Ahlwardt, P.**, Betrachtungen über die Augspurgische Confession. 1—4 Th. Greifsw., Leipz. u. Strals., 1742—51. B. 124—27.
- Albertus zum Felde et Joh. Laurentius Mosheim**, pontificios salis apostolici expertes etc. Kilia, 1717. B. 238.
- A. N. T. G.**, Erörterung der 3 streitigen Punkten worüber man im Colloquio zu Leipz. a. 1631 nicht allerdings einig werden können. 1700. B. 106.
- Bang, F. L.**, den rette Religion efter Fornuften, eller Grundene for Troen paa Jesus o. s. v. Kbh., 1800. b. 64.
- Buddeus, J. Fr.**, de veritate religionis evangelicæ prout Lutherana eam profetetur ecclesia, Jenæ, 1729. b. 69.
- Busck, G.**, christelig Opfordring til og kirkeligt Gjenmæle imod Dr. H. N. Clausen. Kbh., 1827. C. h. 3.
- Calovius, A.** apodixis articulorum fidei. Luneb., 1684. B. 130.
- Calvinus, J.**, nothwendige vermanung, von der Papisten Heyligthumb. Verteutsch. Christlingen, 1608. c. 66.

- Clausen, H. N.*, Catholicismens og Protestantismens Kirkeforfatning, Lære og Ritus. Kbh., 1825. d. 76.
- Miriksson, M.*, om Baptister og Barnedaab samt flere Momenter af den kirkelige og speculative Christendom. Kbh., 1844. h. 12.
- speculativ Retroenhed. Kbh., 1849. b. 79.
- den nydanske Theologies Cardinaldyder. Kbh., 1850. C. h. 6.
- Engelbreth, W. F.*, Dr. M. Luthers Forsvar i Anledn. af Hr. H. N. Clausens Beskyldninger mod ham. Kbh., 1825. C. h. 1.
- Sendebrev til Hr. Prof. Clausen, i Anledn. af hans Afhandl. om Forsagelsen af Djævelen ved Daaben. Kbh., 1835. C. h. 2.
- Essenius, A.*, triumphus crucis, sive fides catholica de satisfactione et merito J. Christi vindicata ab objectionibus Socianis. Acc. dissertatio de subjectione Christi ad legem divinam. Ultraj., 166. B. 159.
- Fénélon*, démonstration de l'existence de Dieu. Amsterd., 1732. b. 69.
- Fleischer, E.*, Jesu Christi Religions Sandhed og hvori den bestaaer. 1—2 Dl. Kbh., 1798. b. 58—59.
- Fogtman, N.*, til en christelig Præsts Modstandere. Skrevet af en Lægmand. Overs. Kbh., 1818. h. 7.
- de authentia epistol. pastoral. Havn. 1831. B. 191.
- Gad, O. Chr. L.*, de argumentis pro existentia dei. Kbh., 1840. b. 93.
- Gerhardus, Jo.*, loci theologici cum pro adstruenda veritate tum pro destruenda contradicentium falsitate. T. I—XX. (8 voll.). Tub., 1762. B. 132—39.
- Graul, H.*, de forskj. christelige Troesbekjendelser i deres indbyrdes Afygelser i Læren, belyste af Guds Ord. Overs. af A. Enkebolle. Kbh., 1857. d. 128.
- Grundtvig, N. F. S.*, vigtige Spørgsmaal til Danmarks Lovkyndige. Kbh., 1826. C. h. 8.
- Hedericus, Joh.*, Beweis, dass die sogenannten Böhmisch- und Mährischen Brüder weder öffentlich noch insbeson-

dere mit denen Gemeinen der Augspurgischen Confession einstimmig sind. d. 74.

Heilbrunner, Ph., der unschuldige Luther. Laugingen, 1599. B. 259.

Huetius, P. D., demonstratio evangelica. Acc. tractatus de paradiso terrestri. Lips., 1794. B. 131.

Hunnius, N., ecclesia Romana probatur non esse christiana. Wittenb., 1630. d. 50.

Jurgievvice, A., Nullus et Nemo. Paris 1608. d. 111.

Kirkhefer, Joach., die Gnaden-Ordnung Gottes in der Bekehrung des Menschen. Bremen 1737. d. 88.

Koecherus, J. Christ., de veritate ac præstantia religionis evangelico-lutheranæ. Jenæ, 1731. b. 69.

Kolthoff, E. G., apocalypsis apostolo Johanni vindicata. Hafn., 1834. C. 153.

Less, G., den christ. Religions Sandhed. Af det Tydske overs. af H. J. Birch. Kbh., 1774. b. 97.

Lindberg, J. Chr., hvad er Christendom i Danmark? Kbh., 1826. C. h. 4.

— den kong. Landsoverrets Kjendelse og Dom i Sagen Prof. H. N. Clausen contra Pastor N. F. S. Grundtvig bedømt af L. Kbh., 1826. C. h. 10.

— om Christendommens Forsvar i Danmark mod falske Lærere og falske Lærdomme. Kbh., 1828. C. h. 5.

Lyserus, W., depulsio duarum gravissimarum accusationum, quibus Jesuitæ August. confessionis ecclesias calumniose onerare non erubescunt. Wittenb., 1630. d. 50.

Mayer, J. P., Gewissens-Marter derer zum Pabstthumb abgefallenen Lutheraner. Leipz., 1682. B. 250.

Mentzerus, B., exegesis Augustanæ confessionis. Lubecæ, 1667. d. 78.

Moritz, J. Chr., ti af de vigtigste rabbiniske Indvendinger mod Christendommen, gjendrevne. Kbh. b. 82.

Morsheim, J. L., s. Albertus.

Müller, H., Gerhardi locorum theologorum index generalis. Tubingæ, 1787. B. 226.

Müller, P. E., kristelig Apologetik eller vidensk. Udvikling af

- Grundene for Kristendommens Guddommelighed. Kbh., 1810. b. 95.
- Möller, Joh. Utr.*, de authentia oraculorum Esaiaë capp. 40—66. Havn., 1825. C. 138.
- Nectarius, patriarcha Hierosolymitanus*, confutatio imperii Papæ in ecclesiam. London, 1702. d. 73.
- Nieuwetyt, B.*, rechter Gebrauch der Weltbetrachtung zur Erkenntnis der Macht Weisheit u. Güte Gottes, auch Überzeugung der Atheisten. Uebers. v. J. A. Segner. Jena, 1747. B. 225.
- Osiander, L.*, encheiridion controversiarum, quæ Aug. confessionis theologis c. Anabaptistis intercedunt. Lub., 1608. d. 80.
- encheiridion controversiar., quæ inter Aug. confess. theol. et pontificios habentur. Lub., 1608. d. 81.
- encheiridion controversiarum, quas August. confessionis theologi habent cum Calvinianis. Lub., 1608. d. 79.
- Paley, W.*, horæ Paulinæ. Beweis der Glaubwürdigkeit der Geschichte u. der Aechtheit der Schriften des Apostels Paulus. Aus d. Engl. mit Anmerk. v. Henke. Helmstädt, 1797. C. 108.
- Pfaffius, Chr. M.*, dissertatio polemica de successione episcopali. Tubingæ, 1720. B. 95.
- Pickhart, J.*, Bienenkorb dess heil. Röm. Immenschwarms etc. C. 66.
- Rechenberg, A.*, appendix tripartita historico-theologica ad libros ecclæs. Lutheranæ symbolicos. Lips., 1698. d. 77.
- Reinbeck, J. G.*, Betrachtungen über die in der Auspurgischen Confession enthaltene göttliche Wahrheiten. 1—9 Th. (4 Bd.). Berlin u. Leipz., 1740. B. 120—23.
- Reineccius, Jac.*, panoplia, id est armatura theologica. Witeb., 1609. A. 62.
- Rerdam, J. Chr.*, de authentia epistolæ Barnabæ. Havn., 1828. d. 58.
- Rostius, G.*, Anti-Crocus s. vindicatio apologetica triadis syllogismorum anti-calvinisticorum J. Affelmanni. Rost., 1625. C. 176.

- Saubertus, J.*, Seelen-Artzney für die Lutherische und Pöbstische. Nürnberg, 1636. B. 250.
- Scheiblerus, Christ.*, liber de antiqua catholica fide, quo disquiratur, utrum antiqua cath. fides reperiatnr apud Papistas an apud Lutheranos. Francof. ad M., 1627. C. 176.
- Seckendorf, V. Ludov.*, commentarius de Lutheranismö. Ed. sec. Lips., 1694. A. 81.
- Spener, Ph. J.*, die evangelische Glaubens-Gerechtigkeit. Frankf. a. M., 1634. B. 129.
- Stockmanns, P.*, elucidarius hæreseum, schismatum aliarumque opinionum et dogmatum cum fide orthodoxa pugnantium. Lips., 1697. d. 75.
- Troschel, J. E.*, die Wassertaufe der Christen, ein Gesetz Christi, und kein willkührliches Gesetz. Berlin, 1774. C. 84.
- Billige Frie-Tanker over ubillig Frie-Tænkerie.* Kbh., 1753. b. 60.
- Brutum fulmen papæ Sixti quinti adv. Henricum regem Navarræ.* C. 62.
- Concordia.* Pia et unanimi consensu repetita confessio fidei et doctrinæ electorum, principum etc. Lipsia, 1698. d. 77.
- Consilia theologica Witebergensia.* Von d. theol. Facultät daselbsten abgefertiget. Franckf. a. M., 1664. A. 45.
- Den christelige Religions Forsvar mod Hr. Paines Angreb.* Overs. af det Franske. Kbh. 1796. b. 61.
- Dass die Priester-Ehe der Lutherischen Prediger in Gottes Wort gegründet und von keinem Papisten kan umgestossen werden.* Leipz., 1715. C. 63.
- Skribenten N. F. S. Grundtvigs literaire Testamente.* Kbh., 1827. C. h. 9.
- Die Taufe,* ein ehrwürdiger Gebrauch u. kein Gesetz Christi. Berlin u. Leipz., 1774. C. 64.
- Unparteyische Gedaneken v. der entdeckten unumstösslichen Wahrheit heiliger Schrift.* Aus d. Engl. übers. Bremen, 1734. b. 69.

V. Dogmatik og Moral.

- Amesius, G.*, de conscientia libri V. (s. t.). b. 48.
- Anmon, Christ. Fr.*, christliche Sittenlehre. Erlangen, 1798. b. 45.
- ausführl. Unterricht in der christl. Glaubenslehre. Ister Bd. Nürnberg. u. Altdorf, 1807. b. 8.
- Balle, N. E.*, Lærebog i den evangelisk-christelige Religion. Kbh., 1804. b. 96.
- Bartholinus, Jeh.*, elementa theologica. Havn., 1715. b. 27.
- Bastholm, Chr.*, den christelige Religions Hovedlærdomme. Kbh., 1783. b. 101.
- Bauer*, biblische Theologie des neuen Testaments. 1—4 Th. (2 Bd.) Leipz., 1800—1802. b. 49—50.
- Baumgarten, S. J.*, theologische Moral. Halle, 1738. b. 44.
- Beekius, Chr. D.*, commentarii historici decretorum religionis christianæ et formulæ Lutheriæ. Lips., 1801. b. 31.
- Bloch, G. V.*, de vera biblica ascensus Jesu Christi in coelum notione. Havn., 1835. b. 56.
- Bohr, P. G.*, Ledetraad ved Religionsunderviisningen i de lærde Skolers nederste Klasser. Rønne, 1842. b. 77.
- Botsæccus, Joh.*, moralia gedansensia juxta seriem literarum digesta. Ed. noviss. cum præfatione Joh. Adami Scherzeri. Francof. et Lipsiæ, 1699. A. 55.
- Brammer, P. G.*, de notione amicitie religione christiana emendanda. Hauniæ, 1836. b. 47.
- Brochmand, C. E.*, universæ theologiæ systema. T. I—III. Lips., 1638. B. 115—17.
- Buddeus, J. Fr.*, theses theol. de atheismo et superstitione. Jenæ, 1717. b. 5.
- compendium institutionum theologiæ dogmaticæ brev. observationibus illustr. cura J. G. Walchii. Lips., 1724. b. 4.
- collegium theologico-morale. Overs. af H. Høyer. Kbh., 1740. B. 253.
- Carpovius, Jac.*, theologia revelata dogmatica. T. 1—2. Francof. et Lips., 1737. B. 118—19.
- Chemnitius, M.*, enchiridion de præcipuis doctrinæ coelestis capi-

- tibus, nunc auctius editum op. P. Chemnitii f. Lips., 1608. b. 43.
- Chytræus, D.*, regulæ vitæ. Viteb., 1557. C. 81.
- Clausen, H. N.*, Udvikling af den christelige Religions Hovedlærdomme. Kbh., 1844. b. 76.
- christelig Troeslære. Kbh. 1853. b. 85.
- Crügerus, Th.*, apparatus theologiæ moralis Christi. Lips., 1747. B. 151.
- Dannhæwærus, J. C.*, doctrina de sacramentis ecclesiæ. Argent., 1664. b. 35.
- theologia positiva in certam methodum redacta. P. I—II. Argent., 1666. b. 36—37.
- Dumte, L.*, decisiones mille et sex casuum conscientiæ. Lübeck, 1648. B. 158.
- Döderlein, J. Christ.*, christlicher Religionsunterricht nach d. Bedürfnissen unserer Zeit. 1—10 Th. (5 Bd.). Nürnberg u. Altdorf, 1790—1801. b. 12—16.
- Faber, N.*, de recta methodo fidem religiosam construendi. Othinæ, 1826. b. 33.
- Fogtmann, N.*, de Jesu Christi ascensu in coelum. Hafn., 1826. b. 32.
- Forelæsninger over Dogmatik.* (Lat. Manuscript). B. 217.
- Freylinghausen, J. A.*, Grundlegung der Theologie. Halle, 1734. b. 24.
- Gad, Chr.*, Lærebog i den evangelisk-christelige Religion. Kbh., 1849. b. 78.
- Hald, P. T.*, de summa animi perfectiõne specimen. Hafn., 1828. b. 46.
- Hüvernik, H. A. C.*, Forelæsninger over det gamle Testamentes Theologie, overs. af J. Johannsen. Kbh. b. 86.
- Hermann, C. G.*, Lærebog i den christelige Religion, overs. af K. L. Rahbek. Kbh., 1803. b. 94.
- Hermes, J. A.*, Lehrbuch der Religion Jesu. Quedlinburg, 1802. C. 22.
- Holm, A. H.*, Underviisning i Religionen for Ungdommen. Kbh., 1813. d. 99.
- Hunnius, Ægid.*, von den Hauptpuncten christlicher Religion. Lübeck, 1598. B. 146.

- Jacob, L. H.**, Religion for hver Mand. Overs. af Tydsk v. J. Werfel. Kbh., 1800. b. 62.
- Jerusalem**, Betragtninger over Religionens fornemste Sandheder, overs. af P. T. Wandall. 1—2 Dl. Kbh., 1773—75. b. 66—67.
- Johannsen, J. Chr. G.**, veterum Hebræorum notiones de rebus post mortem futuris ex fontibus collatæ. Havnæ, 1826. b. 57.
- Kurze Hauptsätze** der christl. Lehre. Leipz., 1805. C. 23.
- Leydeckerus, M.**, de oeconomia trium personarum in negotio salutis humanæ libri VI. Traj. ad Rh., 1683. b. 22.
- Lisco, F. G.**, den christelig-apostoliske Troesbekjendelse. Overs. af F. W. Ochenschläger og M. T. Becher. Kbh., 1854. b. 83.
- Lucas**, die evangelische Tugend-Lehre. Aus d. Engl. Hamb., 1705. b. 69.
- Martensen, J.**, de autonomia conscientiæ sui humanæ. Haun., 1837. b. 34.
- Michaelis, J. D.**, Dogmatik. Götting., 1784. b. 10.
- Moral. Heransgegeben u. mit der Geschichte der christl. Sittenlehre begleitet v. C. Fr. Säudlin. 1—2 Th. Götting., 1792. b. 39—40.
- den hellige Skrivts Lære om Synd og Fyldestgjorelse som en med Fornuften overensstemmende Lære. I det Danske overs. af J. Bech. Kbh., 1795. b. 9.
- Millerus, J. P.**, institutiones theol. dogmaticæ. Lips., 1767. b. 20.
- Morus, S. Fr. N.**, epitome theologiæ christianæ. Hafn., 1790. b. 17.
- Vorlesungen über die theolog. Moral, herausg. v. Chr. Fr. Voigt. 1—3 Bd. Leipz., 1794—95. b. 40—42.
- commentarius exeget.-hist. in theologiæ christ. epitomen. Ed. C. A. Hempel. T. I—II. Hal. Sax., 1797—98. b. 18—19.
- Mosheim, J. L. a.**, elementa theologiæ dogmaticæ, edita a Chr. E. de Windheim. Norimb., 1758. b. 6.
- Niemeyer, A. H.**, Lærebog for de hoiere Religionsclasser i de lærde Skoler. Overs. af K. L. Rahbek. Kbh., 1802. d. 100.

- Petri, J. A.**, Lærebog i den christelige Religion, bearb. i fri Overs. af P. A. Jensen. Christiania, 1854. b. 87.
- Rambach, J. J.**, christliche Sittenlehre. Halberst. u. Leipz., 1738. B. 147.
- Ranftius, M.**, corpus doctrinæ evangelico-lutheranæ. P. I—II. Leipz., 1755. b. 1—2.
- Reimarus, H. S.**, Abhandlungen von den vornehmsten Wahrheiten der natürlichen Religion, mit Anm. begleitet v. J. A. H. Reimarus. Hamburg, 1791. b. 63.
- Reinhard, F. V.**, System i den christelige Moral, overs. af A. K. Holm. 1—5 Dl. Kbh., 1803—21. b. 88—92.
- Rosenkrantzius, Gundæus**, de coenæ dominicæ vero sensu et usu, ad filios paterna admonitio. Sorø, 1653. b. 21.
- Rosenstand-Goisee, P.**, doctrina s. s. trinitatis. Hafn., 1742. B. 218.
- metanæologia. Hafn., 1750. B. 40.
- Rothe, V. H.**, de trinitate et reconciliatione. Havn., 1836. b. 23.
- Schmid, J. W.**, Lærebog i den theologiske Moral. Med nogle Forandr. og Tillæg overs. af J. Lund. Kbh., 1798. b. 98.
- Schubert, J. E.**, vernünftige Gedanken von d. Engeln. Jena u. Leipz., 1748. B. 128.
- Schönheyder, J. Chr.**, Underviisninger i Christendommen. 1—2 Dl. (1 Bd.). Kbh., 1774. b. 30.
- Seiler, G. F.**, über die Gottheit Christi beides für Gläubige u. Zweifler. Leipz., 1775. b. 3.
- Religionen efter Fornuft og Bibel i deres Overeensstemmelse. Overs. af Jens Stochholm. Aarhus, 1800. b. 65.
- Schöner, J. G.**, hist. Lesebuch der christl. Bibellehre. Nürnberg, 1801. b. 102.
- Sporon, B. G.**, den christelige Religions Hovedlærdomme. Kbh., 1782. b. 75.
- Twisten, A. D. C.**, Vorlesungen über die Dogmatik der Evangelisch-Lutherischen Kirche. 1 Bd. Hamb., 1826. b. 80.
- Walch, J. G.**, Einleitung in die christl. Moral. Jena, 1757. b. 84.

- Wandalinus, J.*, brevis expositio theologiae. Havn., 1708. b. 25.
 — systema dogmaticum (s. t.) b. 26.
- Wexels, W. A.*, Luthers Bekjendelse om Jesu Christo, samlet af hans Skrifter. Christiania, 1829. b. 81.
- Wollaston*, the religion of nature delineated. Lond., 1750. b. 68.
- Zachariä, G. T.*, biblischer Theologie. Mit einer Vorrede v. J. C. Volborth. 1—5 Th. Gött. u. Leipz., 1786. b. 51—55.
- Ziegenbein, J. W. II.*, Lehrbuch der Religions- u. Tugendlehre. I Abth. Braunsch. u. Helmst., 1802. C. 24.

VI. Praktisk Theologi.

(Homiletik, Katechetik, Liturgik o. s. v.)

- Abraham à St. Clara*, Judas der Ertz-Schelm, für ehrlche Leuth. 1—2 Th. (1 Bd.). Salzburg, 1699. B. 264.
- Adami, J. S.*, deliciae evangelicae. 1—7 Th. Dresd. u. Leipz., 1699—1702. C. 48—54.
 — deliciae dictorum dom. et festiv. 1—6 Th. Dresd. u. Leipz., 1714. C. 42—47.
- Andresen, Christ. Schr.*, trende Taler og Afhandl. udgivne til Bedste for Fædrelandets Flaade. Odense, 1808. C. 149.
- Andrewes, L.*, XCVI sermons. Lond., 1641. A. 64.
- Apotheca viatorum*, das ist: eine extrahirte Sammlung der 20-jährigen Loosungen der Brüder-Gemeinen. 1751. C. 117.
- Arnold, G.*, die geistliche Gestalt eines evangelischen Lehrers. Halle, 1704. C. 3.
- Bastholm, Chr.*, den geistlige Talekunst tilligemed en Bedømmelse over en af Saurins Taler. Kbh., 1775. C. 2.
 — nye Samling af aandelige Taler over alle Evangelierne. 1—2 Dl. Kbh., 1788. C. 150—51.
- Baumann, M.*, evangelischer Catechismus. Nürnberg., 1668. C. 26.
- Baxter, R.*, die wahre Bekehrung, aus d. Engl. übers. Cassel, 1680. C. 57.
- Binchius, Joh.*, mellifici theologici ad disputandum et concionandum proficui. Ed. sec. Francof., 1660. B. 15.

- Blair, J.*, vor Frelseres gudd. Prædiken paa Bjerget forklaret.
Overs. af D. de Thurah. 1—2 Tome. Kbh., 1761.
c. 154—55.
- The booke of common prayer* with the psalter. London, 1614.
B. 256.
- Bowles, O.*, de pastore evangelico tractatus. Lond., 1659. c. 103.
- Brammer, G. P.*, Guds Fred i det nye Aar! Froprædiken.
Kbh., 1827. c. 107.
- Brehmen, J. A.*, Betrachtungen u. Reden bey zum Tode verurtheilten Maleficanten u. Ablegung körperlicher Eide gehalten, nebst einer Anleitung was ein Prediger in beiden Fällen zu beobachten. Jena, 1752. c. 146.
- Büchner, G.*, exeget.-homiletische Erklär. u. Anwendung der Sonntags- u. Fest-Tags Episteln. Jena, 1753. B. 165.
— exegetisch-homiletisches Lexicon. Jena, 1756. c. 81.
- Calvinus, J.*, de vita hominis christiani. Genevæ, 1550. c. 62.
- C. R.*, die moralischen Beyspiele der Schriften des alten Testaments. 1—2 Th. Leipz., 1799—1800. c. 12—13.
- Catechismus integer*, Havn., 1735. c. 30.
- Coccejus, J.*, indagatio naturæ sabbati et quietis novi test. Lugd. Bat., 1658. c. 90.
- Creidius H.*, postillæ epistoliciæ. Franckf. a. M., 1646. B. 156.
— Hochzeit-Sermonen. Franckf., 1652. B. 175.
— postillæ evangeliciæ. 1—2 Th. (1 Bd.) Fr. a. M., 1654. B. 157.
- Creitzen, Christ.*, der Seelen Conserve. 1679. c. 33.
- Dankier, J. E.*, de pericopis ad usum ecclesiasticum fixis. Havn., 1840. g. 6.
- Dannhauer, J. C.*, Catechismus - Milch oder Erklärung des Catechismi, 1—10 Th. (4 Bd.). Strasb., 1657—73. B. 141—44.
— hecdecas homiliarum. Argent., 1670. c. 55.
- Dinter, G. F.*, Anviisning til Bibelens rette Brug i Almueskoler. Overs. fra det Tydske af H. E. Wolf. 1—3 Dl. Odense, 1823. c. 123—25.
- Doederlein, J. Christ.*, institutio theologi christiani. P. I—II. Norimb. et Altdorf, 1782—83. b. 28—29.

- Dolz, J. Chr.*, neue Catechisationen über religiöse Gegenstände. 1—6 Samml. (3 Bd.). Leipz., 1799—1801. c. 14—16.
- katechetische Anleitung zu den ersten Denküben der Jugend. 1—2 Th. (1 Bd.). Leipz., 1805—6. c. 17.
- Donne, J.*, six sermons. Cambridge, 1634. B. 174.
- LXXX sermons. Lond., 1640. A. 66.
- D'Outrein, Joh.*, Eintritts- u. Abscheids- wie auch Leicht- u. Einhuldigungs-Predigten. Fr. a. M., 1718. B. 104.
- Droysen, C. L.*, wie kann u. soll man jungen Leuten helfen, wahre Christen zu werden? Leipz., 1802. c. 18.
- Ernst, J. D.*, Todes-Gedancken. Leipz., 1709. c. 91.
- Evangelia et epistolæ dominicor. et festor. dierum*, græce et lat. Hafn., 1664. c. 33.
- Fabritius, Steph.*, sacræ conciones in CL psalmos Davidis. Aureliæ Alobr., 1622. A. 67.
- Fenger, P. A.*, Prædiken paa 2den Sondag i Fasten. Kbh., 1833. c. 108.
- F. S. L.*, Habacucs gottselige Betrachtungen. Eine Predigt. Leipz., 1715. B. 106.
- Gad, P. Chr. St.*, de Luthero principiorum rei liturgicæ æstimatore et arbitro. Hafn., 1840. g. 7.
- Galskjot, J.*, Forsøg til en Bedømmelse af de ved Biskop Mynster, i hans Forslag til et nyt Ritual, forfattede Formularer for de gudstjenstlige Handlinger. Kbh., 1841. C. g. 5.
- Glassius, Salom.*, exegesis evangelicorum et epistolicorum textuum per integrum annum. Noriberg., 1664. A. 63.
- Griesbach, J. J.*, Anviisning til at studere den populære Dogmatik især for tilkommende Religionslærere. Overs. Kbh., 1790. b. 11. c. 88.
- Grundtvig, Joh.*, Catechismi Forklaring efter Saliggjørelsens Orden. Kbh., 1779. c. 82.
- Grundtvig, N. Fr. S.*, christelige Prædikener. 1—3 Bd. Kbh., 1827. c. 96—98.
- Frisprog mod H. H. Hr. Biskop Mynsters Forslag til en Forordnet Alterbog. Kbh., 1839. C. g. 2.
- Hausius, N.*, fertiger Altar-Redner. Leipz., 1722. B. 265.
- Hahn, I. G. W.*, hvem ere de rette Lutheranere i Danmark?

I Anledning af Biskop Mynsters „Oplysninger ang. Udkast til en Alterbog og et Kirkeritual for Danmark.“ Kbh., 1840. C. g. 4.

Hammer, M., myrrha passionis et mortis Jesu. Leipz., 1617. B. 160.

Hammond, H., sermons. Lond., 1675. A. 65.

Hemmingsen, N., Postilla eller Forklaring offuer Euangelia, som almindelige predickis o. s. v. Udsæt paa Danske af Rasmus Hansson. Kbh., 1612. A. 59.

Hesselius, P., hertziliessende Betrachtungen, von dem Elbe-Strom, zur Danckbarkeit gegen Gott geschöpffet. Altona, 1675. B. 252.

Heydanus, A., de sabbato et die dominico disputatio. Acc. J. Prideaux tractatus de sabbato, item syllabus testimoniorum de origine et natura sabbati et die dominicæ. Lugd. Batav., 1658. c. 90.

Hudtwalcker, Chr. M., Predigten. Kopenh., 1805. c. 126.

Jacob Andreas, Tractat om vor Frelserè Jesu Christo. Kbh., 1746. c. 129.

Jertegns Postil. Leipz., 1518. A. 83.

Kindervater, Chr. V., über nützliche Verwaltung des Predigtamt, Schulunterricht, Bildung der Gemeinden u. Lebensgenuss auf dem Lande. Nebst einem Anhange über das Verbauern der Landprediger. Leipz., 1802. c. 1.

Kingo, Biskop udi Fyens Stift, Th., den forordnede nye Kirke-Psalme-Bog. Kbh., 1798. c. 162.

Kirke-Ritual, Danmarks og Norgis. 1685. c. 119.

Knibben, D., die Epistel des Ap. Pauli an die Colosser in 108 Predigten erkläret. Übers. v. A. Plesken. 1—2 Th. Frankf. a. M., 1708. B. 107—8.

Kortholtus, Chr., pastor fidelis, sive, de officio ministrorum ecclesiæ. Hamb., 1696. c. 170.

Lange, Fr. C., Predigten. 1—2 Th. (1 Bd.). Altona, 1792. c. 163.

Lembcken, H., Abriess etlicher Laster verfasst in 20 Predigten. Rostock, 1664. c. 33.

Leth, Chr. L., collegium catechetico-pastorale s. practicum. (Manuscr.) Havn. B. 258.

- Liebenberg, M. Fr.*, Samling af christelige Religionstaler. 1—2 Bd. Kbh., 1805—9. c. 141—42.
- Lindberg, J. C.*, Gjendrivelse af Biskop J. P. Mynsters Forsvar for den privil. Vaisenhuus - Cathecismus. Kbh., 1836. c. 112.
- Lutherus, M.*, colloquia od. Tischreden. Frankf. a. M., 1521. A. 44.
- colloquia, oder, Tischreden von den Heuptartickeln christl. Lehre etc. Erstlich durch Joh. Aurifabrum a. 1566 in Druck gegeben, jetzt auff's newe corrigirt u. vermehret. Leipz., 1621. A. 43.
- enarrationes s. postillæ majores. Francof., 1546. A. 42.
- Manuale Lapponicum*, tat lie: Praude - Kiete - Kirieg. Stockh., 1648. c. 101.
- Merezoll, J. G.*, den geistlige Talers Bestemmelse. Overs. af det tydske. Kbh., 1795. c. 158.
- Martensen, H.*, den danske Kirkes Forfatningssporgsmaal. Kbh., 1851. d. 100.
- Masius, H. G.*, heilige Passions - Gedancken. Copenh., 1700. c. 99.
- Materialien* für alle Theile der Amtsführung eines Predigers, nebst pracht. Anweisung dieselben zu gebrauchen. 1—2 Bd. Leipz., 1797. c. 164—65.
- Medelby, Povel Anderson*, en liden Borne Forklaring, ofuer vor Herris Jesu Christi Pinis oc Døds Historie, befattet i 28 Predickener. Kbh., 1625. C. 58.
- en liden Borneforklaring, offuer vor Herris Jesu Christi ærefulde Opstandelsis Historie. Kbh., 1626. c. 59.
- Mynster, J. P.*, Oplysninger ang. Udkastet til en Alterbog og et Kirke-Ritual for Danmark. Kbh., 1840. C. g. 3.
- Prædikener, 1—2 Dl. Kbh., 1810—15. c. 156—57.
- Prædikener holdte i Aarene 1849 og 1850. Kbh., 1851. c. 106.
- Müller, H.*, evangelische Schluss-Kette u. Kraft-Kern, in öffentlichen Predigten vorgestellt. Franckf. a. M., 1685. A. 57.
- apostolische Schluss-Kette u. Kraft-Kern, in öffentl. Predigten vorgestellt. Fr. a. M., 1701. A. 58.

- Müller, H.*, evangelischer Hertzens-Spiegel. Franckf. a. M., 1705. B. 154.
- Münter, B.*, abgekürzte Predigten über einige Evangelia u. den Catechismus vom Adv. 1776 bis Adv. 1777 gehalten. Kopenh., 1777. c. 39.
- Predigten über die gewöhnlichen Sonntagevangelien. 1 Th. Kopenh., 1778. c. 40.
- Münter, Fr.*, Ordinations-Taler., 1817. c. 105.
- Møller, J.*, Andagts- og Viidsoms - Bog for unge Mennesker. Kbh., 1820. c. 147.
- Møller, J. C.*, die christl. Glaubenslehre für Religionslehrer. Hamb., 1801. c. 5.
- Nackskob, P.*, den reene evangeliske Religions Artickler udi fyrgetyve Prædickeener. Kbh., 1697. B. 164.
- Nicander, P.*, Postilla. Leipz., 1704. A. 60.
- Niemeyer, A. H.*, Entwurf der wesentl. Pflichten christl. Lehrer. Halle, 1786. c. 148.
- Haandbog for christelige Religions-Lærere. Overs. af det Tydske. 1—2 Dl. Kbh., 1798. c. 139—40.
- Udsigt over de umiddelbare Forberedelsesvidenskaber, der udfordres til Præste - Embedet. Fordansket af M. Møller. Kbh., 1803. c. 127.
- Nollius, Hajonides uytgelesene Engelsche Boet-Predikation voor't* Parlament van Engellant gedaen. 1—2 Dl. Bolsward, 1666. B. 171—172.
- Nösselt, J. A.*, Anweisung z. Bildung angehender Theologen. 1—3 Th. Halle, 1791. C. 97—99.
- Osten, B.*, clavis coeli. Presslaw, 1615. c. 115.
- Paludan, J.*, Samlinger for Theologer. 1—2 Bd. Kbh., 1803—5. c. 152—53.
- Pavels, C.*, Prædikener. 1—2 Dl. Kbh., 1803—7. c. 159—60.
- Pontoppidan, E.*, collegium pastorale practicum. Kbh., 1757. B. 166.
- Prideaux, J.*, s. Heydanus.
- Psalmebog*, evang.-christelig. Kbh., 1800. c. 161.
- Rambach, J. J.*, Betrachtungen über die Heils-Güter in Christo. Franckf. u. Leipz., 1737. B. 233.

- Rambach, J. J.*, Betrachtungen über das gantze Leiden Christi. Jena, 1743. c. 60.
- Ramus, J.*, gudelige Psalmer. 1ste, 3die Bd. Odense, 1781—83. c. 93—94.
- Reuss, J. Fr.*, etliche Predigten. Copenh., 1737. c. 113.
- Ribbeck, C. G.*, den offentlige Gudstjenestes Værd og den samme tilkommende Agtelse. Overs. af J. Z. Hyphoff. Kbh., 1805. c. 128.
- Rogers, N.*, de ware bekeerde Sondaar. In de nedërduytische sprake gebracht door Corn. à Diemerbroeck. Utrecht, 1659. B. 178.
- Rudelbach, A. G.*, de falske Propheters Kjentetegn. Prædiken. Kbh. 1828. c. 111.
- om det borgerlige Ægteskab. Kbh., 1851. d. 112.
- Ruyter op het fael Paerd.* In dertig Lijckpredikation in Engelse tael voorgesteld. Vertaeld. Bolsward, 1662. B. 221.
- Salmuth, Joh.*, Tauffpredigt, Lob- u. Betepredigt. Amberg, 1608. B. 239.
- Salzmann, C. G.*, christelig Huuspostil. Overs. af J. Bech. Kbh., 1799. c. 132.
- Heinrich Gottschalk in seiner Familie, oder erster Religionsunterricht für Kinder von 10 bis 12 Jahren. Schnepfenthal, 1804. c. 21.
- Saurin, J.*, Predigten. Aus d. Franz. übers. v. A. G. Rosenberg. 1—10 T. (5 Bd.) Leipz., 1755. c. 34—38.
- Scharff, H. W.*, die Lünische Rechnung, vorstellend die Pflichten des Predigers u. seiner Zuhörer. Lühn, 1703. c. 4.
- Schillerus, Zach.*, catecheseos minoris M. Lutheri exegesis. Lips., 1617. B. 148.
- Schwarz, Fr. H. Chr.*, der christl. Religionslehrer in seinem moral. Daseyn u. Wirken. 1—2 Th. Giessen, 1798. c. 86—87.
- Seydlitz, Chr. G.*, nogle Forslag ang. visse Poster i den offentlige Gudstjeneste. Odense, 1792. C. g. 1.
- Sintenis, C. F.*, Privatandachten unter freiem Himmel. Wittenb. u. Zerbst, 1780. c. 56.
- S. K. i Aalsøe*, en liden Jule-Tractat. c. 120.

- Sonntag, C. G.*, über Menschenleben, Christenthum u. Umgang. Predigten für gebildete Leser. 1 Bd. 1—2 Th. u. 2 Bd. 1 Th. Riga, 1794—96. c. 166—68.
- Spalding, J. J.*, Predigten. Berlin, 1768. c. 122.
- Spener, Ph. J.*, Catechismus-Tabellen. Fr. a. M., 1729. c. 25.
- Stampelius, G.*, das geheimniß unser Seeligkeit, in vier Predigten. Lübeck, 1620. c. 33.
- Stauning, J.*, offentlige Taler. Odense, 1799. c. 41.
- Stock, C.*, homiletisches Real-Lexicon. Jena, 1734. B. 207.
— homiletisches Real-Lexicon. Jena, 1741. B. 7.
- De syv Christi Ord paa Kaarset* udi syv Prædikener forklarede; hvortil kommer en Prædiken over det første Christi Ord efter Opstandelsen. Kbh., 1729. B. 150.
- Thestrup, Fr.*, Christi saliggjørende Kundskab, fremstillet i Fredags Prædikener. Kbh., 1735. B. 176.
- Tryde, E.*, Prædiken paa Landemodet i Roesk. Kbh., 1821. c. 109.
- Twebomius, P. E.*, idea honi concionatoris. Witteb., 1660. C. 176.
- Ulber, Chr. S.*, Betrachtungen des sterbenden Jesu. 1—2 Th. Bresslau, 1757. c. 130—31.
- Ulrich, J. J.*, heilige Bibel-Uebung. 1—3 Th. (2 Bd.). Zürich, 1713—18. c. 31—32.
- Wallensbech, H. M.*, lucubrationes funebres udi den sorgelige Pestis Tid 1654. Kbh., 1655. c. 121.
- Watson, Th.*, Predigten u. Schriften. Aus d. engelländischen Sprache übers. v. Fr. Romberg. 1—2 Th. (1 Bd.). Franckf., 1698.
- Wermöller, O.*, tvende christelige Klenodier, fordansk. ved A. Michaelidem. 1595. c. 114.
- Winckler, E. G.*, Jesu Læreduelighed og Læremaade. Fordansket af J. Neumann. Kbh., 1806. c. 169.
- Winckler, J. D.*, der Sinn u. Wandel wahrer Christen. Hamb., 1768. c. 145.
- Wülfer, D.*, Saul exrex, d. i. die gantze Histori von Saul in 200 Predigten dargestellt. Nürnberg, 1670. B. 173.
- Zollikofer, G. J.*, Prædikener overs. af det Tydske ved J. F. Bergsøe. 1—2 Dl. Kbh., 1794—1800. c. 143—44.

**VII. Andre theologiske Værker. Skrifter
af blandet Indhold.**

- Die *Aufhellungen* der neuern Gottesgelehrten in der christlichen Glaubenslehre, von 1760 bis 1805. 1ste Bd. Leipz., 1807. b. 7.
- Bähr, C. Chr. W. F.**, der Salomonische Tempel mit Berücksichtigung seines Verhältnisses zur heiligen Architectur überhaupt. Karlsruhe, 1848. d. 82.
- Balle, N. E.**, christeligt Religionsblad under Opskrift: Bibelen forsvarer sig selv. I—3 Bd. Kbh., 1798—1801. e. 8—10.
- Barthius, J. H.**, diatribe theologica de præjudiciis. Jenæ, 1720. B. 95.
- Bartholinus, C.**, de Luthero panegyricus. Hafn., 1619. C. 95.
- Bartholinus, Th.**, de cruce Christi. Hafn., 1651. c. 71.
- Bellarminus, R.**, de gemitu columbæ, sive de bono lacrymarum. Acc. ejusd. de ascensione mentis in deum per scælas rerum creatarum opusculum. Col. Agripp., 1617. c. 180.
- Birch, A.**, s. Münter.
- Botcher, L.**, Breve eller alm. Betrgtninger over J. Christi Lidelse. Kbh., 1770. c. 171.
- Clausen, H. N.**, nyt Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur. 25 Bd. Kbh., 1833—57. e. 109—133.
- Cramer, J. A.**, vermischte Schriften. Kopenh. u. Leipz., 1757. c. 70.
- Dannhaverus, J. C.**, onocritarum Batav., Adriani et Petri de Wallenburch, deliquia; quibus accessere Nuthetici Barth. Nihusii anoetica. Argent., 1650. Præterea ejusd. autoris: illex et obex pacis ecclesiarum sanctæ. Argent., 1666. c. 72.
- Danziger Berichte** von theologischen Büchern. I—21 Bd. Danzig u. Leipzig, 1764—82. e. 41—61.
- Dionysius Carthusianus**, liber de quatuor hominis novissimis. Ejusd. colloquium de particulari judicio animarum. Colon., 1614. c. 83.
- Drexelius, Hier.**, Trismegistus christianus. Colon. Agripp., 1634. c. 116.

- Engelbreth, W. F.**, theologiske Afhandlinger. Kbh., 1826.
c. 110.
- Engelstoft, C. T.**, s. Scharling.
- Ernesti, J. A.**, neue theologische Bibliothek. 1—10 Stück. Leipz.,
1760—69. e. 27—36.
— neuste theologische Bibliothek. 1—4 St. Leipz., 1771—76.
e. 37—40.
- Fabricius, J. L.**, opera omnia. Tiguri, 1698. B. 159.
- Fallesen, L. N.**, Magazin for Religionslærere. 1—6 Bd. Kbh.,
1793—97. c. 133—38.
— theologisk Maaneskrift for Fædrelandets Religionslærere.
Kbh., 1803—5. e. 5—7.
- Fesselius, Dan.**, regnum Christi mysticum. Franckf., 1703.
B. 155.
— regnum diaboli mysticum, d. i., das geistliche Reich des
Teuffels. Fortges. v. D. Gladovio. 1—3 Th. (1 Bd.)
Berlin, 1717. B. 152.
- Freywillige Heb-Opfer** von allerhand in die Theologie lauffenden
Materien. 48 Beiträge. 6 Bd. Berlin, 1715.
e. 62—67.
- Friis, J.**, den tyrkiske Spion i Paris til Bredredin, Prior over
Klosteret Cogni i lille Asien, ang. Jesu Christi
Person. Uddraget af et gam. Skrift. Viborg,
1798. c. 181.
- Fritschius, J. Chr.**, seltsame jedoch wahrhaftige theologische, juri-
stische etc. Geschichte. 1—3 Bd. Leipz., 1730.
B. 230—32.
- Gebhardi, Christ.**, pansophia christiana, e scripturæ pariter et
naturæ libro depromta a pio quodam s. sophiæ
mysta. Altenb., 1647. c. 78.
- Geierus, M.**, opuscula philologica, ut de luctu Ebræorum, mini-
stro ecclesiastico, deo, angelis etc. Francof. ad M.,
1691. Acc. Ph. J. Thileman dicti Schenck commen-
tarius in Judæ epistolam cum appendice de agapis,
communio peregrina et oblatio sine communione.
Marburgi, 1693. c. 73.
- Grandskeren.** Religionens og Regjeringens Venner og Fjender
tilegnet. Iste H. Kbh., 1796. c. 179.

- Meidfeldius, J.**, sphinx theologico-philosophica. Herborn., 1631. c. 80.
- Hoburg, Chr.**, unbekannter Christus, das ist: gründl. Beweis, dass die heutige so genannte Christenheit in allen Secten den wahren Christum nicht recht kennen etc. Nürnberg., 1730. c. 67.
- Jørgensen, St.**, om Forkjerlighed for Gammelt og Nyt i Religions-sager, af en catholsk Geistlig. Overs. Kbh., 1827. c. 178.
- Kierkegaard, Chr.**, de theologia vere christiana, præcipue autem philosophica ejus parte. Havn., 1836. c. 176.
— de theologia vere christiana, præcipue autem philosophica ejus parte. Havn., 1836. c. 164.
- Kohltreiffen, G.**, die Stadt Gottes auf der neuen Erde. Lübeck, 1747. c. 65.
- Kraft, Fr. W.**, neue theologische Bibliothek. 1—14 Bd. u. Regist. 1—2 Bd. Leipz., 1746—59. e. 11—26.
- Köster, H. B.**, Schlüssel der ersten u. letzten hebr.-griech.-deutschen Harmonie. Berleburg, 1724. Dazu Mystica Marci, das ist: J. Christi innere Gnaden - Arbeit. Berlenb., 1732. c. 182.
- Lind, P. E.**, Christendømmens Indflydelse paa den sociale Forfaining fra dens Stiftelse til Justinian. Kbh., 1852. c. 118.
- Luther, M.**, sämtliche Schriften, herausgegeben v. J. G. Walch. 1—10, 12—24 Th. Leipz., 1740—50. B. 52—74.
— Werke, 1—12 Th. Wittemb., 1556—72. A. 30—41.
- Marche, Chr. G.**, compendiöses Entschuldigungs - Systema. Leipz. u. Görlitz, 1735. c. 61.
- Moller, J.**, sacer numerus s. alvearium. Regiom., 1653. C. 186.
- Münter, F.**, og **A. Birch**, Prøveforelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet. 1789. C. 175.
- Möller, Jens**, nyt theologisk Bibliothek. 1—20 Bd. Kbh., 1821—32. e. 72—91.
— Tidsskrift for Kirke- og Theologie. 1—4 Bd. Kbh., 1832—34. e. 68—71.
- Niequetus, R.**, titulus sanctæ crucis. Lugd. Bat., 1695. c. 71.

- Nielsen, R.*, de speculativa historiæ sacræ tractandæ methodo.
Havn., 1840. c. 175.
- Nissen, N. L.*, om Bibeloversættelser til Brug for Menigmand.
Kbh., 1836. B. 268.
— om Bibeloversættelser til Brug for Menigmand. Kbh.,
1836. B. 193.
- Orationes inaugurales.* Lugd. Batav., 1620. c. 174.
- Pavels, Cl.*, Smaaskrifter. Kbh., 1805. c. 92.
- Philalethes*, phosphorus apocalypticus s. periodorum apocal. recens.
sus. Haun., 1699. c. 100.
- Plum, Fr.*, Efterretning om den udenlandske, især tyske, nyere
theolog. og pastorale Literatur. 4. og 5. Forts.
Odense, 1822—23. B. 266—67.
- Prucknerus, A.*, manuale mille quæstionum illustrium theologi-
carum. Norimb., 1661. c. 76.
- Rohr, J. B. v.*, Anweisung zur wahren Gemüths-Ruhe. Leipz.,
1732. c. 172.
- Rudelbach, A. G.*, theologisk Maanedsskrift. 8—13 Bd. Kbh.,
1827—28. c. 92—97.
- Scharling, C. E.*, og *C. T. Engelstoft*, theologisk Tidsskrift.
11—12 Bd. Kbh., 1847—48. e. 98—99.
— nyt theologisk Tidsskrift. 1—8 Bd. Kbh., 1850—57.
e. 100—108.
- Schlüsselburg*, epistolæ theologorum. Stralesund., 1624. c. 69.
- Spener, Ph. J.*, theologische Bedencken. 1—7 Th. (3 Bd.).
Halle, 1707—11. B. 168—70.
- Tauber, J. H.*, Anviisning til med Nytte at bruge Jesu Levnets
Historie. Odense, 1786. c. 177.
- Thym, J. Fr. W.*, theologisk Encyclopædie. Overs. af P. H.
Mönster. Kbh., 1800. c. 173.
- Thyræus, P.*, de variis apparitionibus dei et Christi angelorumque
pariter bonorum atque malorum. Colon. Agripp.,
1605. B. 183.
- Unschuldige Nachrichten* von alten und neuen theologischen
Sachen. Jahrg. 1707, 1711—13. Leipzig. e.
1—4.
- Ursinus, Zach.*, tractationes theologicæ. Neustad. Palatin., 1584.
A. 49.

Vallesius, Fr., de iis quæ scripta sunt physice in libris sacris s. de sacra philosophia. Lugd., 1595. c. 104.

Weland, J. Chr., Sittenlehren durch Beispiele aus der Weltgeschichte erläutert. 1—3 Bd. Braunsch., 1800. c. 8—10.

Indhold.

	Side.
Pædagogik og Skolevæsen	1—16.
Philosophi	16—24.
Skjønne Videnskaber og Kunster	24—33.
Theologi.	
I. Udgaver af Bibelen i Grundsprogene med Oversættelser (α), Commentarer (β) og andre exegetiske Hjælpemidler (γ).	33—47.
II. Kirkefædre	47—49.
III. Bibel-, Kirke- og Dogmehistorie.	50—55.
IV. Apologetik, Polemik, Symbolik.	55—59.
V. Dogmatik og Moral	60—64.
VI. Praktisk Theologi (Homiletik, Katechetik, Liturgik o. s. v.)	64—71.
VII. Andre theologiske Arbejder. Skrifter af blandet Indhold	72—76.

Rettelser.

Side 34, Linie 2 fraenden: latini læs latina.

— 48, — 14 fraoven tilføi: per Jo.

— 48, — 4 fraenden: 34 læs 54.

— 56, — 17 fraoven: Socianis læs Sociolauis.

Nogle Steder i 4de Ark — C. læs c. (især Pag. 54 og 64).

III.

Erindringer

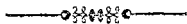
om

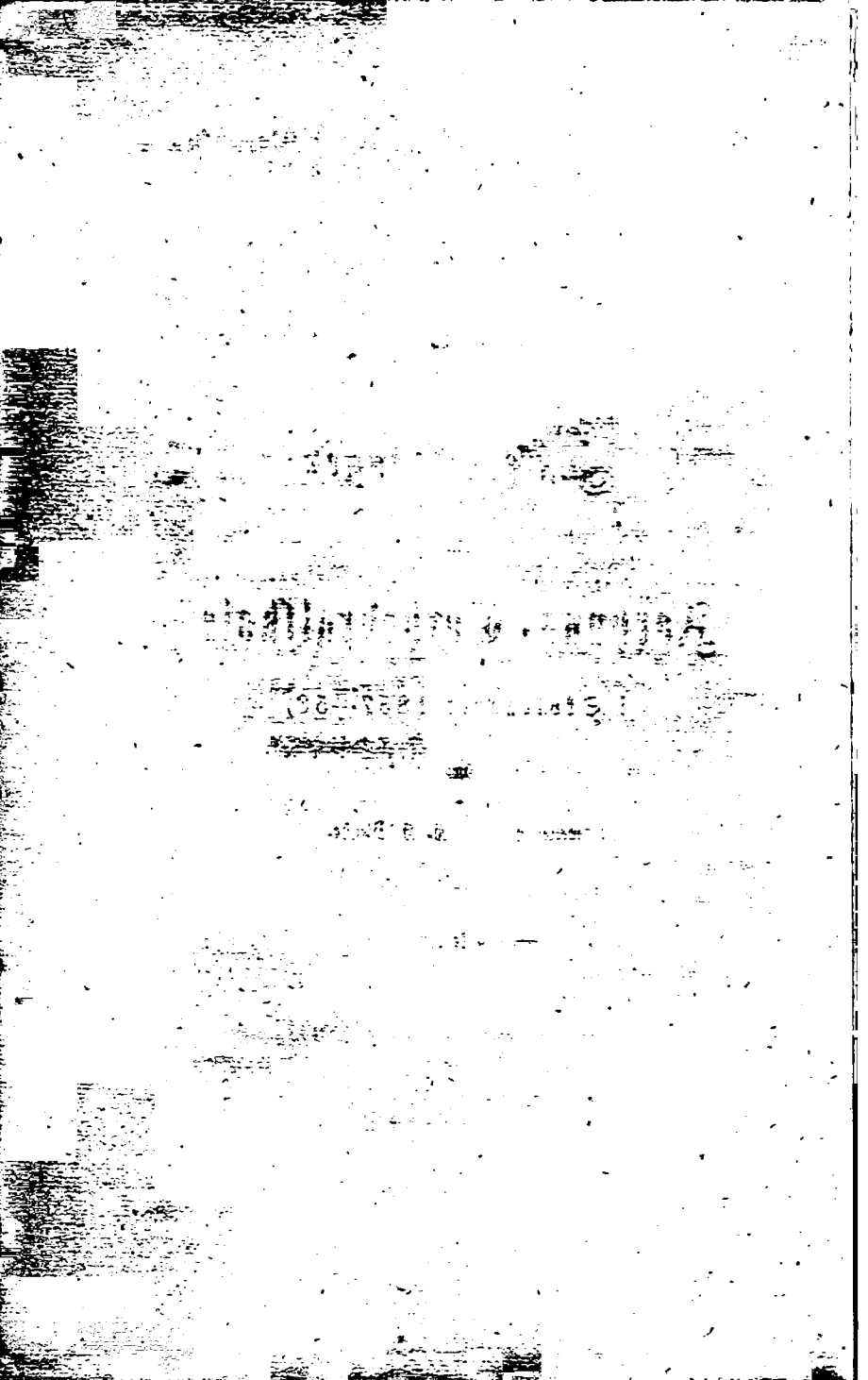
Aarhuns Cathedralskole

i Skoleaaret 1857—58,

ved

Rector, Professor H. H. Blache.

Afgangsexamina i Aaret 1857.

Efter Ministeriets Befaling af 13de Juni f. A. afholdtes de skriftlige Prøver ved disse Examina den 23de, 24de og 25de f. M., og de mundtlige Prøver den 11te og 13de Juli. De sidstnævnte Prøver overværede denne Gang Underviisningsinspec- teuren, Conferentsraad Madvig, der fungerede som Censor i Dansk, Latin, Græsk, Historie og Tydsk; samt Professor i Zoologien ved Kjøbenhavns Universitet, J. Steenstrup, der censurerede i Physik, Naturhistorie og Geographie. Som extra- ordinaire Censorer mødte derforuden: i Fransk Grosserer J. M. Mørk, i Hebraisk Pastor Kragerop, i Religion Biskop, Dr. theol. Brammer, i Historie Stiftamtmand, Kammerherre Graab, i Arithmetik Cand. polytechn. A. Weis.

Til Afgangsexamens første Deel indstillede sig 4 Disciple af 6te Klasse, og til dens anden Deel 8 Disciple af 7de Classens øverste Afdeling. Til Afgangsexamen for Realdisciple indstillede sig i dette Aar Ingen.

Ved Afgangsexamens første Deel erholdt de Examine- rede følgende Characterer:

	Tydsk.	Fransk.	Geographie.	Naturhist.
1) A. F. Döcker	Mg.godt	Godt.	Mg.godt	Godt.
2) B. C. G. Buchhave	Mg.godt	Mg.godt	Mg.godt	2godt.
3) F. C. Stannis . . .	Godt.	Mg.godt	Godt.	2godt.
4) H. H. Sjødvad . . .	Mg.godt	Mg.godt	Godt.	Godt.

Disse Disciple bleve, efterat have udholdt Hovedexamen i de øvrige Fag, optagne i 7de Klasse.

Ved Afgangsexamens anden Deel erholdt følgende Disciple de Characterer, som i Forbindelse med dem, de ved samme Examens første Deel i Maret 1855 havde erholdt, meddeles paa følgende Liste:

Examinanderne.	Afgangsexamens første Deel 1855.				Afgangsexamens anden Deel 1857.											
	Tudst.	Franst.	Geographic.	Naturhist.	Danst.	Latin (Skriftl.)	Latin (mundtlig).	Grek.	Religion.	Historie.	Arithmetik.	Geometrie.	Naturteor.	Soveds character.	Speciell.	
1) G. A. Jensen . . .	Mg	Mg	Ug.	Ug.	Mg.	G.	G.	Ug.	Mg.	G.	Ug.	Mg	Ug.	Første Character.	—	
2) S. Th. Bay	Mg	Mg	Mg	Mg.	G.	Mg	Mg.	Ug.	Mg.	Mg.	Mg	Mg	Mg.	Første Character.	Ug.	
3) F. F. E. Jespersen .	G.	Mg	Mg	G.	Mg.	G.	Mg.	Mg	Mg.	Mg.	Ug.	Ug.	Mg.	Første Character.	Mg.	
4) W. A. E. Saabye .	G.	G.	Mg	G.	Mg.	G.	Mg.	Mg	Mg.	G.	Lg.	Lg.	Lg.	Anden Character.	—	
5) Th. P. F. Funch . .	Mg	Mg	Mg	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg	G.	Mg.	Ug.	Mg	Ug.	Første Character.	—	
6) Chr. B. Blache . . .	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	G.	G.	G.	G.	Anden Character.	—	
7) H. G. Saabye . . .	G.	Mg	Mg	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	G.	Md!	Lg.	G.	Anden Character.	—	
8) E. H. S. Arnken .	Mg	Ug.	Mg	Mg.	G.	G.	Mg.	Mg	G.	G.	Md!	Md!	Mg.	Anden Character.	—	

Disse Disciple afgif saaledes til Universitetet med det befalede Bidnesbyrd.

De til de skriftlige Prøver fra Ministeriet tilsendte Opgaver vare følgende:

Opgave til Udarbeidelse i Modersmaalet.

Slaveriet i Grækenland og Rom sammenlignet med Neger-slaveriet i Europæernes Colonier i Amerika og paa de amerikanske Øer.

Opgave til latinsk Stil.

De, der have læst Horats's Breve, vide, at hos Romerne Prisen ¹⁾ i den tragiske Poesie tilkjendtes M. Pacuvius og L. Attius, men at de, der ansaaes for kyndige i slige Ting, tvivlede om, hvem af dem de skulde sætte paa første Plads, da hver syntes at have sine Fortrin ²⁾. Ganste net ³⁾ er, hvad der fortælleres om disse Digtere i et Sted hos Gellius, en latinsk Forfatter af det andet Aarhundrede efter Kristus. Da Pacuvius, allerede i høi Alder og lidende af en langvarig Sygdom, havde trukket sig tilbage fra Rom til Tarent, kom Attius, der var mange Aar yngre, paa en Reise til Asien derhen, og da han var bleven venlig indbudt af Pacuvius, blev han flere Dage hos ham og forelæste ham efter hans Ønske en Tragedie, han nylig havde skrevet; den hed Aktus. Da skal Pacuvius have sagt, at, hvad Attius havde skrevet, forekom ham høit ⁴⁾ og kraftigt i Tanker og Ord, men noget haardt og ligesom bedst ⁵⁾. Det er, sagde Attius, som Du siger; men jeg er, hvad det angaaer, ved godt Mod. Thi det forholder sig med Talenter, som med Øbler; de af disse, der i Færstningen ere haarde og bedste, blive siden milde og behagelige; men de, der strax ere bløde og slappe ⁶⁾, blive siden ikke modne, men raadne ⁷⁾. Altsaa er jeg ikke misforvøiet med, at der ogsaa i mit Talent er Noget, der kan mildnes ⁸⁾ og

---

¹⁾ palma. ²⁾ virtus. ³⁾ scitus. ⁴⁾ grandis. ⁵⁾ acerbus;
⁶⁾ vietus. ⁷⁾ puter. ⁸⁾ mitigo.

modnes. Paa hvilken Tid Pacuvius har levet, kan omtrent sluttet deraf, at han var Ennius' Søsterføn; Ennius døde, halvfjerfindstyve Aar gammel, Aar 169 før Christi Fødsel.

Oversættelse fra Latin til Dansk.

(Liv. 41, 6; Aar 178 før Chr.).

Per eos dies Ti. Sempronius Gracchus et L. Postumius Albinus ex Hispania Romam quum revertissent, senatus iis a M. Titinio prætoris datus est in æde Bellonæ ad edisserendas res, quas gessissent, postulandumque, ut ob eas dis immortalibus honos haberetur. Eodem tempore, etiam in Sardinia magnum tumultum esse, litteris T. Æbutii prætoris cognitum est, quas filius ejus ad senatum attulerat. Iienses ¹⁾, adjunctis Balarrorum ¹⁾ auxiliis, pacatam provinciam invaserant, nec iis, invalido exercitu et magna parte pestilentia absumpto, resisti poterat. Eadem et Sardorum legati nuntiabant, orantes, ut urbibus saltem (iam enim agros deploratos ²⁾ esse) opem senatus ferret. Hæc legatio totumque, quod ad Sardiniam pertinebat, ad novos magistratus rejectum est. Æque miserabilis Lyciorum legatio, qui crudelitatem Rhodiorum, quibus ab L. Cornelio Scipione ³⁾ attributi erant, querebantur: „Fuisse se sub ditione Antiochi; eam regiam servitutem, collatam cum præsentis statu, præclaram libertatem videri. Non publico tantum se premi imperio, sed

---

¹⁾ Iienses og Balari, to sardiniske Følkeslag, der ikke havde underkastet sig Romerne, som beherskede den øvrige $\mathcal{D}$ som Provinz. ²⁾ deplorare, opgive (begræde) Noget som tabt. ³⁾ L. Cornelius Scipio Asiaticus havde efter Freden med Antiochus af Syrien henlagt de lyciske Folk og Stæder under Rhodierne.

singulos pati servitium. Juxta se, conjuges liberosque vexari; in corpus tergunque sæviri; famam, quod indignum sit, maculari dehonestarique; et palam res odiosas fieri juris etiam usurpandi ⁴⁾ causa, ne pro dubio habeant, nihil inter se et argento parata mancipia interesse.“ *Motus his querelis senatus litteras Lyciis ad Rhodios dedit, nec Lycios Rhodiis nec ullos alii quiquam, qui liberi nati sint, in servitutem dari, senatui placere. Lycios ita sub Rhodiorum simul imperio et tutela esse, ut in ditione populi Romani sociæ civitates sint.*

Opgave til tydsk Stil.

Bayard, Ridderen uden Frygt og Dadel, var af Ludvig den 12te af Frankrig med et ikke stort Antal Soldater sendt Hertugen af Ferrara til Hjælp imod den krigeriske Pave Julius den 2den. Denne, en trædsf ¹⁾ og samvittighedsløs Mand, sendte en Spion til Hertugen og lovede ham Fred og store Fordele, hvis han vilde overfalde Frankmændene og udlevere dem til ham. Hertugen lod Spionen vente, idet han sagde, at han vilde overlægge Sagen, men fortalte strax Bayard det Hele; denne, der ikke havde troet det muligt, at en saadan Nederdrægtighed kunde findes hos en Pave, blev greben af Alfsty. Efter en kort Samtale forlod Hertugen ham med det Forsæt at hævne sig og sine Venner paa Paven. Han havde strax mærket, at Spionen kunde vindes ved Penge, og ved anseelige Tilbud bragte han ham dertil, at han lovede, at Paven om otte Dage skulde være forgiven. Forneiet meddeler Hertugen den ædle

---

⁴⁾ usurpare jus, gjøre en Ret gjældende og vinde Hævd paa den.

¹⁾ tückisch.

Bayard sit Haab; men denne blev ²⁾ næsten endnu heftigere for-
 strækket ²⁾ end første Gang og erklærede, at han ikke vilde have
 Deel i denne store Synd, men at han selv vilde advare ³⁾ Paven,
 hvis Mordet ikke paa anden Maade kunde hindres. Til Lykke
 var Espionen ikke endnu sendt bort, og Hertugen sagde: Jeg
 har ingen saa om ⁴⁾ Samvittighed som J, og mig forekommer
 den, der selv har villet stifte Forræderi, ikke at fortjene Skaan-
 sel; men da J misbilliger min Plan, skal den ikke blive udført.
 Saaledes havde ⁵⁾ Paven den Mand at takke ⁵⁾ for Livet, som
 han selv havde villet tilintetgjøre.

Dypgave i Arithmetik.

Af Ligningen

$$7^{2+x} + 7^{2-x} = 2402$$

søges x.

Dypgave i Geometrie.

Af en Trekants ene Side a og to hosliggende Vinkler B
 og C søges den indskrevne Cirkels Radius r, saaledes at Ud-
 trykket er bekvemt for logarithmisk Beregning. Denne udføres for
 $a = 2', \angle B = 28^\circ 40' 16'', \angle C = 120^\circ$.

Disciplene.

Bed Slutningen af Skoleaaret 18⁵⁶/₅₇ havde Skolen, som
 i forrige Mars Skolefterretninger er anført: 124 Disciple.
 Af disse dimitteredes til Universitetet 8
 Bed Begyndelsen af indebærende Skoleaar og
 i Løbet af samme udmeldtes 9

17 —

Altsaa tilbage 107 Disciple.

---

²⁾ erschrecken. ³⁾ warnen. ⁴⁾ zart. ⁵⁾ verdanken (have
 at takke.)

Altjaa tilbage 107 Disciple.

Efter Hovedexamen og i Løbet af Skoleaaret

optoges . . . . . 28 —

Bed Skoleaarets Slutning har Skolen saaledes 135 Disciple.

Disse ere for Tiden saaledes fordeelte i Glasjerne:

VII Klasse.

Øverste Afdeling.

1. Th. G. Jensen, Søn af Kammerraad, Procurator J. her i Byen.
2. N. F. Chr. Laurigen, S. af forhent. Farver L. h. i B.
3. J. S. Jensen, S. af Glarmester J. h. i B.
4. D. F. Næe, S. af Overlærer N. ved Borgereskolen h. i B.
5. G. M. Staack, S. af Toldcontrolleur St. i Lütjenburg.
6. H. G. L. Sørensen, S. af Pastor S. i Esbønderup.
7. C. G. Otterstrøm, S. af Cancelliraad, Bankkassierer D. h. i B.
8. H. P. Fønss, S. af Pastor F. i Middelfart.
9. M. N. Basse, S. af Boghandler B. h. i B.
10. N. N. Flensborg, S. af Pastor Fl. i Hørsløv.
11. Fr. Chr. S. Møller, S. af Damskibsexpediteur M. h. i B.
12. B. S. Flensborg. Broder til Nr. 10.

Disse 12 Disciple indstille sig iaar til Afgangsexamens 2den Deel.

Nederste Afdeling.

1. N. F. Döcker, S. af afg. Agent D. h. i B.
2. H. H. Gjødvad, S. af Gartner G. ved Rosenholm.
3. Fr. C. Stannis, S. af Overconducteur St. ved den sjællandske Jernbane.
4. B. C. G. Buchhave, S. af Pastor B. i Sahl.

VI Klasse.

1. H. Chr. Jørgensen, S. af afd. Muurmester Jørgen Hansen i Fleistrup.
2. N. S. Drting, S. af Kjøbmand, Consul D. i Ebeltoft.
3. H. Jensen, S. af Kjøbmand J. paa Samsø.
4. N. D. Bloch, S. af Pastor Bl. i Hasle.
5. C. F. E. Høegh-Guldberg, S. af Oberst v. H.=G. h. i B.
6. S. Ph. Née, S. af Agent N. h. i B.
7. B. M. Arnsen, S. af Overlærer M. h. v. Skolen.
8. H. F. Tetens, S. af Statsraad, Overtoldinspecteur T. h. i B.

De 7 første af disse Disciple indstille sig iaar til Afgangsexamens første Deel.

V Klasse.

1. J. L. Larsen, S. af Skomagermester L. h. i B.
2. J. C. Høeg, S. af Skolelærer H. i Thorsager.
3. P. L. Schmidt, S. af Pastor Schm. i Lyngaae.
4. J. M. Risom, S. af afd. Proprietair N. til Skjervad, Stedson af pract. Læge Glæsel h. i B.
5. H. H. Gaarn, S. af afd. Skibscapitain G. h. i B.
6. F. A. Mohr, S. af Cancelliraad M. h. i B.
7. J. B. G. Thygesen, S. af afd. Provst Th. i Søften.
8. J. C. N. Valeur, S. af Pastor B. i Bithen.
9. M. H. J. Petersen, S. af Proprietair P. til Holmstruggaard.
10. H. Blom, Stedson af pract. Læge Schmiegelow h. i B.
11. M. N. Appelt, S. af Kjøbmand M. h. i B.

V Realklasse.

Øverste Afdeling.

1. H. F. M. Wisbye, S. af Pastor B. i Vestervelling.

2. B. M. S. Rasming, S. af Proprietair N. paa Koldkjeragaard.
  3. J. P. F. Secher, S. af Kammerraad S. til Bjornsholm.
- Disse 3 indstille sig iaar til Afgangseramen for Medicinale-disciple.

Nederste Afdeling.

1. A. C. E. Mohr, S. af Cancelliraad M. h. i B.
2. A. Fauerschou, S. af Kjobmand Chr. F. h. i B.
3. D. Langballe, S. af Kjobmand L. h. i B.
4. P. N. Schmidt, S. af Propr. Schm. til Bogensholm.
5. G. M. Hagemann, S. af Proprietair H. i Kiel.
6. C. M. B. Friderichsen, S. af Major v. Fr. h. i B.
7. G. H. Hagemann, Broder til Nr. 5.

IV Klasse.

1. Chr. M. Jespersen, S. af Justitsraad, Stiftsphysicus Dr. J. i B.
2. L. C. Bøggild, S. af Inspecteur B. ved Helbredelsesanstalten for Sindssvage.
3. C. C. Flensborg, S. af Pastor Fl. i Hvorslev.
4. Fr. Heck, S. af Cand. philos. N. h. i B.
5. J. B. Torsleff, S. af Pastor T. i Sønderalling.
6. A. J. B. Dvortrup, S. af Pastor Dv. i Sønderup.
7. B. Hansen, S. af Proprietair H. til Kjerbygaard.
8. H. P. J. Villienstjold, S. af Kammerjunker, Herredsfoged L. h. i B.
9. A. Th. Rasming, S. af Propr. N. paa Koldkjeragaard.
10. B. Bille, S. af Pastor B. i Schum.

IV Medicinalklasse.

1. J. H. B. Fauerschou, S. af Kjobm. Chr. F. h. i B.
2. J. Møller, S. af Kjobmand N. J. M. h. i B.
3. L. H. W. Meyer, S. af Kjobmand H. M. h. i B.

4. D. Chr. S. Guldencrone, S. af Baron F. G. paa
Wilhelmsborg.
5. S. C. Orting, S. af Kjøbmand, Consul D. i Gbeltoft.
6. J. C. Petersen, S. af Propr. V. til Holmstruggaard.
7. W. Watt, S. af afd. Proprietair W. til samme Gaard.
8. B. Christensen, S. af Kjøbmand Chr. h. i B.
9. S. Herschind, S. af Kjøbmand S. H. h. i B.

III Klasse.

1. G. E. Møngen, S. af Overlærer M. h. v. Skolen.
2. P. Th. Andersen, S. af Gaardeier N. N. i
Morsholdt.
3. J. C. B. Valeur, S. af Pastor B. i Witzen.
4. N. N. Secher, S. af Kjøbmand H. B. S. h. i B.
5. Joh. Wiehe, S. af Overlærer Dr. B. h. v. Skolen.
6. P. N. H. Otterstrøm, Søn af Cancelliraad, Bank-
kasferer D. h. i B.
7. Chr. P. E. Næe, S. af Overlærer N. ved Borger-
skolen h. i B.
8. Chr. F. Jensen, S. af Restaurateur J. h. i B.
9. J. N. Tilemann, S. af Pastor T. i Knebel.
10. C. F. N. Nisom, Steds. af pract. Læge Blæsel h. i B.
11. P. Th. Edsberg, S. af Pastor Edsberg i Thorsager.

III Neaklasse.

1. P. C. Krovg Jensen, S. af afd. Kjøbmand J. i
Kallundborg.
2. Joh. N. S. Gaarn, S. af afd. Skibscommandant G. h. i B.
3. Fr. C. Pries, S. af Skovrider Fr. ved Marsfjælsborg.
4. J. M. G. Bøch, S. af Landmand B. i Elsted.
5. Chr. C. Schoubye, S. af Kjøbmand Sch. h. i B.
6. B. H. M. Meyer, S. af Kjøbmand H. M. h. i B.
7. J. C. Th. Petersen, S. af Kjøbm. C. E. P. h. i B.

II Klasse.

1. Chr. J. F. G. D. F. Christensen, S. af Proprietair C. B. N. Chr. h. i B.
2. C. M. Werner, S. af Strompevæver W. h. i R.
3. M. C. C. Juul, S. af Kjøbmand J. h. i B.
4. C. G. Wille, S. af Pastor B. i Schyum.
5. V. Langballe, S. af Kjøbmand L. h. i B.
6. M. P. Bjørnbal, Søn af Skolelærer B. i Seilstrup.
7. Th. P. Knudsen, S. af Pastor K. i Agrie.
8. P. L. B. Lissberg, S. af Kjøbmand H. C. L. h. i B.
9. M. C. Lind, S. af afd. Kjøbmand L. i Flensborg, Adoptivson af Pastor P. Lind i Skjodstrup.
10. Imm. Née, S. af Agent N. h. i B.
11. M. Bjørnbal, S. af Skolelærer B. i Wibye.
12. Chr. S. Poulsen, S. af Proprietair P. til Døvelstrup.
13. G. E. F. Thygesen, S. af afd. Provst Th. i Søften.
14. F. F. C. Baudis, S. af Kammerjunker, Major v. B. h. i B.
15. M. N. F. Thomsen, S. af Pastor Th. i Skivholme.
16. M. N. Naahauge, S. af Pastor N. i Skjoldlev.
17. J. Paludan=Müller, S. af Pastor P.-M. i Beder.
18. G. Th. Thomsen, Broder til Nr. 15.
19. H. G. Meulengracht, S. af Jernstøber M. h. i B.
20. Joh. E. Jung, S. af Organist J. h. i B.
21. D. Nisom, Stedson af pract. Læge Glæsel h. i B.
22. M. P. M. Benzen, S. af Instrumentmager B. h. i B.
23. C. F. S. Theilgaard, S. af Smedermester Th. h. i B.
24. G. N. N. Jørgensen, S. af afd. Propr. J. til Jngvorstrup.
25. Fr. Wiehe, S. af Overlærer Dr. W. h. v. Skolen.
26. J. P. Lihme, S. af Kjøbmand L. h. i B.
27. M. Fauerschou, S. af Particulier M. F. h. i B.

28. H. C. Salling, S. af Skolelærer og Kirkesanger S. i Hornslet.
29. J. Hee, Søn af Gaardeier H. i Grundfør.
30. F. W. Møller=Wolff, S. af afd. Skomagersevend Møller, Pleiesøn af Apotheker Wolff h. i B.
31. F. F. W. Henriksen, S. af afd. Skuespiller H., Stedsøn af Skuespiller Hansen.

I Klasse.

1. J. P. M. Brammer, S. af Biskop, Dr. theol. B.
2. C. F. A. Blegvad, S. af Kirkesanger og Skolelærer B. i Dysted.
3. S. M. Sørensen, S. af Gaardmand M. S. i Marslev.
4. Th. J. N. Elmquist, S. af Pastor E. h. i B.
5. Joh. H. Selmer, S. af Professor S., Overlæge ved Helbredelsesanstalten for Sindssvage.
6. P. N. Gaarn, S. af afd. Skibscapitain G. h. i B.
7. J. G. Lindberg, S. af Overlæge L. ved 3die Dragonregiment.
8. C. M. B. Petersen, S. af Proprietair P. til Holmstrupgaard.
9. Th. H. B. Jespersen, S. af Justitsraad, Stiftsphysicus Dr. J. h. i B.
10. Fr. D. Secher, S. af Kjøbmand W. S. h. i B.
11. J. G. Malling, S. af Kjøbmand N. M. h. i B.
12. Chr. E. Guldencrone, S. af Baron F. G. paa Wilhelmsborg.
13. Chr. F. Bagger, S. af afdøde Pastor B. i Fruering.
14. W. S. Haurowig, S. af Skuespiller H.
15. A. M. G. Friis, S. af Møller Fr. i Hylke.
16. E. N. Bedel, S. af Proprietair B. paa Silkeborg.
17. J. Chr. Holm, S. af Farver H. h. i B.
18. D. Meulengracht, S. af Jernstøber M. h. i B.

19. John Gaarn, Broder til Nr. 6.
 20. J. J. Frandsen, S. af Kjøbmand Fr. h. i B.
 21. D. J. Riis, S. af Proprietair N. i Linaa.
 22. E. Nybroe, S. af Kjøbmand N. h. i B.

Lærerne og Underviisningen.

I Lærerpersonalet har i indeværende Skoleaar følgende Forandringer fundet Sted:

Efterat Adjunct Fabricius, der, som tidligere anmeldt, for at gjøre en videnskabelig Reise i Udlandet, i to Mar havde været dispenseret fra sine Forretninger, var vendt tilbage, fra- traadte den som hans Vicarius af Ministeriet ansatte Cand. theol. Korff og Adjunct Fabricius overtog igjen fra Skole- aarets Begyndelse sine sædvanlige Fag. Hr. Korff, i hvem Skolen saaledes i to Mar havde en særdeles dueelig og nidhær Lærer, modtage saavel herfor som for sin venlige Dmgang mine Medlæreres og min egen hjertelige Tak.

Med allerhøieste Resolution af 20de Marts d. N. blev Adjunct P. P. Freuchen, efter derom indgiben allerunder- danigst Ansøgning, i Naade entlediget fra sit Embede her ved Skolen fra 1ste April s. N. at regne, og under 8de Mai con- stitueredes i hans Sted Cand. polytechnices C. C. Dster- mann til Lærer. Adjunct Freuchen, der var ansat under 13de December 1852, i har de siden forløbne 6 Mar med for- tremlig Dygtighed i Skolen besørget Underviisningen i Mathe- matik og Physik, og tillige ved offentlige Forelæsninger gjort sine Kundskaber frugtbringende i en videre Kreds. Han vil saaledes have efterladt sig en taknemmelig Grindring hos Mange saavel Ældre som Yngre, og hans hidtilværende Medlærere,

der med Fornøielse bevare Mindet om det venstkabelige Forhold, hvori de til ham have staaet, ledsage ham ved hans Vortgang med de bedste Ønsker for hans Fremtid.

Under 9de Mai d. N. har Hs. Majestæet Kongen, efter et derom af Adjunct Schaldemose indgivet allerunderdanigst Andragende, allernaadigst bevilget, at der for en Tid af 1 Aar maa forundes ham Dispensation fra hans Embede, for i denne Tid at foretage sig en Udenlandsreise, saaledes, at han under sin Fraværelse oppebærer sin fulde Gage, mod i samme Tid selv at bestride de Udgifter, der ere fornødne til en forsvarlig Besørgelse af hans Embedsforretninger. Under 19de s. M. bifaldt Ministeriet, efter derom at have modtaget Rectors Erklæring, at den af Adjunct Schaldemose foreslaaede Vicarius Cand. theol. Gram overtager hans Forretninger ved Skolen under hans Fraværelse.

Da Skolens mangeaarige Gymnasitil lærer, Capitain v. Robertsonn, der fra 10de Juli 1841 havde besørgt denne Underviisning, til Ministeriet havde indgivet Andragende om, fra 1ste Marts d. N. at maatte fratæde denne Stilling, bifaldt Ministeriet under 11te Februar, at Gymnasitil lærer, Quartiermester Lindholm ved 3die Dragonregiment, der i adskillige Aar, siden Discipelantallets Forøgelse, havde været Capitain Robertsonns Medhjælper, fra samme Dato af maatte ansættes som Gymnasitil lærer ved Skolen. Capitain Robertsonn, der i dette lange Tidsrum har underviist et meget stort Antal af unge Mennesker i denne gavnlige Disciplin, har baade som Lærer og som Medlem af Lærersamfundet, Krav paa hæderlig og venstkabelig Erindring.

Efter den af Ministeriet approberede Fordeling have Fagene og Underviisningstimerne været besørgede ved følgende Lærere:

Rector Blache: Latin i VII og VI Klasse, Historie i II Cl. . . . .

Ugentlig.

21 Timer.

Oberlærer Funch: Tydsk i VI, V, IV og III stud. Cl. samt i V og IV Realecl. og i II Fælledscl.	24	Timer.
Oberlærer Dr. Wiehe: Græsk i VII og VI Cl., Dansk i VI og V Cl., samt Latin i V Cl.	23	—
Oberlærer Arngren: Græsk i V og IV Cl. samt Latin i V Cl.	21	—
Adjunct Carøe: Fransk i VI og V stud. Cl. Fransk og Engelsk i V, IV og III Realecl. .	27	—
Adjunct Munch: Geographie i VI, V, IV og III stud. Cl. samt i II og I Fælledscl. og Latin i III stud. Cl.	22	—
Adjunct Fabricius: Historie i VII, VI, V, IV og III stud. Cl., Fransk i IV III stud. Cl. samt i II Fælledscl.	22	—
Adjunct Hovgaard: Hebraisk i VII Cl., Historie i V, IV og III Realecl. samt i I Fælledscl., Geographie i V, IV og III Realecl.	22	—
Adjunct Erslev: Naturhistorie i alle Classer fra VI—I.	21	—
Adjunct Warming: Arithmetik, Geometrie, Regning og geometrisk Tegning i V, IV og III Realecl. samt i III stud. Cl. og i II og I Fælledscl.	34	—
Adjunct Freuchen: Arithmetik og Geometrie i VII, VI, V og IV stud. Cl., Naturkøere i VII Cl. og i V Realecl.	31	—
Adjunct Schaldemose: Dansk i VII, IV og III stud. Cl. samt i V og IV Realecl. og i II og I Fælledscl., Tydsk i I Fælledscl.	27	—
Adjunct Mollerup: Religion i alle Skolens Classer, Dansk og Tydsk i III Realecl. . . .	28	—
Dyrmaier Høegh-Guldberg: Skrivning og Teg- ning i alle de Classer, hvori denne Under- viisning gives	26	—

Anmærkn. V Realel. er i Naturhistorie underviist i Forening med VI Klasse og i Skrivning og Tegning i Forening med IV Realeklasse. Herfra det forskjelligt angivne Timeantal, der er noget større for Discipulen, noget mindre for Læreren.

I indtærende Skoleaar ere følgende Penja gennemgaaede og læste:

Moderemaal.

- I Cl. Hovedpuncterne af den danske Grammatik ere mundtlig gennemgaaede og indøvede. Funch, Warburg og Røginds danske Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Nogle Digte lærte udenad. To Dictatstile om Ugen; den ringere Deel af Classen tillige ugentlig en Afsskrift i Hjemmet.
- II Cl. Hovedreglerne af Bojesens danske Grammatik. Samme Læsebog. Nogle Digte af Holsts mindre poetiske Læsebog lærte udenad. To Stile om Ugen, deels efter Dictat, deels Gjengivelser af lette Fortællinger.
- III stud. Cl. Samme Grammatik. Reglerne for Brugen af Skilletegnene gennemgaaede. Holsts prosaiske Læsebog til Analyse. 7 Digte af Holsts poetiske Læsebog. En Stil om Ugen af fortællende eller beskrivende Indhold.
- III Realel. Samme Grammatik og samme Læsebog. Nogle Digte lærte udenad. En Stil om Ugen.
- IV stud. Cl. Samme Grammatik og Læsebog. Nogle Hovedregler af Ord læren ere gennemgaaede. En Stil om Ugen.
- IV Realel. Ligesom 4de stud. Cl.
- V stud. Cl. Holsts Læsebøger, Dehlenschlägers „Nordens Guder“, Holbergs „Politiske Kandestøber“, „Geert Westphaler“ og „Jacob v. Thybo“, Heibergs „Kjæge Huusfors“, „Alferne“ og „Syvoverdagen“. Nordisk Mythologie efter Dorphs Omrids. En Stil om Ugen, meest af fortællende og beskrivende Indhold.

V Realkl. Dansk Litteraturhistorie, oplyst ved Prover af de forskellige Forfattere. Fuldstændige Digterværker ere oplæste af Holberg, Ewald, Dehlschläger, Blicher, Poul Møller, Winther, Andersen og Goldschmidt. 2 à 3 Stile om Maanedn. 1)

VI Cl. Flovs Haandbog i den danske Litteratur, Udvalg af Holbergs Epistler; prosaiske Stykker af Poul Møller, Brøndsted, Ørsted, Hauch, Digterværker af Heiberg. Græsk Mythologie efter Tregders Haandbog; 2 à 3 Stile om Maanedn af beskrivende eller raisonnerende Indhold; af og til en Version.

VII Cl. Litteraturhistorien gjennemgaaet indtil Holberg. Enkelte Timer anvendte til Oplæsning af udvalgte Stykker

- 1) Opgaverne til dansk Stil i denne Klasse have været følgende: 1) En Nybygger i Amerika sammenligner sit nuværende og sit tidligere Liv. 2) Medlemmerne af et Selskab før og efter en Fære. 3) Vinden. 4) Christendommens Indførelse i Danmark. 5) Sahara. 6) Lignelsen, Phariseeren og Tolderen, fortalt og forklaret. 7) Det blandede Reiseselskab. 8) En Skildring af et nøgent Bjergland i Modsetning til et frugtbart Sletteland. 9) For hvilke Fristelser er den Fattige meest og mindst udsat. 10) En Storm og dens Følger. 11) Katte og Hunde (Holbergs Epistel). 12) Beskrivelse af den hede Zone i Modsetning til de kolde. 13) Skildring af et selvvalgt Landskab paa en smuk Sommerdag og paa en stormfuld Vinterdag. 14) Krigens lyse og mørke Sider. 15) En Nutidens Reise sammenlignet med Fortidens. 16) Min Haves Udseende den 1ste Februar og den 1ste Juni. 17) Kjempeviserne. 18) Skibsartens Historie og Betydning. 19) Fodtour til og Beskrivelse af et selvvalgt smukt Punct. 20—22) De Opgaver, som findes under 7de Klasse, Nr. 3, 7 og 8.

af flere Forfatters Bærker. I Regelen en dansk Udarbeidelse hver 14de Dag. ¹⁾

Latin.

III Cl. Borgens Læsebog (Udg. 1852) § 1—31. Af Madvigs Grammatik det Vigtigste af Bøiningelæren samt enkelte Regler af Lydlæren.

IV Cl. Cornelius Nepos fra Dion til Epaminondas, og af Phædrus 12 Fabler. Af Madvigs Grammatik er det

¹⁾ Opgaverne i denne Klasse have været følgende: 1) Fra hvilke forskjellige Eider kan Mennesket her i Livet trues af Farer, og hvilke ere de alvorligste? 2) Den Blindes og den Stummes sørgelige Lod fremstillet og sammenlignet. 3) Følge en i min Skoletid truffen Aftale havde jeg og nogle Ungdomsvener i Aaret 1885 en Sammenkomst, hvorom jeg vil meddele Beretning. 4) En Sammenligning imellem Krigens og Fredens Følger og Virkninger. 5) Hjemvee (Dehlenschlägers Digt.) 6) en Sammenligning imellem Livet i Naturtilstand og Kulturtilstand. 7) Nilen. 8) Hvorfor jeg sætter Priis paa Opholdet i Karhuus. 9) Det er et stort Uheld, naar et Menneske, der ved sin Overgang fra Barndoms- til Ynglingsalderen skal vælge sin Livsbane, tager feil i dette Valg. Hvad er Aarsag i, at ikke Faa ere saa uheldige? Og hvortil bør Ynglingen ved dette Valg tage Hensyn? (Bød Halvaarskeramen). 10) Haab og Grindring, Hovedkilder til Glæder for Mennesket. 11) Klimaet i de forskjellige Belter og de vigtigste Følger af dets Forskjellighed. 12) En Udvikling af Talens og Skriftens indbyrdes Fortrin og Mangler. 13) At paavise og sammenligne gunstige og ugunstige Forholds forskjellige Indvirkning paa Menneskets Udvikling for Livet. 14) Et selvvalgt Spørgsmaal. 15) Hvad udfordres for at kunne skrive en god Udarbeidelse over et opgivet Spørgsmaal? Og hvilken Betydning har en sliq Dvelse?

Vigtigste af Formlæren repeteret, og af Ordforingslæren er læst og repeteret det Vigtigste af 1ste Afsnit, samt en Deel §§ af 2det Afsnit. Grammatiken er indøvet deels ved mundtlig Oversættelse af Troiels Exempler, deels ved skriftlig Oversættelse af dicerede Stykker.

V Cl. Cæsar de bello Gallico lib. III—V. Af Ovids Metamorphoser efter Blochs Udvalg: Verdensaldrene, Deucalion, Cadmus og Pentheus. Madvig's latinste Sproglære indtil Syntarens 3die Afsnit. To ugentlige Stile, af hvilke den ene er skrevet paa Skolen, den anden hjemme.

VI Cl. Ciceros Bøger om Alderdommen og om Venskab. Af Ovids Metamorphoser efter Blochs Udvalg: Verdensaldrene, Deucalion, Phaeton, Cadmus i Theben, Pentheus, Pyramus og Thisbe. Madvig's Grammatik læst og repeteret. Latinsk Stil skrevet 2 Gange ugentlig, deels paa Skolen, deels hjemme.

VII Cl. Dimittenderne angive til Afgangsexamen: Cicero om Pligterne 1—3 B. Talen for Sertus Roscius fra Ameria og de 4 catilinariiske. Af Livius's romerke Historie 21—23 B. Virgils Æneide 1, 2, 4 og 6 B. Et Udvalg af Horats's Ode, nemlig af 1ste Bog: 1—4, 6, 9, 10, 12, 15, 22, 24, 27, 29, 31, 34, 35, 37; af 2den Bog: 1—3, 7, 9, 10, 13, 16, 17, 20; af 3die Bog: 1, 3—5, 9, 10, 13, 16, 19, 21, 24, 27, 29, 30; af 4de Bog: 2, 4, 5, 14. Sammes Epistler, samt carmen seculare og ars poetica. Nederste Afdeling angiver til Hovedexamen Ciceros Bøger om Pligterne, Talen for Ser. Roscius fra Ameria og de 4 catilinariiske, samt Virgils Æneide 1ste, 2den, 4de og 6te Bog.

Græsk.

IV Cl. Af Tregders Grammatik det Vigtigste af Lydlæren og Bøiningslæren. Det i Grammatiken Læste er indøvet

ved Bergs Læsebog, 1ste Afdeling, hvorved dog en Deel Exempler ere forbigaaede.

V Cl. Af Bergs Læsebog, andet Aars Curfus: Højpiste Fabler; af Xenophons Anabasis, 3die Bog, og af Homers Odyssee fra B. 1—178 Af Tregders Formlære er læst og repeteret hele Lydkæren og Bøiningslæren, med Undtagelse af enkelte §§ og en Deel Anmærkninger. Af Orddannelseslæren ere kun enkelte §§ læste. En Deel syntaktiske Regler ere mundtlig meddeelte.

VI Cl. Homeri Odys. lib. III—IV. Xenoph. Anabas. lib. III. Herodoti Hist. lib. VIII, Cap. 1—42. Tregders Formlære. De vigtigste syntaktiske Regler ere mundtlig meddeelte under Læsningen.

VII Cl. Homeri Odys. lib. III, IV, X. Herod. Hist. lib. VIII. Xenoph. Anabas. lib. III. Tregders Anthologia græca til de dramatiske Stykker; af Idyllerne ere kun læste Nr. 12—15. Det Vigtigste af Madvigs Ordboiningslære, Boiesens Antiquiteter og Tregders Literaturhistorie. Af Kunsthistorien er meddeelt en ganske kort Oversigt. Øverste Afdeling opgiver desuden til Afgangsramen: Hom. Odys. lib. I, II, IX. Herod. Hist. lib. VII. Xenoph. Anabas. lib. II. Platonis Protagoras.

Hebraisk.

VII Cl. Nederste Afdeling: 10 Capitler af Genesis; Whittes Grammatik til de uregelmæssige Verber. Øverste Afdeling: 40 Capitler af Genesis, samt de første 15 Psalmer. Whittes Grammatik.

Tydsf.

I Cl. Munges Læsebog for de lavere Classer, S. 1—85. Efter sammes Bøiningformer: Substantivernes, Adjectivernes

og Pronominernes Declination, Hjælpeverberne og den regelmæssige Conjugation. Afskrivning efter Bog.

- II Cl. Samme Læsebog, S. 75—122, 124—129, 155—158, 174—181. Af den poetiske Deel er lært udenad Nr. 1—12. Af Jürs og Nungs Materialier Nr. 1—16 b, 22—27 og 30—31. Af Nungs Bøiningsformer er det Meste gennemgaaet; dog de uregelmæssige Verber af 2den Art kun forsaabidt de forekom under Læsningen, og om Substantivernes Kjon og Declination kun Hovedreglerne.
- III stud. Cl. Samme Læsebog, S. 117—155, 158—161 og 191—197. Af den poetiske Deel ere følgende Stykker lærte udenad: Nr. 12, 20, 25, 32, 33 og 34. Af Jürs og Nungs Materialier ere gennemgaaede: Nr. 31—38, 69—70, 73—74. Bøiningslæren er gennemgaaet fuldstændigt; de vigtigste Regler af Syntaxen meddeelte mundtlig og indøvede ved Stiil, siden Nytaar 1 Gang hver Uge.
- III Realcl. Af Jürs og Nungs „Deutsches Lesebuch“, S. 47—67 og 131—159. Af Sammes Materialier ere gennemgaaede: Nr. 35—40, 47—54, 61 og 62, 64, 65, 68, 72 og 80. Nungs Bøiningsformer. Stiil 1 Gang om Ugen.
- IV stud. Cl. Hjorts Læsebog, S. 16—19 og 21—68. Bøiningslæren fuldstændig efter Nung. Stiil 1 Gang om Ugen efter Lorenzens Stiiløvelser
- IV Realcl. Jürs og Nungs „Deutsches Lesebuch“, S. 1—16, 28—35, 93—99, 109—116, 131—159 og 188—192. Bøiningslæren fuldstændig efter Nung og af Drdsøiningslæren de vigtigste Afssnit.
- V stud. Cl. Hjorts Læsebog, S. 113—173 og 235—243. Bøiningslæren efter Nungs Bøiningsformer; de vigtigste Regler af Drdsøiningslæren, navnlig til Brug ved Stiiløvelserne, gennemgaaede efter Nungs: „Det Vigtigste af

det tydske Sprogs Syntax". Stil i Regelen 1 Gang om Ugen efter Lorenzens Stiiløvelser.

V Reael. Overste Afdeling: Jürs og Nungs „Deutsches Lesebuch für die mittleren und nächstobersten Classen" S. 28—67, 89—131, 159—199, 286—301 og 310—381. Af Schillers Wallenstein: Wallensteins Lager og die Piccolomini. Nederste Afdeling: Samme Lesebog S. 116—131, 159—176, 183—199 og 286—301. Af Schiller Wallensteins Lager. Bøimingslæren og det Meste af Nungs Syntax. Stil 1 Gang om Ugen efter Lorenzens Stiiløvelser.

VI Cl. Store Afsnit af Hjerts Lesebog. Af Schiller Wallensteins Lager, die Piccolomini, Wallensteins Tod, tilligemed udvalgte Digte, navnlig af Schiller efter Jürs og Nungs „Deutsche Dichter". Grammatik 1 Gang om Ugen efter Lorenzens Stiiløvelser.

Fransl.

II Cl. Borrings Manuel S. 6—10, 40—62, 100—109, 117—131, 157—164. Af Formlæren Declinationen, Sammenligningsgraderne, Talordene, Pronominerne, Hjælpeverberne og de regelmæssige Verbers Conjugation.

III stud. Cl. Borrings Lesebog for Mellemklasserne S. 82—109, 128—132, 188—193. Hele Formlæren læst og repeteret.

III Reael. Borrings Manuel S. 109—157. Et Antal Gleser lærte til hver Dag. Af Lasens Stiiløvelser de 37 første Stykker. Af Borrings Grammatik de regelmæssige Verber. Et Dictat skrevet hver Uge; af og til Stiil.

IV stud. Cl. Borrings Lesebog for Mellemklasserne S. 132—143, 188—193, 241—250. Hele Formlæren læst og repeteret.

- IV Realkl. Samme Læsebog S. 74—151. Lærens Stil-
øvelser fra 35 St. til Bogens Ende. Af Borrings Gram-
matik ere de uregelmæssige Verber repeterede. Til cursorisk
Læsning: les comédies de Scribe. I Regelen en Stil
hver anden Uge og et Dictat hver Uge.
- V stud. Cl. Borrings Etudes litteraires S. 1—20, 98—
126, 141—209, 235—248, 355—362, 375—389. Til
cursorisk Læsning: les comédies de Scribe.
- V Realkl. 1ste og 2den Afdeling: Borrings Etudes litte-
raires S. 1—20, 46—62, 98—126, 141—160, 166—
210, 215—261, 373—380. Desuden har 1ste Afde-
ling læst af Souvestres „dans la prairie“: le Bossu
de Soumack, les Independents og le Filleul. Bor-
rings Grammatik. Lærens Stiløvelser. Til cursorisk
Læsning: les comédies de Scribe.
- VI Cl. Den største Deel af Borrings Etudes littéraires.
Ligesaa les Nouvelles Gênoises. Til cursorisk Læs-
ning: Columba af Merimée og les comédies de Scribe.
Borrings Grammatik.

Engelsk.

- III Realkl. Sinnets Læsebog til S. 144 med Undtagelse af
Young Beckner og Caroline Cleveland. Af Grammatik
de hyppigst forekommende uregelmæssige Verber. Et Antal
Gloser lærte til hver Dag. I Regelen 2 Dictater om
Ugen.
- IV Realkl. The Children of the New-Forest af Mar-
ryat S. 1—250. Af Andersens Harleur er lært udenad
330 Sætninger (120—450). I Regelen Stil og Dictat
hver Uge. Ved Samtale med Disciplene har Læreren be-
nyttet det engelske Sprog. Disciplene ere bleve øvede i
under Læreren's Veiledning at oversætte ikke forhen læste
Stykker.

V Realecl. Øverste Afdeling: Walter Scotts Quentin Durward S. 42—296. Oliver Twist af Dickens de første 100 Sider. Nederste Afdeling: W. Scotts Quentin Durward S. 42—258. — Af Anders Parleur ere 200 Sætninger lærte udenad. Mariboers engelske Formlære. En Stil og i Regelen et Dictat hver Uge. I Øvrigt samme Undervisningsmaaade anvendt som i 4de Realecl.

Religion.

- I Cl. Luthers lille Catechismus: de 10 Bud og Fadervor. Hele Balslebs Bibelhistorie. Nogle Psalmer.
- II Cl. Balslebs Lærebog: forfra til Troen. Af Herslebs større Bibelhistorie det gamle Testamente, 1ste til 4de Periode.
- III stud. Cl. Balles Lærebog 5te, 6te og 7de Capitel indtil Læren om Sacramenterne. Af Herslebs større Bibelhistorie fra 5te Periode i det gamle Testamente til 3die Periode i det nye. Bibelen er benyttet i denne og de følgende Classer.
- III Realecl. Ligesom 3die studerende Classe.
- IV stud. Cl. Hele Balles Lærebog. Af Herslebs større Bibelhistorie hele det nye Testamente indtil Udsigten over det nye Testaments Bøger.
- IV Realecl. Ligesom 4de studerende Classe.
- V stud. Cl. Liscos Lærebog forfra indtil den anden Table § 113. Af Herslebs større Bibelhistorie hele det gamle Testamente samt Udsigten over det nye Testaments Bøger.
- VI Cl. Liscos Lærebog fra Læren om den guddommelige Lov § 97 indtil den 3die Artikel § 201. Hele Herslebs større Bibelhistorie.
- VII Cl. Nederste Afdeling: Liscos Lærebog: den 1ste og 2den Artikel. Mørk Hansens populære Fremstilling af Kirkens Historie: fra Reformationen til Enden. Matthæi

Evangelium 1ste—12te Cap. i Grundsproget. Øverste Afdeling: Viscos Lærebog. Mørk Hansens populære Kirkehistorie. Hele Matthæi Evangelium i Grundsproget.

Historie.

- I Cl. Kofods fragmentariske Historie forfra til den 2den puniske Krig.
- II Cl. Samme Lærebog: den gamle og Middelalderens Historie.
- III stud. Cl. Den gamle Historie efter Bøhrs Lærebog.
- III Realel. Kofods fragm. Historie fra Reformationen til den franske Revolution 1789. Allens Historie forfra indtil Frederik den 2den 1559.
- IV stud. Cl. Fabricius's Danmark, Norges og Sverrigs Historie indtil Reformationen og den nyere Tid.
- IV Realel. Kofods fragm. Historie fra Reformationen til Udsigt over Verdensbegivenhederne efter Freden i Paris 1815. Allens Fædrelandshistorie fra Reformationens Indførelse 1536 til Freden i Kiel 1814.
- V stud. Cl. Middelalderens Historie efter Bohr og det tilsvarende Afsnit af Fabricius's Danmark, Norges og Sverrigs Historie, Middelalderen og Christendommen.
- V Realel. Øverste Afdeling: Kofods fragm. Historie og Allens Fædrelandshistorie. Nederste Afdeling: Kofods Historie til Religionskrigene i Frankrig og det tilsvarende Tidsrum af Allens Fædrelandshistorie.
- VI Cl. Den nyere Tids Historie til 1815 og det tilsvarende Tidsrum af Fabricius's Danmark, Norges og Sverrigs Historie.
- VII Cl. Hele Verdenshistorien efter Bohr og hele Danmark, Norges og Sverrigs Historie efter Fabricius. Desuden har Læreren undertiden meddeelt Prøver af den ældre nordiske Historiekrivning, navnlig af Sagalitteraturen, tilligemed Stykker af de nyere franske Historiekrivere, som Thiers,

Guizot, Augustin Thierry o. fl., samt et Overblik over de historiske Skoler, hvortil de pleie at henføres og deres Characteristik.

Geographie.

- I Cl. Kofods Geographie for Begyndere ved Thrige: forfra til Italien.
- II Cl. Belschows Geographie: Danmark, Norge, Sverrig og Rusland.
- III stud. Cl. Samme Lærebog: Preussen, Tyskland, Storbritannien og Island, Portugal og Spanien.
- III Realcl. Samme Lærebog: Preussen, Tyskland, Storbritannien og Island, Frankrig, Schweiz, og Osterreich.
- IV stud. Cl. Samme Lærebog: Frankrig, Schweiz, Italien, Osterreich, Tyrkiet, Grækenland, samt Indledningen til Europa.
- IV Realcl. Samme Lærebog: Portugal, Spanien, Italien, Tyrkiet, Grækenland og Asien.
- V stud. Cl. Samme Lærebog: Asien, Afrika og Nordamerika.
- V Realcl. Oberste Afdeling: Hele Geographien efter Belschow. Nederste Afdeling: Samme Lærebog forfra til Preussen; fra Nederlandene til Portugal, samt Afrika, Amerika og Australien.
- VI Cl. Hele Geographien efter samme Lærebog.

Mathematik.

- I Cl. Brøk i ubenævnte og benævnte Tal.
- II Cl. Subtraction, Multiplication og Division med Brøk; Reguladetri. Geometrisk Tegning.
- III stud. Cl. Sammensat og omvendt Reguladetri; Procentregning; Decimalbrøk; geometrisk Tegning.
- III Realcl. Sammensat Reguladetri; Procentregning; Mundts Geometri indtil proportionale Linier; geometrisk Tegning.

- IV stud. Cl. Steens elementaire Arithmetik indtil S. 21. Mundts Geometrie indtil Trekanters Congruents.
- IV Realscl. Steens elementaire Arithmetik med Indøvelse af Opgaver; Mundts Geometrie indtil den practiske Deel. Practisk Regning. Geometrisk Tegning.
- V stud. Cl. Steens rene Mathematik forfra til Binomialformlen med Forbigaaelse af Permutationer, Combinationer og Skjædebrøf. Mundts Geometrie forfra til Cirkelen.
- V Realscl. Nederste Afdeling: Jürgensens Arithmetik og Algebra indtil Ligninger af 2den Grad inclusive. Mundts Geometrie. Practisk Regning. Geometrisk Tegning. Øverste Afdeling: Logarithmer. Repetition af det forhen Lærte. Indøvelse af Opgaver. Regning. Projectionstegning.
- VI Cl. Steens rene Mathematik: Roduddragning (med Forbigaaelse af det Næste om imaginaire Størrelser), Quotient og Rod fremstillet i uendelig Række, Talsystemet (med Forbigaaelse af de mere vanskelige Theoremer), det Vigtigste af Ligningernes almindelige Theorie, Ligninger af 1ste Grad med een Ubekjendt. Mundts Geometrie fra Cirkelen til den practiske Deel samt Cirkelperipheriens Beregning og Figurers Udmaaaling.
- VII Cl. Øverste Afdeling: Mathematiken repeteret. Astronomie efter Steens mathematisk Geographie med enkelte §§ dicterede. Ugentlige Opgaver. Nederste Afdeling: Steens rene Mathematik. Mundts Geometrie og og Stereometrie. Namus's Trigonometrie. Ugentlige Opgaver deels hjemme og deels paa Skolen.

Naturscere.

- V Realscl. Øverste Afdeling: Mechanisk og chemisk Physik efter Silfverberg. Chemie efter Johnstrup. Nederste Afdeling: Chemisk Physik efter Silfverberg.
- VII Cl. Øverste Afdeling: Mechanisk Physik efter Ørsted

indtil draabeflydende Legemers Bevægelse. Chemisk Physik efter Silfverberg. Nederste Afdeling: Mechanisk Physik efter Orsted indtil sammensat Bevægelse. Varmen og Meteorologien efter Silfverberg.

Naturhistorie.

- I Cl. Almindelig Oversigt over Naturphænomenene efter Kroiers Lærebog for Begyndere.
- II Cl. Pattedyrene efter Bramsen og Dreier.
- III stud. Cl. Pattedyr og Fugle efter samme Lærebog.
- III Realc. Pattedyrene efter samme Lærebog.
- IV stud. Cl. Fugle, Krybdyr, Padder, Fiske, Bløddyr og vingedækkede Insecter efter samme Lærebog.
- IV Realc. Samme Pensum.
- V stud. Cl. Speciel Botanik efter Petit; almindelig Botanik og Straaleddyrene efter samme Lærebog.
- V Realc. Øverste Afdeling: Repetition af hele Zoologien og Botaniken efter Bramsen og Dreier. Nederste Afdeling: Samme Pensum som V stud. Klasse.
- VI Cl. Hele Zoologien og Botaniken efter samme Lærebog.

Skolens Beneficier.

Disse have for indeværende Skoleaar været saaledes fordeelte:

1. Stipendier af Skolens almindelige Stipendiefond:

1) A. F. Chr. Lauritzen 35 Rdr.,	hvoraf 10 Rdr. at ud-
	betale og 25 Rdr. at oplægge.
2) D. F. Nae,	} hver 20 Rdr., hvoraf 5 Rdr. at ud-
3) G. Staack,	
4) B. Urnngen,	
5) J. L. Larsen,	

2. Fri Underviisning.

1) H. G. L. Sørensen. 2) J. S. Jensen. 3) H. P. Fønss. 4) Fr. Chr. S. Møller. 5) H. H. Gjedvad. 6) H. Chr. Jørgensen. 7) F. A. Mohr. 8) J. C. Høeg. 9) H. Blom. 10) H. H. Gaarn. 11) M. N. Appelt. 12) H. F. N. Wisbye. 13) B. M. S. Rasmus. 14) A. C. E. Mohr. 15) L. C. Bøggild. 16) A. J. B. Dvortrup. 17) J. B. Forsløff. 18) L. H. W. Meyer. 19) W. Watt. 20) G. E. Arnsen. 21) Joh. Wiehe. 22) Chr. P. E. Nae. 23) Joh. A. S. Gaarn. 24) J. M. G. Bøch. 25) H. Kofod. 26) B. H. M. Meyer. 27) J. Hee. 28) A. Bjørnbak. 29) Joh. E. Jung. 30) J. Paludan=Müller. 31) Fr. Wiehe. 32) N. P. M. Benzen. 33) H. C. Salling. 34) F. F. W. Henriksen. 35) P. A. Gaarn. 36) C. F. Bagger. 37) J. B. G. Thygesen. 38) G. E. F. Thygesen. De to Sidstnævnte fra 1ste Januar d. A.

3. Det Moltkeste Legat for Embedsmænds Sønner.

1) C. J. E. Høegh=Guldberg,	} over 40 Rdr.
2) B. Arnsen,	

4. Det Rosenkranske Legat for 18^{56/57}.

(46 Rdr. 72 s.)

1) A. F. Chr. Laurigen	16 Rdr. 32 s.
2) D. F. Nae.	10 —
3) G. M. Staack.	10 —
4) J. L. Larsen	10 —

5. Det Davidsenske Legat for 18^{56/57}.

(20 Rdr.)

1) C. H. Arnsen	10 Rdr.
2) J. C. Høeg	10 —

6. Det Foghste Legat.

(10 Rdr., uddeles af Eieren til Nyomgaard.)

C. U. Arnhen.

7. Det Stougaardste Legat.

(8 Rdr.)

C. U. Arnhen.

8. Henterne af det Hertelste Legat for 1856 og 57

til Beløb	9 Rdr. 90 ß.
Overskud fra sidste Uddeling	= — 45 "

ialt . . 10 Rdr. 39 ß,

ere for indehavende Skoleaar i Præmiebøger tillagte følgende Disciple:

- 1) Th. G. Jensen: Fortællinger af Fædrelandets Historie ved Fr. Barfod . . . . . 3 Rdr. 56 ß.
- 2) N. F. Chr. Laurigen: Bondefrigen ved C. N. Becker . . . . . 3 — = "
- 3) J. G. Jensen: Opdagelsen af Nordvestpafagen ved Rob. Mac-Clure, oversat ved D. P. Svendsen . . . . . 2 — 64 "

ialt . . 9 Rdr. 24 ß,

Bliver altsaa et Overskud til næste Uddeling af 1 Rdr. 15 ß.

9. Det Nisfenste Legat.

Dette Legats Henter udgjøre . . . . . 526 Rdr. 64 ß.

Hertil kommer Henter af Dplagspenge, der

vare indsatte i Sparekassen . . . . . 20 — 10 "

I Alt . . 546 Rdr. 74 ß.

Herfra afgaaer Kassererens Salair . . . . . 20 — = "

Bliver altsaa tilbage til Uddeling . . 526 Rdr. 74 ß.

I Overensstemmelse med Fundatjens blev dette Beløb af samtlige Lærere den 18de December 1857 tillagt følgende Disciple:

A. Uformuende Forældres Søner.

1) M. F. Laurigen	30	Adr.
2) D. F. Nae	30	—
3) F. C. Møller	20	—
4) G. M. Staack	30	—
5) H. C. Jørgensen	41	— 40 f.
6) F. A. Mohr	20	—
7) J. L. Larsen	40	—
8) J. C. Høeg	30	—
9) J. B. G. Thygesen	30	—
10) H. Blom	20	—
11) H. H. Gaarn	40	—
12) L. C. Bøggild	20	—
13) G. E. Arnsen	30	—
14) J. Valudan-Müller	20	—
15) Chr. F. Bagger	20	—

**B. Ikke uformuende Forældres Søner,
(Som Flittigheds Belønning.)**

1) Th. E. Jensen	10	Adr.
2) J. S. Jensen	10	—
3) H. G. L. Sørensen	10	—
4) P. L. Schmidt	10	—
5) Chr. M. Jespersen	10	—
6) C. C. Flensborg	10	—
7) Fr. Neff	10	—
8) M. Th. Rasmøse	8	—
9) P. Th. Andersen	10	—
10) J. C. M. Valeur	10	—
11) M. A. Secher	7	— 34 f.

Af disse Beløb blev efter Fundatsen det Halve udbetalt og det Halve oplagt til Disciplenes Afgang til Universitetet.

Efter Opgivelse af Cathedralskolens Kasserer viede Legatet af hjemfaldne Oplagspenge et Beløb af 75 Adr. Da Legatets Capital endnu ikke havde lidt noget Tab, hvilket ifølge Fundatsens § 9 skal restitueres med hjemfaldne Oplagspenge, bleve Skolens Værere enige om, i Overensstemmelse med Fundatsens § 8, at anvende det ovennævnte Beløb til Uddeling paa følgende Maade:

- 1) Stud. theol. ved Kjøbenhavns Universitet N. Th. Gra-
rup, dimitteret her fra Skolen i Aaret 1856, tillagdes
40 Adr.
- 2) Discipel af Skolens 6te Classe H. C. Jør-
gensen, foruden de ham allerede af Legatet
tillagte 41 Adr. 2 Mk. 8 ß, paa Grund
af hans Trang endvidere . . . . . 10 Adr.
- 3) Discipel af Skolens 2den Classe H. C. Sal-
ling ligeledes paa Grund af hans Trang . 25 Adr.

Af de to sidstnævnte Beløb udbetaltes kun den ene Halv-
deel; den anden oplagdes til Disciplenes Dimission til Universitetet.

Bibliotheket og de videnskabelige Samlinger.

Ved Slutningen af forrige Skoleaar indeholdt Skolens Bogsamling c. 8200 Bind, og er i Løbet af indværende Skoleaar forøget med 104 Bind af større Bæfter, foruden Disputatser og Programmer fra Kjøbenhavns Universitet, fra de lærde Skoler i Kongeriget og Hertugdømmerne samt fra de nyeste Skoler. Den i en Deel Aar bestaaende Programudver-
ling med preussiske Gymnasier er, ifølge en Skrivelse fra Ge-
heimeregistraturen for det preussiske Ministerium for de geistlige

Underviisnings- og Medicinalanliggender til det danske Cultusministerium, med forrige Aar ophørt, deels af Hensyn til de med Programmernes Trykning forbundne Omkostninger, deels paa Grund af de tydske Læreres almindelige Ubekjendtskab med det danske Sprog. Ved Testamente af 23de September f. A. har afdøde Pastor H. L. Kabell til Linnerup og Hammer skænket sin efterladte Bogsamling, der bestod af 680 Bind, hvoraf dog en Deel alt findes i Skolens Bogsamling.

I nærværende Program er meddeelt en Fortsættelse af Catalogen over Skolens Bøger, der omfatter Pædagogik og Skolevæsen, Philosophie, skønne Videnskaber og Theologie. Kun de tvende Afdelinger: Tidsskrifter og Litteraturhistorie staa endnu tilbage, og ville blive meddelte i næste Program.

De naturhistoriske Samlinger ere nu opstillede og ordnede i det nye Locale, hvor de efter Sommerferien til bestemte Tider ville blive dem, der maatte ønske det, foreviste ved Læreren i Naturhistorien, Adjunct Erskov. Indtil den Tid kan det, saavidt muligt, skee til ubestemt Tid, naar man derom vil behøve at henvende sig til ham eller Skolens Rector.

Gaver til Skolen.

I.

Det er i forrige Aars Skoleefterretninger meddeelt, at afdøde Organist og Cantor ved Domkirken her i Byen Johannes Kabell ved Testamente af 7de October 1845 havde oprettet et Legat paa 1000 Rdr., hvis Renter vare bestemte til aarligt at tillægges en trængende og værdig Discipel af Skolen ved hans Afgang til Universitetet, samt at i Overensstemmelse med Testamentets § 4, der samme Sted findes aftrykt, et Udkaft til

en Fundats var indsendt til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet med Begjæring, at samme maatte indstilles til at erholde allerhøieste Confirmation. Under 19de September 1857 behagede det Hans Majestæt allernaadigst at confirmere denne Fundats, der tilligemed den Kongelige Confirmation Ord til andet lyder saaledes:

„Vi Frederik den Syvende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Benders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsteen, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, gjøre vitterligt: at eftersom hos os er ansøgt og begjært Vor allernaadigste Confirmation paa den af afdøde Organist og Cantor ved Marhuus Domkirke Johannes Kabell oprettede og herhos *in originali* befæstede Fundats for et Legat til Cathedralskolen i Marhuus, af hvilken Fundats en ligelydende Gjenpart findes i Bort Ministerium for Kirke- og Underviisningsvæsenet, saa ville Vi allernaadigst have bekræftet og stadfæstet, ligesom Vi og hermed bekræfte og stadfæste forbemeldte Fundats i alle dens Ord, Puncter og Clausuler saaledes som den her findes.

Forbydende Alle og Enhver mod det, som foreskrevet staaer, Hinder at gjøre.

Givet paa Skodsborg, d. 19de Septbr. 1857.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Frederik R.

C. Hall.

Schwarzkopf.

Confirmation

paa en Fundats for et af afdøde Organist og Cantor Johannes Kabell oprettet Legat ved Marhuus Cathedralskole.”

Fundats.

§ 1.

Det i Overensstemmelse med ovenanførte Testament oprettede Legat skal føre Navn af Johannes Kabbells Legat.

§ 2.

Legatets Grundfond bestaaer i den Capital af 1000 Rdr., som af Testators Bo forlods er udlagt og indbetalt til Skolen.

§ 3.

For Legatcapitalens Bevarelse og Frugtbargjørelse drager Skolens Forstanderskab og Ephorat Omsorg efter de Regler, som ere foreskrevne for Skolens øvrige Capitaler.

§ 4.

Henterne af denne Capital tillægges hvert Aar en trængende og værdig Discipel af Skolen ved hans Dimission til Universitetet.

§ 5.

Valget af denne Discipel tilkommer Skolens Rector og øvrige faste Lærere. Dette Valg afgjøres ved simpel Pluralitet af Stemmer, eller, hvis disse ere lige, efter den Mening, hvorfor Rector erklærer sig; men dersom Minoriteten antager, at have Anledning til at anke over den af Majoritetentagne Bestemmelse, skal Skolens Ephorat afgive Resolution i Sagen, hvorved det da skal have sit Forblivende.

§ 6.

Skulde det Tilfælde indtræffe, at et enkelt Aar enten Ingen dimitteres til Universitetet, eller Ingen, som er trængende og værdig, oplægges Henterne til næste Aar, og uddeles da til tvende Dimittender, der have de nævnte Egenskaber.

II.

Dgsaa i indeværende Skoleaar har Skolen modtaget en betydelig Gave, idet en anden af Skolens forrige Disciple, den nu afdøde Pastor Andreas Løvenherg Kabbell, Sogne-

præst til Linnerup og Hammer i Marhuus Stift, har fulgt sin tidligere afdøde Broders, den ovennævnte Organist og Cantor Kabells Exempel, og ved Testamente af 23de September 1857 tillagt Skolen en Capital af 2000 Rdr., foruden hans efterladte Bogsamling, der indeholdt 680 Bind i forskellige Sprog og Videnskaber. Denne Capital har han, ligesom flere betydelige Legater til forskellige offentlige Stiftelser og Indretninger, efter Testamentets Ord, skjænket i taknemmelig Grindring om de Velgjerninger, han i sin Ungdom har nydt i sin Fødeby. Om den specielle Anvendelse af Gaverne indeholder Testamentet ingen nærmere Bestemmelse, hvilket han, efter en fra executor testamenti, Kammerraad Procurator Hansen i Brædstrup, modtagen Erklæring, med Overlæg har undladt, idet han meente, at saadant bedst kunde overlades til Bestyrerne af de i Testamentet nævnte offentlige Stiftelser og Indretninger. Skolens Forstanderskab har nu, efter at have raadført sig med executor testamenti, der maatte antages bedst at kjende, hvilke Anvendelser den Afdøde nærmest havde havt i Tanker, og derom modtaget hans Erklæring, til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet indgivet et Forslag til Gavnens Anvendelse, saaledes, at den kunde blive til varig Nytte for Skolen. Ministeriets Resolution angaaende dette Forslag, saavel som den Funnats, der ifølge samme vil blive at affatte og indsende til allerhøieste Confirmation, vil formodentlig kunne meddeles i næste Mars Skoleefterretninger. Den Afdøde, der var født i Maret 1777, blev 1797 dimitteret her fra Skolen til Universitetet, hvor han ved examen artium erholdt Characteren Laudabilis. Faderen var en fattig Haandværker her i Byen, der foruden ham satte 4 Sønner i Skolen, hvor de, saavel som hos Byens Indvaanere, fandt Indest og Understøttelse, og hvorfra de alle bleve dimitterede til Universitetet. Disse 4 Sønner vare følgende: 1) Søren Kabell, dimitt. 1790; døde som Sognepræst i Hjørring og Provst. 2) Peder Kabell, dimitt. 1801; døde 1813 som

Cand. theol. og Lærer her ved Skolen. 3) Johannes Kabell, den ovenfor nævnte Stifter af et Legat. 4) Laurig Kabell, dimitt. 1812; døde som Student. De tvende af disse Brødre, der ikke efterlode sig Livsarvinger, have saaledes paa en smuk Maade og i rigt Maal gjengjældt de Velgjerninger, de alle i deres Ungdom havde modtaget af Byen og Skolen.

III.

Med Slutningen af nærværende Skoleefterretninger har Skolen endnu modtaget een Gave af forskjellig Natur, men af fortrinlig Interesse, idet Hr. Cand. pharmaciæ, Fabrikant E. Mehl her i Byen har foræret den en Samling af nordiske Oldsager, der bestaaer af følgende Gjenstande:

3 Gravurner;

38 Stk. Broncesager, tildeels Fragmenter af Naale, Arm- og Drenringe, Knapper, Knive, Pincetter og Længer;

66 Steenredskaber, bestaaende af Ører, Hammere, Knive, Meisler, Drile og Flintflekker samt en stor Navperle.

Denne Gave, der i og for sig selv maa være Skolen meget velkommen, kunde muligt ogsaa have den gode Følge, at Mænd, der, uden at være Samlere, ere komne i Besiddelse af enkelte saadanne Gjenstande, derved kunde foranlediges til at skjenke disse til Skolen, forsaavidt de ikke ere af en saadan Sjældenhed, at de fortrinnsviis maatte ønskes indlemmede i det Kongelige Museum i Kjøbenhavn.

De offentlige Examina

i Aarhus Cathedralstole i Juni og Juli 1858.

Til anden Deel af Afgangsexamen for Studerende have iaar 12 af øverste Classes Disciple indstillet sig, og til første Deel 7 Disciple af 6te Klasse. Til Afgangsexamen for Realdisciple have 3 Disciple af 5te Realclassse indstillet sig. De skriftlige Prøver ved disse Afgangsexamina ere aflagte den 23de, 24de, 25de og 26de Juni; de mundtlige Prøver afholdes paa følgende Dage:

Afgangsexamen for Studerende.

Bærelset A.

Bærelset B.

Mandagen den 5te Juli.

9 -1. VII Cl. Latin.

| 9-12. VI Cl. Geographie.

Torsdagen den 7de Juli.

9-1. VII Cl. Græsk.

| 9-12. VI Cl. Fransk.

Lørdagen den 8de Juli.

9-12. VI Cl. Lydst.

Søndagen den 9de Juli.

9-1. VII Cl. Mathematik.

4-8. VII Cl. Mathematik.

Mandagen den 10de Juli.

9-1. VII Cl. Mathematik.

4-7. VI Cl. Naturhistorie.

Torsdagen den 12te Juli.

9-12. VII Cl. Naturlære.

4-7. VII Cl. Naturlære.

Bærelset A.

Bærelset B.

Torsdagen den 15de Juli.

9—12. VII Cl. Religion.

4—7. VII Cl. Religion.

Fredagen den 16de Juli.

6—7. VII Cl. Hebraisk.

Mandagen den 19de Juli.

4—8. VII Cl. Historie.

Afgangsexamen for Nealdisciple.

Bærelset A.

Bærelset A.

Fredagen den 16de Juli.

9—10½. V Cl. Historie.

10½—12. V Cl. Geographie.

4—5. V Cl. Lydsf.

5—6. V Cl. Fransk.

7—8. V Cl. Naturlære.

Løverdagen den 17de Juli.

9—10. V Cl. Naturhistorie.

10—11 V Cl. Engelsk.

4—6. V Cl. Mathematik.

De skriftlige Prøver ved den almindelige Hovedexamen aflagdes samtidig med de skriftlige Prøver ved Afgangsexamen. De mundtlige Prøver afholdes i følgende Orden:

Mandagen den 5te Juli.

Bærelset A.

Bærelset B.

4—6. VII Cl. Mathematik.

4—7. V Cl. Fransk.

Bærelset C.

Bærelset D.

9—11. III Cl.

11—12. III Cl. } Danff.

4—5½. V Cl. } Naturhistorie

5½—7. IV Cl. }

9—12. I Cl. Historie.

4—7. II Cl. a. *) Religion.

Onsdagen den 7de Juli.

Bærelset A.

Bærelset B.

4—5. VII Cl. } Naturlære.

5—7. V Cl. }

4—7. IV Cl. Latin.

*) Da den Klasse bestaaer af 31 Disciple, er Classen ved Examinationen i alle Fag deelt i to Afdelinger. Ved II Cl. a betegnes de Disciple, som have de ulige og ved II Cl. b de, som have de lige Numere i Classen.

Bærelset C.

9-12. II Cl. a. Geographie.
4-7. III Cl. Religion.

Bærelset D.

9-11. II Cl. b. Naturhistorie.
4-6. III Cl. Engelsk.

Torsdagen den 8de Juli.

Bærelset A.

4-6. V Cl. Mathematisk.

Bærelset B.

9-12. V Cl. Græsk.
4-6. III Cl. } Lydsk.
6-8. III Cl. }

Bærelset C.

9-11. II Cl. a. Naturhistorie.
4-7. II Cl. b. Geographie.

Bærelset D.

9-12. I Cl. Lydsk.
4-6. IV Cl. Dansk.

Fredagen den 9de Juli.

Bærelset B.

9-12. V Cl. Latin.
4-6. V Cl. } Geographie.
6-8. IV Cl. }

Bærelset C.

9-12. IV Cl. Græsk.
4-8. I Cl. Religion.

Bærelset D.

9-12. II Cl. a. Lydsk.

Lørdagen den 10de Juli.

Bærelset B.

9-11. V Cl. } Engelsk.
11-1. IV Cl. }
4-7. V Cl. Religion.

Bærelset C.

9-12. IV Cl. Geographie.
4-6. III Cl. } Historie.
6-8. III Cl. }

Bærelset D.

9-12. I Cl. Dansk.
4-7. II Cl. b. Lydsk.

Mandagen den 12te Juli.

Bærelset B.

9-10¹/₂. VII Cl. } Latin.
10¹/₂-1. VI Cl. }
4-7. V Cl. Historie.

Bærelset C.

9-12. IV Cl. Historie.
4-6. V Cl. } Lydsk.
6-8. IV Cl. }

Bærelset D.

9-12. III Cl. Latin.
4-7. II Cl. b. Religion.

Tirsdagen den 13de Juli.

Bærelset A.

9-10¹/₂. VII Cl. } Græsk.
10¹/₂-1. VI Cl. }
4-7. V Cl. Geographie.

Bærelset B.

9-12. IV Cl. Fransk.
4-6. V Cl. } Historie.
6-8. IV Cl. }

Bærelset C.

9—11, II Cl. a. Danſk.
 4—6, III Cl. } Franſk.
 6—8, III Rel. }

Torsdagen den 14de Juli.

Bærelset A.

9—12, V Cl. Matematik.
 4—7, IV Rel. Matematik.

Bærelset B.

9—12, II Cl. a. Historie.
 4—7, IV Cl. Religion.

Bærelset C.

9—11, II Cl. b. Danſk.

Bærelset D.

9—12, I Cl. Geographie.

Fredagen den 15de Juli.

Bærelset B.

9—11, V Rel. } Franſk.
 11—1, IV Rel. }
 4—7, VI Cl. Matematik.

Bærelset C.

9—11½, III Cl. } Geographie.
 11½—1, III Rel. }
 4—6, IV Cl. Naturhistorie.

Bærelset D.

9—12, II Cl. b. Historie.
 4—7, V Cl. Lydſk.

Fredagen den 16de Juli.

Bærelset B.

9—10½, III Cl. } Naturhistorie
 12—1, III Rel. }
 7—8, VII Cl. Hebraiſk.

Bærelset C.

9—12, II Cl. a. Franſk.
 4—6, IV Rel. Danſk.
 6—8, III Rel. Religion.

Lørdagen den 17de Juli.

Bærelset B.

9—12, IV Cl. Lydſk.
 4—5, VII Cl. } Historie.
 5—7, VI Cl. }

Bærelset C.

9—12, II Cl. b. Franſk.
 4—6, I Cl. Naturhistorie.

Bærelset D.

4—7, IV Rel. Religion.

Mandagen den 19de Juli.

Bærelset A.

9—11, VII Cl. Religion.

Bærelset B.

9—12, V Cl. Naturhistorie.
 4—7, VI Cl. Religion.

Bærelset C.

9—12, IV Cl. Matematik.
 3—5, III Rel. Matematik.

Lørdagen den 3die Juli,

Kl. 3 Eftermiddag, afholdes Gymnaſtikproven.

Tirsdagen den 20de Juli,

Kl. 9 Formiddag, begynder Proven over de Disciple, som ere anmeldte til Optagelse i Skolen.

Onsdagen den 21de Juli,

afholdes Lærermødet for at bestemme Discipleenes Opfyhtning i Classerne.

Torsdagen den 22de Juli,

Kl. 10 Formiddag, foretages Translocationen.

*

*

*

Umiddelbart efter denne begynder Sommerferien, som vedvarer til Mandagen den 23de August, paa hvilken Dag Underviisningen i det nye Skoleaar til sædvanlig Tid tager sin Begyndelse. Samme Dags Formiddag, Kl. 10, prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple, som have været forhindrede fra at indfinde sig ved Proven den 20de Juli.

Det vilde være særdeles opmuntrende saavel for Lærerne som for Discipleene, om de ærede Forældre eller Børgere saavel som enhver Anden, der interesserer sig for den Underviisning, Skolen tilbyder, ret ofte vilde bære disse offentlige Prøver med deres Nærværelse, hvortil de herved ærbødigt indbydes.

Karhuus, den 1ste Juli 1858.

H. H. Blache.

